

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۴/۰۲/۰۵

سؤالات آزمون دفترچه شماره (۱) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم انسانی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخگویی: ۸۵ دقیقه

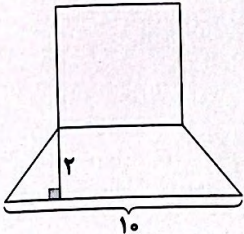
عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
				از	تا	
۱	ریاضیات	۲۰	اجباری	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۳۰	اجباری	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی	۱۵	اجباری	۵۱	۶۵	۲۵ دقیقه
۴	روان‌شناسی	۱۵	اجباری	۶۶	۸۰	

ریاضیات

۱- در شکل زیر، مساحت مربع از دو برابر مساحت ذوزنقه، ۵ واحد کم تر است. محیط مربع چند برابر قاعده بزرگ ذوزنقه است؟

۱ (۱)

۱/۲ (۲)

۲ (۳)

۲/۴ (۴)

۲- تابع درآمد یک کارگاه تولیدی به ازای تولید x واحد کالا به صورت $R(x) = -\frac{1}{5}x^2 + 10x$ و تابع هزینه کارگاه به صورت $C(x) = 5x + m$ است.

اگر فاصله دو نقطه سر به سر این شرکت ۱۵ واحد کالا باشد، میزان هزینه کارگاه به ازای تولید ۷۶ واحد کالا، کدام است؟

۴۲۰ (۴)

۳۶۰ (۳)

۳۸۰ (۲)

۴۰۰ (۱)

۳- اگر α و β ریشه های معادله $\frac{x^2+1}{x+4} + x = \frac{11x-1}{x+4}$ باشند، مقدار $\frac{1}{\alpha} + \frac{1}{\beta}$ کدام است؟

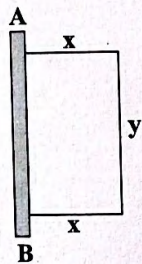
۱/۵ (۴)

۲/۵ (۳)

۳/۵ (۲)

۴/۵ (۱)

۴- قصد داریم با کابلی به طول ۶۰۰ متر، قطعه زمینی به شکل مستطیل را در مجاورت دیوار AB مطابق شکل، محصور کنیم. طول زمین چقدر باشد تا مساحت آن ماکزیمم شود؟

۱۵۰ (۱)

۲۵۰ (۲)

۳۰۰ (۳)

۴۰۰ (۴)

۵- نمودار توابع خطی $f(x) = mx + h$ و سهمی $g(x) = ax^2 + bx + c$ مطابق شکل، مفروضند. اگر داشته باشیم $f(2) = 1$ و تابع خطی از

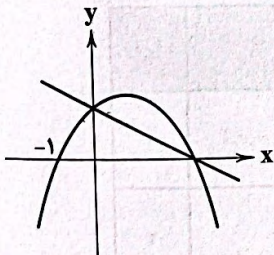
نقطه $(9, -\frac{5}{4})$ عبور کند، مقدار $\frac{c+h}{a+b+m}$ کدام است؟

۸ (۱)

۶ (۲)

۱/۸ (۳)

۱/۶ (۴)

۶- ضابطه تابع $f(x) = [3x - |x-2|] + |x|$ به ازای $-\frac{11}{4} < x < -\frac{5}{4}$ به صورت $f(x) = ax + b$ است. مقدار ab کدام است؟

۱۳ (۴)

-۱۳ (۳)

۱۲ (۲)

-۱۲ (۱)

۷- اگر $f = \{(1, 3), (3, 6), (-3, 6)\}$, $g = \{(-3, 2), (1, -4), (2, 0)\}$, $\frac{f}{g}(a) = 3$ ، آن گاه مقدار $(\frac{f+g}{f-g})(a+4)$ کدام است؟

۱/۷ (۴)

-۷ (۳)

۷ (۲)

-۱/۷ (۱)

۸- اگر داده های ۹، ۱۸، ۱۱، ۱۷، ۱۶، ۱۱، ۱۵، ۱۲، ۱۴، ۱۵ و ۱۴ را با نمودار جعبه ای نمایش دهیم، نسبت واریانس داده های داخل جعبه به دامنه میان چارگی کل داده ها، کدام است؟

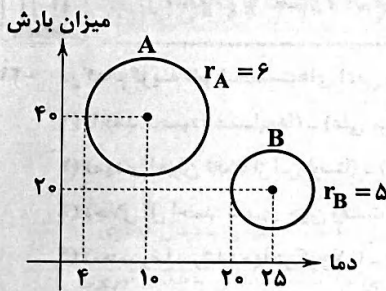
۰/۲۴ (۴)

۰/۲۳ (۳)

۰/۲۲ (۲)

۰/۲۱ (۱)

۹- نمودار حبابی زیر، دما، میزان بارش و رطوبت دو شهر A و B را نشان می‌دهد. رطوبت شهر A چند برابر رطوبت شهر B است؟

۱/۱۱ (۱)

۱/۲۲ (۲)

۱/۳۳ (۳)

۱/۴۴ (۴)

۱۰- قیمت دو نوع کالا در سال ۹۵ (پایه)، ۵۰۰۰ و ۸۵۰۰ تومان و در سال ۱۴۰۱ به ترتیب ۱۲۰۰۰ و ۱۶۰۰۰ تومان است. اگر تعداد کالای مصرفی این

دو نوع کالا در طول سال به ترتیب ۲۰۰ و ۴۰۰ بوده و شاخص در سال ۹۵ برابر ۱۴۰ باشد، مقدار تقریبی تورم کدام است؟

۴۰/۶۵ (۴)

۴۳/۲۵ (۳)

۴۱/۷۵ (۲)

۴۲/۸۵ (۱)

۱۱- اگر ارزش گزاره $r \Rightarrow \sim(p \wedge q) \Rightarrow \sim r$ نادرست باشد، چه تعداد از گزاره‌های زیر، دارای ارزش درست است؟

(الف) $p \Leftrightarrow q$ (ب) $(p \Rightarrow q) \Rightarrow \sim r$ (ج) $\sim(p \Rightarrow q) \vee r$ (د) $(q \Leftrightarrow \sim p) \wedge \sim r$

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

۱۲- در یک ساختمان هشت طبقه، ۸ زوج جوان زندگی می‌کنند. به چند طریق می‌تون از میان آن‌ها ۶ نفر برای تشکیل هیئت مدیره ساختمان

انتخاب کرد به طوری که فقط دو زوج در هیئت مدیره حضور داشته باشد؟

۱۶۸۰ (۴)

۲۹۵۰ (۳)

۸۰۰۸ (۲)

۱۳۸۶۰ (۱)

۱۳- در کیسه‌ای هشت مهره با شماره‌های ۱ تا ۸ موجود است. به تصادف دو مهره از کیسه خارج می‌کنیم. با کدام احتمال مجموع شماره‌های دو

مهره، عددی زوج است؟

 $\frac{4}{7}$ (۴) $\frac{3}{7}$ (۳) $\frac{2}{7}$ (۲) $\frac{1}{7}$ (۱)

۱۴- ۴ دانشجو و ۲ استاد قصد دارند در یک ردیف ایستاده و با هم عکس یادگاری بگیرند. با کدام احتمال، فقط یک دانشجو بین دو استاد می‌ایستد؟

 $\frac{7}{30}$ (۴) $\frac{1}{30}$ (۳) $\frac{4}{15}$ (۲) $\frac{2}{15}$ (۱)

۱۵- اگر A و B دو پیشامد ناسازگار در فضای نمونه‌ای S باشند، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) $A' \subseteq B$ (۲) $A - B = A$ (۳) $P(A \cup B) = P(A) + P(B)$ (۴) $P(A' \cap B') = 1 - P(A) - P(B)$

۱۶- در رابطه بازگشتی $a_{n+1} = \begin{cases} 2a_n - 1 & \text{زوج } n \\ \frac{1}{4}a_n & \text{فرد } n \end{cases}$ اگر جمله سوم برابر ۹ باشد، جمله اول کدام است؟

۱۵ (۴)

۵ (۳)

۲۰ (۲)

۱۰ (۱)

۱۷- در یک دنباله حسابی، مجموع ده جمله اول برابر ۳۶۵ و جمله نهم برابر ۶۱ است. جمله یازدهم چند برابر جمله اول است؟

۱۵ (۴)

۱۲ (۳)

۱۵/۵ (۲)

۱۲/۵ (۱)

۱۸- در یک دنباله هندسی غیرصعودی اگر جملات سوم و پنجم به ترتیب ۲۰ و ۸۰ باشد، مجموع ده جمله اول این دنباله کدام است؟

-۱۸۲۵ (۴)

۱۸۲۵ (۳)

-۱۷۰۵ (۲)

۱۷۰۵ (۱)

۱۹- مقدار x از تساوی $m^{-1} = \left(\frac{\sqrt{m} \times m^{-\frac{3}{4}}}{m^{-\frac{1}{6}}} \right)^x$ کدام است؟

-۴ (۴)

۳ (۳)

-۲ (۲)

۱ (۱)

۲۰- جمعیت یک شهرک ۲۰۰,۰۰۰ نفر است. اگر جمعیت این شهرک سالانه با نرخ ثابت ۲۰ درصد رشد کند، پس از ۸ سال جمعیت این شهرک

تقریباً چند نفر خواهد بود؟ $((1/44)^4 = 4/3)$

۸۶۰۰۰۰ (۴)

۶۰۸۰۰۰ (۳)

۸۰۶۰۰۰ (۲)

۶۸۰۰۰۰ (۱)

علوم و فنون ادبی

۲۱- در کدام گزینه نام شخصیت‌های ادبی معاصر و آثار آن‌ها، «کاملأ» درست آمده است؟

- (۱) (احمد محمود: همسایه‌ها) - (علی محمد افغانی: بره گمشده راعی) - (امین فقیری: دهکده پر ملال)
- (۲) (مهدی اخوان ثالث: از این اوستا) - (حسن مقدم: جعفرخان از فرنگ برگشته) - (مرتضی مشفق کاظمی: تهران مخوف)
- (۳) (جلال آل احمد: شهری چون بهشت) - (سیمین دانشور: آتش خاموش) - (سید محمدعلی جمالزاده: تلخ و شیرین)
- (۴) (محمدرضا سرشار: مهاجر کوچک) - (احمد محمود: مدار صفر درجه) - (هوشنگ گلشیری: آینه‌های ناگهان)

۲۲- از دیدگاه «تاریخ ادبیات» کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) داستان‌نویسی نوین در ادبیات فارسی با افرادی مانند «صادق هدایت، بزرگ علوی، صادق چوبک» به ترتیب نویسندگان «سگ ولگرد، چشم‌هایش، تنگسیر» گسترش یافت.
- (۲) در دوره معاصر، زمینه‌های گرایش به رمان‌نویسی و نثر داستانی را به معنای نوین آن، عبدالرحیم طالبوف و زین‌العابدین مراغه‌ای با نمایشنامه‌های خیالی خود ایجاد نمودند.
- (۳) در سال‌های آغازین انقلاب اسلامی، در میان شاخه جوان شاعران انقلاب، اقبال به شعر نیمایی کم‌رنگ بود، ولی هر چه از سال‌های اول انقلاب می‌گذرد، اقبال به شعر نیمایی بیشتر می‌شود.
- (۴) از مهم‌ترین روزنامه‌های دوره بیداری می‌توان «صور اسرافیل» با مدیریت میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل، «نسیم شمال» با مدیریت و نویسندگی سید اشرف‌الدین گیلانی و «مجله بهار» را نام برد.

۲۳- کدام گزینه از دیدگاه «تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی» درست است؟

- (۱) از نظر شاعران دوره بیداری، شعر بیان هنرمندانه تخیلات بود به همین دلیل زبان محاوره را برگزیدند.
- (۲) زبان، تخیل و اندیشه در دوره بازگشت، تکرار شنیده‌ها است و یکی از عوامل ایجاد این سبک، توجه به ادبیات در دربار صفویان بود.
- (۳) باستان‌گرایی و علاقه فراوان به استفاده از واژه‌های کهن در زبان شعر دوره انقلاب اسلامی محسوس است.
- (۴) در نثر معاصر پیش از انقلاب اسلامی، بسیاری از افعال حذف می‌شوند و گونه‌های نثر فنی و مصنوع جایگاه ارزنده‌ای دارند.

۲۴- در کدام ابیات نکته برجسته قلمرو فکری موجود در شعر عطار (مذکور در کتاب درسی) وجود دارد؟

الف) دل عرش مطلق است و برو استوای حق	زین جا درست کن به قیاس استوای دل
ب) جراح است دل عاشق دواپذیر نباشد	چو درد دوست بیامد چه می‌کنیم دوا را؟
ج) نقد تو زیر سکه معنی کجا نهند؟	چون آهن تو زر نشد از کیمیای دل
د) دل چیست؟ مرده چوبی، چون سوز عشق نبود	گل چیست؟ کاه برگی، چون رنگ و بو نماند

- (۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ب - د (۴) الف - ج

۲۵- از دیدگاه «نثر فنی» کدام مورد نادرست است؟

«منظور از نثر فنی، آوردن آرایه‌های ادبی فراوان، امثال و اشعار گوناگون از عربی و پارسی و اصطلاحات علمی است. دوره رواج

این گونه نثر، قرن ششم هجری است و نخستین نمونه آن، کتاب چهارمقاله نظامی عروضی است که در اواسط نیمه قرن ششم تألیف شد»

- ۱ (۴) ۲ (۳) ۳ (۲) ۴ (۱)

۲۶- کدام گزینه به ترتیب، در مورد نثر «دوره سامانی - دوره غزنوی سلجوقی» نادرست است؟

- (۱) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا - اطناب
- (۲) افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی - افزایش کاربرد لغات عربی
- (۳) حذف افعال به قرینه - تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی
- (۴) از نمونه‌های موفق این‌گونه نثر «ترجمه تفسیر طبری، تاریخ بلعمی، التفهیم و شاهنامه ابومنصوری» است - از نمونه‌های این نثر «قابوس‌نامه، سفرنامه ناصر خسرو و کیمیای سعادت» است.

۲۷- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب، معرّف چه کسی است؟

- شعرش به قول خود او «همه بیت‌الغزل معرفت» است.

- کتابی با نثر مصنوع و دشوار در شرح ظهور چنگیز، احوال او و تاریخ خوارزمشاهیان نوشت.

- وی در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است و به «خلاق‌المعانی ثانی» ملقب شده است.

- ویژگی عمده شعر او، مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین و تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه است.

- (۱) حافظ - عطاملک جوینی - کلیم کاشانی - بیدل دهلوی
(۲) سعدی - نجم‌الدین رازی - طبیب اصفهانی - بیدل دهلوی
(۳) حافظ - خواجه رشیدالدین فضل‌الله - کلیم کاشانی - صائب تبریزی
(۴) سعدی - عطاملک جوینی - طبیب اصفهانی - صائب تبریزی

۲۸- با توجه به «علوم و فنون ادبی در سه سطح زبانی، ادبی، فکری» کدام بیت با توضیح مقابل آن تناسب ندارد؟

- (۱) زندگی گرمی بازار نفس‌سوزی‌ها است
(۲) بر خاک عاشقان وطن گر کند عبور
(۳) باغ پُر از حجله شد، زاغ پُر از کله شد
(۴) دارها چون شد به پا با دست کین بالا کشید
- از قماش پُر پروانه دکان دارد شمع : (سبک هندی)
عارف هر آن کسی که کند یاد زنده‌یاد : (دوره بیداری)
دشت پُر از دجله شد، کوه پُر از مشک ساد : (سبک خراسانی)
بر سر آن دارها سالارها سردارها : (سبک عراقی)

۲۹- تعداد تشبیه در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) چو عشق رهن عقی چو عقل زینت روحی
(۲) سروی ولی روانی جانی ولی عیانی
(۳) نفس فرعون است و دین موسی و توبه چون عصا
(۴) تو شاه لشکر حسنی و سینه و دل من
- چو روح زیور عمری چو عمر مایه سوری
ماهی ولی تمامی مائی ولی معینی (معین: روان و پاک)
رخ به سوی جنگ فرعون لعین باید نهاد
به بازگاه تو طبل و نفیر را مانند

۳۰- کدام بیت فاقد «ایهام» است؟

- (۱) حال و استقبال دنیا انفعالی بیش نیست
(۲) بی‌نوا گلبن چو از بلبل نوا بشنید کرد
(۳) ای زده لبیک شوق از غایت صدق و صفا
(۴) ز آنجا که پرده‌پوشی عفو کریم تو است
- خواه حاصل کرده باشی خواه خواهی یافتن
زرد می در جام یاقوتین و شاهی بی‌نوا؟
بسته احرام وفا در عالم خوف و رجا
بر قلب ما ببخش که نقدی است کم‌عیار

۳۱- ابیات کدام گزینه دارای هر سه آرایه «لف و نشر - تشبیه - تضاد» است؟

- (الف) عقل و عشق اند دو سلطان که به آباد و خراب
(ب) گر نیک بنگرند به لطف و به قهر تو
(ج) از روی و لب و زلف تو امروز درین شهر
(د) منم ابر و تویی گلبن، که می‌خندی چو می‌گیرم
(ه) ایمان و کفر چون می و آب زلال بود
- این همه داد کند آن همه بیداد کند
دانند کاین حیات دهد و آن دگر ممات
جز عاشق و می‌خواره و دیوانه کسی نیست
تویی مهر و منم اختر، که می‌میرم چو می‌آیی
می آب گشت و آب می صرف ناب شد
- (۱) الف - ج - ه
(۲) ب - د - ه
(۳) ب - ج - د
(۴) الف - د - ه

۳۲- آرایه‌های مقابل ابیات «همگی» درست است؛ به جز:

- (۱) از من گم شده جویی چه نشان در ره عشق
(۲) نشنیده‌ای که فرهاد چگونه سنگ سفتی؟
(۳) بردار نقاب از گل بگشاگره از سنبل
(۴) بی‌تو می‌سوزم و می‌سازم و هرگز عشاق
- هر که گم گشت درین بادیه پیدا نشود : (تشبیه - استعاره)
نه چو سنگ آستانه که به آب دیده سفتم : (تلمیح - جناس)
تا شهر پُر از بلبل با شور و فغان گردد : (سجع - استعاره)
نه چنین سوخته‌اند و نه چنان ساخته‌اند : (کنایه - لف و نشر)

۳۳- کدام بیت دارای «تشخیص» و چهار بار «ایهام تناسب» است؟

- (۱) از چنگ این زمانه بدساز رسته شد
هر کاه شود مخالف این راه بی‌نوا
- (۲) از جشن تو در سینه عشاق تو شک نیست
شور لب شیرین تو در کان نمک نیست
- (۳) چه نسبت با شکر داری که سر تا پای شیرینی
چه خویشی با قمر داری که پا تا فرق زیبایی
- (۴) تا گوش نهادم نه صدا بود و نه ساز
ای شور جوانی! تو کجا رفتی باز

۳۴- آرایه‌های «تلمیح - ایهام - مجاز - حسن تعلیل - استعاره» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- (الف) چون باد خزان آمد و گل رفت به تاراج
ای ابر بهاری چه برآید ز گرسستن
- (ب) حدیث نکته توحید از زبان نگارین
هزار بار شنیدی دلا و هیچ نجستی
- (ج) آزر نه‌ای چگونه لعبت همی تراشی
مانی نه‌ای چگونه صورت همی نگاری
- (د) از نوا سنجان تهی این باغ و از شاخی به گوش
نالۀ مرغی نمی‌آید هزاران را چه شد
- (ه) لعل می‌گونت به سرخی می‌زند
سرخی‌اش زان است کاندلر خون ماست

- (۱) ج - د - ب - ه - الف (۲) ب - ه - ج - د - الف (۳) ج - د - ه - الف - ب (۴) ب - ج - ه - الف - د

۳۵- آرایه مقابل چند بیت درست است؟

- (الف) تا به کی اسب به میدان وصال تازد
مدعی را چه شود بر خر خود بنشانی : (کنایه)
- (ب) بر زشت نکویی نتوان بست به زنجیر
از مشک سیاهی نتوان برد به شستن : (اسلوب معادله)
- (ج) می‌کشد پیوسته بر روی تو تیغ
سخت بی‌شرم است این ابروی تو : (استعاره)
- (د) حدیث طول امل را نموده زلف تو کوتاه
که هر که جست بلندی در اوفتاد به پستی : (متناقض‌نما)
- (ه) خال و خط و زلف و رخ و چشم و مؤه تو
بر دعوی حسن رخ تو داده گواهی : (نغمه حروف)

- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۳۶- آرایه‌های بیت زیر کدام است؟

- «هر روز و شب به یاد جمال جمیل تو
نظاره می‌کنم رخ خورشید و ماه را»
- (۱) مجاز - ایهام - مراعات نظیر - تضاد
(۲) لف و نشر - جناس - تشبیه - استعاره مصرحه
- (۳) مجاز - کنایه - لف و نشر - جناس اشتقاق
(۴) تشبیه - مجاز - لف و نشر مرتب - جناس اشتقاق

۳۷- کدام ابیات به ترتیب می‌توانند با «قربان - جفا» هم‌قافیه باشند؟

- (الف) لحن اسماعیل آشوبی که در دستان کند
کافر چنگیز اگر با جیش ترکستان کند
- (ب) وقتی دل سودایی، می‌رفت به بستان‌ها
بی‌خویشتم کردی، بوی گل و ریحان‌ها
- (ج) سلسله موی دوست حلقه دام بلاست
هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست
- (د) آن کیست کاندلر رفتنش صبر از دل ما می‌برد
ترک از خراسان آمده است از پارس یغما می‌برد
- (ه) چه روی است آن که پیش کاروان است
مگر شمعی به دست ساروان است

- (۱) (الف - ه)، (ج - د) (۲) (ب - ه)، (الف - ج) (۳) (الف - ب)، (ج - ه) (۴) (ج - ب)، (د - ه)

۳۸- در چند بیت قافیه مطابق با الگوی «مصوّت + صامت + صامت» و چند بیت دارای «ذوقافیتین» است؟

الف) دی بنواخت یار من بنده غم رسیده را	داد ز خویش چاشنی جان ستم‌چشیده را
ب) آنکه بی‌باده کند جان مرا مست کجاست	و آنکه بیرون کند از جان و دلم دست کجاست
ج) ای فصل با باران ما، بر ریز بر یاران ما	چون اشک غمخواران ما در حجر دلداران ما
د) گر زانکه نه‌ای طالب جوینده شوی با ما	ور زانکه نه‌ای مطرب‌گوینده شوی با ما
ه) بوسه‌ای داد مرا دلبر عیار و برفت	چه شدی چون که یکی داد بدادی شش و هفت
و) ای ساقی جان پر کن آن ساغر پیشین را	آن راه‌زن دل را آن راه‌بر دین را
- (۱) دو - چهار (۲) سه - سه (۳) یک - چهار (۴) دو - سه

۳۹- کدام بیت دارای «قافیه درست» و «وزن همسان دولختی» است؟

- (۱) از آن رو دوست می‌دارم خط رخسار خوبان را
(۲) صیقل آیین دل‌ها نم چشم تر است
(۳) دل دیوانه که خود را به سر زلف تو بسته است
(۴) شد از بهار خجسته سپاه برد شکسته

۴۰- در کدام بیت «قافیه میانی» براساس قاعده (۱) است و فاقد «اختیار تغییر کمیت مصوّت‌ها» است؟

- (۱) در گاه و در بیگاه من، دانم بریدن راه من
(۲) خواهد ز روی ارتقا، رفتن بر این بام بقا
(۳) ببریدم از ماهی چنان، با ناله و آهی چنان
(۴) چون اوحدی در کوی دل، تا من شنیدم بوی دل

۴۱- ابیات کدام گزینه دارای «وزن همسان دولختی» است و به دو صورت دسته‌بندی هجایی می‌شود؟

- الف) سر ما فرو نیاید به کمان ابروی کس
ب) جام می و خون دل هر یک به کسی دادند
ج) هر شب‌نمی در این ره صد بحر آتشین است
د) مغ‌بچه‌ای می‌گذشت راه‌زن دین و دل
- (۱) الف - ج (۲) ب - ج (۳) الف - ب (۴) ب - د

۴۲- نام بحر کدام مصراع در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) بر سر بازار جانبازان منادی می‌زنند: (رمل مثنی محذوف)
(۲) لطف خدا بیشتر از جرم ماست: (رجز مسدس محذوف)
(۳) وجودم رفت و مهرت هم چنان هست: (هزج مسدس محذوف)
(۴) چنان خُسب کاید فغانت به گوش: (مقارب مثنی محذوف)

۴۳- وزن عروضی بیت زیر با کدام گزینه برابر است؟

- «شب هجرم ندارد صبح گویا»
(۱) چون مرا بر رخ خوبت نظر افتاد
(۲) تو اگر ز مستی دل ما بخستی
(۳) کسانی کاین فروغ پاک دیدند
(۴) به بوی آنکه چشمم روی او بیند
- چراغ صبح بر باد سحر رفت
آتش عشق توام در جگر افتاد
دو سبب شکستی نه دو صد سبویی
ازین تاریک جا دامن کشیدند
به مژگان‌هاش خاک آستان رفتم

۴۴- به ترتیب چند بیت در بحر «رمل مسدس محذوف» سروده شده و چند بیت دارای وزن «دوری» است؟

الف) گر سخن چون زهر گویی باک نبود	ب) جان نگهدار است این اضداد را	ج) چه جرم رفت؟ که مستوجب جفای تو بودم	د) بر سگان کور این استم نرفت	ه) ز گریز پایی من چو خبر به خانه آمد	و) مگر یزدان به روی من در وصل تو بگشاید
کان شکر دایم بماند در دهانت	همچو اندر کارگاهی عاقلی	نه پیش از این من بیگانه آشنای تو بودم	زین تعدی سنگ و گه بشکافت تفت	نتوان به خانه رفتن، که ز خواجه شرم دارم	و گرنه من در گیتی به روی خود فرو بندم
- (۱) دو - یک (۲) سه - یک (۳) سه - دو (۴) دو - دو

۴۵- با توجه به سروده زیر، همه گزینه‌ها درست هستند، به جز:

«این چه رویای شگفتی است که در بی خوابی می‌گذرد

بر دو چشم نگران من؟

این چه پیغام پر از رمز پر از رازی است

که کشد عربده بی‌گفتار

این چنین از تک کابوس شبان من؟»

(۱) در سروده دو بار از آرایه «متناقض‌نما» و دو بار از آرایه «ایهام» بهره برده شده است.

(۲) وزن بخش مشخص شده با «تا تن خاکی من عین بقاگردانی» برابر است.

(۳) در سروده از اختیارات شاعری «ابدال، آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن، حذف همزه» بهره برده شده است.

(۴) «ویژگی‌های زبانی و ادبی» شعر معاصر در سروده مشهود است.

۴۶- عبارت «ارادت بی‌چون، یکی را از تخت شاهی فرو آرد و دیگری را در شکم ماهی نکو دارد» با چند گزینه قرابت معنایی دارد؟

الف) عزت از افتادگی خیزد که باشد در کنار	ب) ملک ملک توست به هر کس سزاست	ج) یافت عزت آنکه یاری از تو جست	د) ظاهر و باطن عزیز از حق شود	ه) آمد این آیت که ملک است از خدای
جای از افتادگی، حرف کتاب افتاده را	بعضی از آن را دهی تا وقت خواست	دید ذلت آنکه خودبین گشت و سست	و آنکه خود بین، خوار و بی‌رونق شود	می‌دهد بر هر که خواهد از رضای
- (۱) پنج (۲) چهار (۳) سه (۴) دو

۴۷- مفهوم بیت زیر از همه گزینه‌ها برداشت می‌شود؛ به جز:

«عمری است که چون خاک، جگر تشنه عشقم

(۱) عشقم آتش زد و از وی اثری پیدا نیست

(۲) گاه می‌گیریم ز هجر و گاه می‌نالیم ز عشق

(۳) من از این طالع شوریده به رنجم و رنی

(۴) دارد طبیب عشقی پیداست از سرشکش

۴۸- ابیات کدام گزینه مفهوم مشترک دارند؟

الف) گل‌های چمن گرنه شهیدان فراق‌اند

ب) عشق بی‌تابی ذرات جهان را سبب است

ج) آن جامه که از خون جگر تر نکنند کس

د) بشارت باد ای عاشق که یار آمد به مهمانی

چون لاله چرا غرقه به خون‌اند کفن‌ها؟

زردی چهره خورشید ز درد طلب است

در کوی تو شرط است که در بر نکنند کس

سبک جان را نثارش کن مکن دیگر گران جانی

- (۱) الف - ب (۲) ج - د (۳) ب - د (۴) الف - ج

۴۹- بیت زیر با کدام گزینه مفهوم «کاملأ» مشترک دارد؟

«ای گل که موج خنده‌ات از سر گذشته است

(۱) دنیا به اهل خویش ترحم نمی‌کند

(۲) دل منه بر اختر دولت که در هر صبح دم

(۳) صبح شادی تا رسد کی شام غم

(۴) خنده چون مینای می‌کم‌کن که چون خالی شدی

۵۰- مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟

(۱) آنچه که از عشق تو معتکف جان ماست

(۲) در شوق تو از شرح و بیان من و کلک

(۳) هر شبی در این ره صد بحر آتشین است

(۴) جان می‌دهد نشان که تو در دل نشسته‌ای

آماده باش گریه تلخ گلاب را»

آتش امان نمی‌دهد آتش‌پرست را

مشرق دیگر بود خورشید عالم‌تاب را

از شکر شیرین شدی غافل ز سم

می‌گذارد چرخ بر طاق فراموشی تو را

گر چه بگویم بسی سوی زبان نمی‌رسد

یکباره سپید شد زبان من و کلک

دردا که این معما شرح و بیان ندارد

زان دل‌نشین بود سخن دل‌نشان ما

جامعه‌شناسی

۵۱- ویژگی «جهان اساطیری»، «جهان دنیوی» و «جهان معنوی» به ترتیب، کدام است؟

(۱) در این جهان، طبیعت هیچ‌گونه معنا، هدف و غایتی ندارد - به خداوندگاران و قدرت‌های فوق طبیعی قائل است - تصرف انسان در طبیعت، مقید به اراده حکیمانه الهی است.

(۲) فرهنگ این جهان، هستی را فراتر از طبیعت می‌بیند - طبیعت صرفاً ماده خامی در اختیار انسان است که می‌تواند به میل خود در آن دخل و تصرف کند - منع انسان از تناول گیاهان و حیوانات، نمونه‌ای از محدودیت‌های آن است.

(۳) امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد - این جهان دارای فرهنگ سکولار است - طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آن‌ها می‌بیند.

(۴) محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است - همه ظرفیت‌ها و استعداد‌های انسان را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد - انسان در این فرهنگ از محدوده مرزهای این جهان عبور کرده، چهره‌ای آسمانی و ملکوتی پیدا می‌کند.

۵۲- درباره «هویت فرهنگی جهان اجتماعی و هویت اجتماعی افراد»، کدام گزینه درست است؟

(۱) هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد - هویت فرهنگی جهان اجتماعی در پرتو هویت اجتماعی افراد شکل می‌گیرد.

(۲) هویت فرهنگی جهان اجتماعی هنگامی محقق می‌شود که در میان مردم، عقاید و ارزش‌های مشترکی پدید آید - هویت اجتماعی افراد پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت فرهنگی جهان اجتماعی است.

(۳) هویت اجتماعی افراد، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی خانوادگی، شغلی و غیره متناسب با خود را پدید می‌آورد - هویت اجتماعی افراد محصول عضویت گروهی آن‌هاست.

(۴) هرگاه نوعی از عقاید و ارزش‌ها از سوی افراد پذیرفته و به رسمیت شناخت شود، هویت فرهنگی جهان اجتماعی پدید می‌آید - هویت فرهنگی جهان اجتماعی در برابر انواع هویت‌های اجتماعی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های آن مقاومت می‌کند.

۵۳- کدام پاسخ در رابطه با مطالب مطرح شده، به ترتیب درست است؟

- هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد.

- در گذشته موجب سلطه سیاسی و اقتصادی یک کشور بر سایر کشورها می‌شد.

- قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد.

- مجموعه سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد، آن را شکل می‌دهد.

(۲) قدرت مشروع - قدرت نرم - قدرت مقبول - نظام سیاسی

(۱) قدرت اجتماعی - قدرت سخت - قدرت مقبول - سیاست

(۳) قدرت اجتماعی - قدرت سخت - اقتدار - نظام سیاسی

(۴) قدرت مشروع - قدرت نرم - اقتدار - سیاست

۵۴- کدام گزینه به ترتیب در رابطه با «دیدگاه دوم در تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی» درست است ولی در رابطه با ویژگی‌های

«فرهنگ مطلوب جهانی» نادرست است؟

(۱) جهان تکوینی ماده‌خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند - فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میرانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند.

(۲) جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند - برای جلوگیری از قطبی شدن جهان، فرهنگ جهانی باید از ویژگی معنویت برخوردار باشد.

(۳) طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند - فرهنگ جهانی در سطح دوم عقلانیت باید به پرسش‌هایی بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد.

(۴) جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آن‌هاست - فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.

۵۵- به ترتیب هر یک از ویژگی‌های زیر به کدام یک از انواع امپریالیسم، استبداد یا استعمار اشاره دارد؟

- استعمارگران پنهان و مجریان آشکار هستند.

- با اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد.

- از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کند.

- جهان غرب به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد.

(۱) استعمار نو - امپریالیسم سیاسی - استبداد استعماری - امپریالیسم فرهنگی

(۲) استعمار فرانو - امپریالیسم اقتصادی - استبداد قومی - استبداد استعماری

(۳) استعمار نو - امپریالیسم سیاسی - استبداد قومی - استعمار فرانو

(۴) استعمار فرانو - امپریالیسم اقتصادی - استبداد استعماری - امپریالیسم فرهنگی

۵۶- چه تعداد از عبارت‌های زیر ویژگی بحران‌های اقتصادی را بیان می‌کند؟

الف) آسیب‌های آن صرفاً متوجه قشرهای ضعیف و فقیر جامعه است.

ب) در صورت عدم کنترل، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.

ج) چالشی همیشگی و دائمی است.

د) در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدند و از عوامل داخلی آن‌ها اثر می‌پذیرفتند.

ه) هویت اقتصادی دارد.

۴ (۴)

۱ (۳)

۲ (۲)

۳ (۱)

۵۷- پاسخ درست پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- ارسطو حاکمیت اکثریت مردم را براساس فضیلت چه می‌خواند؟

- عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی چیست؟

- پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر چیست؟

- نظریه پردازان لیبرال، کدام عامل را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند؟

(۱) پولیتی - سرمایه‌داری - اومانیزم - بهره‌کشی از کودکان

(۲) جمهوری - سرمایه‌داری - سکولاریسم - آزادی فعالیت صاحبان سرمایه

(۳) دموکراسی - اقتصاد - ناسیونالیسم - عدم مداخله دولت در اقتصاد

(۴) الیگارش - اقتصاد - لیبرالیسم - کمک به مستمندان

۵۸- در ارتباط با «چالش بلوک غرب و شرق» کدام عبارت‌ها درست است؟

- (الف) از نوع چالش‌هایی است که بین فرهنگ‌های مختلف شکل می‌گیرد.
 (ب) بلوک شرق و غرب با دو اقتصاد و سیاست متفاوت، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بودند.
 (ج) هر دو بلوک شرق و غرب درون فرهنگ سکولار غرب قرار داشتند.
 (د) این چالش در سراسر قرن بیستم تا زمان فروپاشی بلوک شرق در سال ۱۹۹۱م ادامه یافت.
 (ه) دو بلوک شرق و غرب به فرهنگ واحدی تعلق داشتند.

(۴) ب - ج - ه

(۳) ج - د - ه

(۲) الف - ج - د

(۱) الف - ب - ج

۵۹- نمودار زیر مربوط به یکی از سه دیدگاه رابطه دانش علمی و دانش عمومی است. کدام عبارت درباره دیدگاه این نمودار نادرست است؟

(۱) دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود بلکه دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود که هر کدام ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد.

(۲) دانش عمومی با این‌که دانش غیرموقت و نامعتبر است، ولی کم و بیش در آن دانش‌های حقیقی نیز وجود دارد.

(۳) دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است.

(۴) دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد.

۶۰- در ارتباط با علوم اجتماعی به پرسش‌های زیر به ترتیب پاسخ دهید.

(الف) علوم اجتماعی چگونه فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب را برای دانشمندان فراهم می‌آورند؟

(ب) علوم اجتماعی چگونه به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند؟

(ج) دانشمندان علوم اجتماعی چگونه می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند؟

(۱) با داورى درباره علوم طبیعى و فناوری حاصل از آن - با شناخت قواعد زندگى در خانواده، شهر و کشور - با پیش‌بینی حوادث طبیعى

(۲) با داورى درباره علوم طبیعى و فناوری حاصل از آن - با فراهم ساختن زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر - با پیش‌بینی حوادث طبیعى

(۳) با داورى درباره پدیده‌های اجتماعى و انتقاد از آن‌ها - با فراهم ساختن زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر - با کشف نظم و قواعد

جهان اجتماعى

(۴) با داورى درباره پدیده‌های اجتماعى و انتقاد از آن‌ها - با شناخت قواعد زندگى در خانواده، شهر و کشور - با کشف نظم و قواعد جهان اجتماعى

۶۱- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام رویکرد جامعه‌شناسی است؟

- معتقد است گاهی جهان اجتماعى و ساختارهای آن که به دست خود انسان‌ها ایجاد شده‌اند، سازندگان خود را زیر سلطه درمی‌آورند.

- جامعه و نظم اجتماعى را براساس مناسبات بیرونى توضیح می‌دهد.

- بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعى تأکید می‌کنند.

- بر آن‌چه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آن‌چه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.

(۱) رویکرد انتقادی - رویکرد تبیینی - رویکرد انتقادی - رویکرد تفسیری

(۲) رویکرد تفسیری - رویکرد تبیینی - رویکرد انتقادی - رویکرد تبیینی

(۳) رویکرد انتقادی - رویکرد تبیینی - رویکرد تفسیری - رویکرد تبیینی

(۴) رویکرد تفسیری - رویکرد انتقادی - رویکرد انتقادی - رویکرد تفسیری

۶۲- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- کدام عامل موجب شد که کار داورى درباره ارزش‌ها خارج از قلمرو علوم اجتماعى قرار گیرد؟

- نسل‌کشی در کامبوج توسط خمرهای سرخ به کدام الگوی سیاست‌گذاری هویتی اشاره دارد؟

- ابوریحان کدام مورد را عامل دشواری فهم معارف هندیان دانسته است؟

(۱) غلبه رویکرد تفسیری - الگوی تکثرگرا - پیچیدگی زبان و خط هندی

(۲) غلبه رویکرد تبیینی - الگوی تکثرگرا - به نظم درآوردن متون علمى به قصد مصون ماندن از تحریف

(۳) غلبه رویکرد تفسیری - مدل همانندسازی - به نظم درآوردن متون علمى به قصد مصون ماندن از تحریف

(۴) غلبه رویکرد تبیینی - مدل همانندسازی - پیچیدگی زبان و خط هندی

۶۳- علت هر یک از موارد زیر در کدام گزینه به ترتیب آمده است؟

- شکل‌گیری دو انقلاب اجتماعی در یک قرن در جامعه ایران
- سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در بسیاری از عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه
- پیدایش معانی گوناگون درون هر جهان اجتماعی
- پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آن‌ها

- (۱) مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی - تأکید بیش از اندازه بر نظم - فعالیت و خلاقیت کنشگران - تنوع کنش‌های اجتماعی
 - (۲) توجه عالمان مسلمان به واقعیت‌های اجتماعی ایران - افول معانی - پدید آمدن خرده‌فرهنگ‌ها درون جهان اجتماعی - تنوع کنش‌های اجتماعی
 - (۳) مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی - تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی - فعالیت و خلاقیت کنشگران - تنوع و تکرار معانی
 - (۴) توجه عالمان مسلمان به واقعیت‌های اجتماعی ایران - سقوط ارزش‌ها - پدید آمدن گروه‌های مختلف درون جهان اجتماعی - تنوع و تکرار معانی
- ۶۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام اندیشمند است؟

- (الف) از طریق مشاهده مشارکتی به تحقیق درباره بیمارستان روانی به عنوان یک نهاد اجتماعی و اثر آن بر بیماران پرداخت.
- (ب) در چارچوب بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت.
- (ج) در نقد لیبرالیسم اولیه، از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفت.
- (د) روش وی در علوم اجتماعی مشابه روشی است که چهارصد سال بعد، کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت.

(۱) لمبروزو - مارکس - اگوست کنت - فارابی

(۲) گافمن - مارکس - آیزایا برلین - ابن‌خلدون

(۳) لمبروزو - وبر - آیزایا برلین - فارابی

(۴) گافمن - وبر - اگوست کنت - ابن‌خلدون

۶۵- در بین عبارت‌های زیر، کدام موارد نادرست است؟

- (الف) حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی باعث شد برتراند راسل از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کند.
- (ب) فرزند کشاورزی که استاد دانشگاه می‌شود، تحرک اجتماعی صعودی درون‌نسلی دارد.
- (ج) شناسایی واقعیت‌هایی که مستقل از آگاهی و اراده انسان وجود دارند، به عهده عقل عملی است.
- (د) فارابی جامعه‌ای را که از علوم عقلی بی‌بهره هستند، مدینه جاهله نامید.
- (ه) شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی را تعارض فرهنگی می‌گویند.

(۱) الف - ب - د

(۲) الف - ب - ج

(۳) ج - د - ه

(۴) ب - د - ه

روان‌شناسی

۶۶- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- ضمن این‌که در پاسخ به یک سؤال می‌آیند، می‌توانند باعث طرح سؤال‌های دیگر هم شوند.
- تعریف حافظه، بیانگر این هدف روان‌شناسی است.

- آخرین مفهوم در تعریف روش علمی است.

- عبارت «سارا با عجله غذا می‌خورد»، بیانگر این فعالیت است.

(۱) فرضیه‌ها - توصیف - موقعیت نامعین - رفتار

(۲) قوانین - تبیین - نظام‌دار بودن - شناخت

(۳) نظریه‌ها - پیش‌بینی - فرآیند - رفتار

(۴) مسئله‌ها - کنترل - جست‌وجو - شناخت

۶۷- عبارت‌های مندرج در کدام گزینه زیر، همگی درست است؟

- (۱) حتماً هم‌جنس هستند (دوقلوهای دوتخمکی) - میانگین سن بلوغ (۱۳ تا ۱۶ سالگی) - در این ۷ سال مشاور است (می‌تواند ۱۶ ساله باشد)
- (۲) سعید و سمانه دوقلو هستند (ویژگی‌های وراثتی یکسان دارند) - ریش (عوامل محیطی روی آن تأثیری ندارد) - بزرگسالی دوم (۲۰ تا ۴۰ سالگی)
- (۳) نوشتن بیش از همدلی، نیاز به آمادگی خاص نهفته دارد - راه رفتن بدون کمک (به طور میانگین در ۱۵ ماهگی) - باید کم‌کم زشتی‌ها را به او فهماند (می‌تواند ۱۲ ساله باشد)
- (۴) دوقلوی همسان می‌توانند تک‌تخمکی یا دوتخمکی باشند - ریش (وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در آن دارد) - آقا و سرور است (می‌تواند ۹ ساله باشد)

۶۸- کدام عبارت زیر مربوط به یک فرد ۱۵ ساله نمی‌شود؟

- (۱) معتقد است که تلویزیون هر چه بزرگ‌تر باشد، با کیفیت‌تر است. (۲) به دنبال یادگیری مهارت‌هایی جهت تقویت حافظه خود است. (۳) توجه او گزینشی‌تر است. (۴) در تصمیم‌گیری روزمره عمدتاً با مشکل مواجه است.

۶۹- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- انتخاب ظرف چینی در بین ظروف ساده به این منبع توجه اشاره دارد. - ۵ ساعت بی‌وقفه تست‌زنی برای کنکور به این عامل دخیل در تمرکز اشاره دارد. - باید وقتی نور قرمز را ببینم، دست چپ خود را بالا ببرم، حالا نور آبی را می‌بینم و دستم را بالا نمی‌برم. - این کارکرد توجه تابع تعداد عوامل انحرافی و ویژگی منحصر به فرد هدف است.

- (۱) سبک پردازش افراد و انتظارات آن‌ها - تغییرات درونی محرک - هشدار کاذب - گوش به زنگی
(۲) سبک پردازش افراد و انتظارات آن‌ها - یکنواختی و ثبات نسبی - رد درست - جست‌وجو
(۳) اطلاعات موجود در حافظه - یکنواختی و ثبات نسبی - هشدار کاذب - جست‌وجو
(۴) اطلاعات موجود در حافظه - تغییرات درونی محرک - رد درست - گوش به زنگی

۷۰- کارایی توجه در کدام گزینه زیر بیشتر از بقیه است؟

- (۱) تنیس بازی کردن و همزمان موبایل خود را چک کردن
(۲) حل یک معمای پیچیده و همزمان حل یک معادله سخت فیزیک
(۳) کارآموز اتاق عمل که در حین کار برای همکارش خاطره تعریف می‌کند.
(۴) آشپزی کردن و همزمان سالاد درست کردن

۷۱- درستی (ص) یا نادرستی (غ) هر یک از عبارات‌های زیر چگونه است؟

- شباهت حافظه حسی و بلندمدت در مرحله دوم حافظه است. - پاسخ به سؤال «آخرین فیلمی که دیدید چه نام دارد و کی بوده است؟» مربوط به حافظه رویدادی است. - «شیر» و «مورچه» زودتر از «پرنده» و «زرد بودن» بعد از شنیدن واژه «قناری» تداعی می‌شوند. - محاسبه هزینه‌های دخل و خرج روزانه مربوط به حافظه کاری است. - تمرین، یکی از ساده‌ترین راه‌های انتقال اطلاعات به حافظه حسی است. (۱) غ - ص - غ - غ - ص (۲) ص - غ - ص - ص - ص (۳) ص - ص - غ - ص - غ (۴) غ - ص - ص - غ - غ

۷۲- در متن زیر، کدام روش بهسازی حافظه ذکر نشده است؟

- «علی هنگام درس خواندن، راه می‌رود. او از مثال‌های زیادی برای توضیح واژه امانتداری استفاده می‌کند و هنگام توضیح واژه قناعت ابتدا واژه اسراف را شرح می‌دهد. هم‌چنین برای به خاطر سپردن شماره کارت پدرش آن را تبدیل به سال‌های مهم زندگی خود می‌کند. علی برای حفظ واژگان مهم درس عربی سعی می‌کند معانی آن‌ها را نیز بفهمد.»
(۱) بسط معنایی (۲) مرور کارآمد (۳) یادگیری عمیق (۴) رمزگردانی معنادار

۷۳- در متن زیر، چند مسئله‌ای که شناسایی موقعیت اولیه در آن‌ها دشوار است، ذکر شده است؟

- «محسن می‌خواهد بداند چرا در جامعه عدالت اجتماعی برقرار نیست، چرا رودخانه‌های ایران کم‌آب هستند، علت ابتلا به بیماری دیابت چیست، چرا شاگردانش درس نمی‌خوانند، چرا دوستش چند روزی است که تلفن خود را جا بگو نیست و چرا نسل یوزپلنگ‌ها رو به انقراض است.»
(۱) ۳ (۲) ۶ (۳) ۵ (۴) ۴

۷۴- این موضوع که مدیر شرکت از کارمندانش می‌خواهد برای برگزاری تفریح آخر سال، هر ایده‌ای به ذهنشان می‌رسد را بیان کنند، کدام ویژگی روش حل مسئله را ندارد؟

- (۱) نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارد. (۲) زمان‌بندی نیست. (۳) با گذشت زمان، اعتبارش متزلزل می‌شود. (۴) از قواعد مشخصی تبعیت می‌کند.

۷۵- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- همه راه‌ها برایم امکان‌پذیر است، ولی این از همه مطلوب‌تر است.
- فرد به خاطر ماندن در ترافیک از کوره در می‌رود و با قفل فرمان شیشه ماشین جلویی را می‌شکند.
- ابراز خرسندی از خرید ماشین لباسشویی تولید داخل کشور
- رضا با آن‌که وکیل زبردستی است، از قبول پرونده‌های وکالت خودداری می‌کند.

- (۱) تصمیم‌گیری - سبک تصمیم‌گیری تکانشی - مرحله سوم تصمیم‌گیری - کنترل نکردن هیجانات
- (۲) تصمیم‌گیری - سبک تصمیم‌گیری احساسی - مرحله چهارم تصمیم‌گیری - سوگیری تأیید
- (۳) حل مسئله - سبک تصمیم‌گیری احساسی - مرحله ششم تصمیم‌گیری - اعتماد افراطی
- (۴) تصمیم‌گیری - سبک تصمیم‌گیری تکانشی - مرحله هفتم تصمیم‌گیری - کوچک شمردن خود

۷۶- کدام تعارض زیر با بقیه متفاوت است؟

- (۱) علی شغل مهمانداری هواپیما را دوست دارد اما می‌داند پرخطر است.
 - (۲) سارا به فتح قله و کوهنوردی علاقه دارد اما می‌داند این رشته ورزشی چالش‌برانگیز است.
 - (۳) ستاره یا باید بیمار بماند یا باید دارویی که تلخ‌مزه است را بخورد.
 - (۴) شهاب می‌خواهد روان‌شناس شود ولی می‌داند گرفتن پروانه اشتغال، کار سختی است.
- ۷۷- اگر معین پول پس‌انداز کند که در آینده با سختی زندگی مواجه نشود و زهرا درس بخواند چون به آن علاقه دارد، کدام گزینه زیر در مورد آن‌ها درست است؟

- (۱) معین و زهرا هر دو توسط منبع درونی، وادار به انجام کاری خاص شده‌اند.
 - (۲) معین و زهرا هر دو توسط منبع بیرونی، وادار به انجام کاری خاص شده‌اند.
 - (۳) معین براساس لذت موجود در خود تکلیف، ترغیب به انجام کاری خاص شده است.
 - (۴) زهرا مطابق نیازهای فطری خود، ترغیب به انجام کاری خاص شده است.
- ۷۸- این موضوع که نگین در خود دانش و مهارت لازم را برای شعرخوانی در برابر عده زیادی از اساتید و شاعران معروف و نامدار می‌یابد، به کدام عامل مؤثر بر نگرش اشاره دارد؟

- (۱) درماندگی آموخته‌شده (۲) اسناد بیرونی و پایدار (۳) ادراک کارایی (۴) ادراک کنترل

۷۹- نقش متغیر روان‌شناختی در هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب چگونه است؟

- علت بیماری پوستی آقای رضایی، اضطراب اجتماعی اوست.
- وسواس خانم رسولی باعث ابتلای او به بیماری گوارشی شده است.
- مینا در اثر سرطان، به افسردگی فصلی مبتلا شده است.
- علت پرخاشگری اخیر مجتبی، ابتلای او به بیماری لوپوس است.

- (۱) عامل ایجاد بیماری جسمی - عامل ایجاد بیماری جسمی - پیامد بیماری جسمی - پیامد بیماری جسمی
- (۲) عامل ایجاد بیماری جسمی - پیامد بیماری جسمی - عامل ایجاد بیماری جسمی - عامل ایجاد بیماری جسمی
- (۳) پیامد بیماری جسمی - عامل ایجاد بیماری جسمی - پیامد بیماری جسمی - عامل ایجاد بیماری جسمی
- (۴) پیامد بیماری جسمی - پیامد بیماری جسمی - عامل ایجاد بیماری جسمی - پیامد بیماری جسمی

۸۰- کدام گزینه زیر نادرست است؟

- (۱) احسان هفته‌ای یک بار به سینما یا تئاتر می‌رود ← سازگارانۀ بلندمدت
- (۲) فائزه هر وقت استرس می‌گیرد، شعری از حافظ را می‌خواند ← سازگارانۀ کوتاه‌مدت
- (۳) سمیه برای رهایی از افکار منفی، خاطره‌نویسی را شروع کرده است ← سازگارانۀ بلندمدت
- (۴) میثم هر وقت اضطراب دارد، دوچرخه‌سواری می‌کند ← سازگارانۀ کوتاه‌مدت

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۴/۰۲/۰۵

سؤالات آزمون دفترچه شماره (۲) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم انسانی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخگویی: ۷۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
				از	تا	
۱	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	اجباری	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳	اجباری	۱۰۱	۱۱۳	۲۰ دقیقه
۳	جغرافیا	۱۲	اجباری	۱۱۴	۱۲۵	
۴	فلسفه و منطق	۲۰	اجباری	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
۵	اقتصاد	۱۵	اجباری	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه

زبان عربی (اختصاصی)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٨٩ - ٨١):

۸۱- ﴿فَهَذَا يَوْمُ الْبَيْتِ وَلَكِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ پس

- (۱) این روز، رستاخیز است ولیکن شما نمی دانستید
(۲) این، همان روز قیامت است اما شما نمی دانید
(۳) این است روز قیامت ولی افسوس که شما نمی دانید
(۴) این، روز رستاخیز است ولیکن شما نمی دانستید

۸۲- «مَنْ يُطْفِئْ نُورَ الْإِيمَانِ فِي قَلْبِهِ بِأَسْوَأِ الْأَعْمَالِ هُوَ يُوَاجِهُ أَبْوَاباً مَغْلُقَةً كَثِيرَةً فِي حَيَاتِهِ»:

- (۱) هر کس با بدترین اعمال در قلبش، نور ایمان را خاموش کند، در زندگی خود با درهای بسته فراوانی مواجه می گردد
(۲) آن که روشنایی ایمان را در قلب خویش با اعمال بدتر خاموش نماید، هموست که در زندگی اش با درهای بسته شده زیاد مواجه می شود
(۳) کسی که با بدترین کارها نور ایمان را در قلب خویش خاموش می کند، هموست که در زندگی اش با درهای بسته شده فراوانی مواجه می شود
(۴) هر آن کس که نور ایمان را در قلب خود با کارهای بد خاموش نماید، او با درهای بسته فراوانی در زندگی اش روبه رو می شود
۸۳- «إِنَّمَا الْعِلْمُ قُوَّةٌ تُنْقِذُ الْمَرْءَ مِنْ مَصِيبَةِ الْجَهْلِ وَ تُهْدِيهِ إِلَيْهِ الْمَعْرِفَةُ فَفُوزُوا بِهِ وَ لَا تَطْلُبُوا بِهِ بَدَلًا»:
(۱) تنها علم است که انسان را از مصیبت نادانی با نیرو و قوت می رهند و به او معرفت و شناخت را هدیه می دهد، پس با آن رستگار گردید و برایش جایگزینی طلب ننماید
(۲) دانش، تنها نیرویی است که آدمی را از بلای جهل نجات می دهد و به وی معرفت و شناخت را هدیه می نماید، بنابراین آن را به دست آورده، برایش جایگزینی نخواهید
(۳) فقط علم نیرویی است که انسان را از بلای نادانی نجات می دهد و او را به شناخت و معرفت راهنمایی می کند، بنابراین با آن رستگار شده، برایش جایگزین طلب نکنید
(۴) همانا دانش نیرویی است که هر آدمی را از مصیبت جهل می رهند و به وی معرفت و شناخت را هدیه می دهد، پس با آن رستگار شوید و جایگزینی برایش نخواهید

۸۴- «صَبْرٌ تَلَوْتُ الْهَوَاءَ سَمَاءَ الْمَدِينَةِ ذَا غَبَارٍ وَ مَعَ الْأَسْفُفِ بَعْدَ أَنْ نَزَلَتْ الْأَمْطَارُ الْحَمِصِيَّةُ اخْتَلَّ التَّوَازُنُ فِي الْبَيْئَةِ اخْتِلَالًا بِالْغَا»:

- (۱) آلودگی هوا آسمان شهر را غبارآلود گرداند و متأسفانه پس از این که باران های اسیدی باریدند، تعادل در محیط زیست کاملاً مختل شد
(۲) آلوده شدن هوا در آسمان شهر غبار آلودگی ایجاد کرد و متأسفانه بعد از این که باران های اسیدی باریدند، تعادل محیط زیست بسیار دچار اختلال گردید
(۳) آلوده کردن هوا آسمان شهر را دارای غبار آلودگی کرد و متأسفانه پس از بارش باران های اسیدی، اختلال زیادی در تعادل محیط زیست ایجاد شد
(۴) با آلودگی هوا آسمان شهر غبارآلوده گردید و متأسفانه بعد از این که باران های اسیدی باریدند، به اختلال در تعادل در محیط زیست منجر شد

۸۵- «إِنْ لَا تَصْدَقَ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ الطَّبِيعِيَّةُ فَانْظُرْ إِلَى صُورِهَا، قَدْ تُثِيرُ اِهْتِمَامَكُمْ أَكْثَرًا»:

- (۱) چنانچه این پدیده طبیعی را باور نمی کنی، به تصاویرش بنگر، شاید توجهت را بیشتر برانگیزد
(۲) اگر باور نمی کنی که این پدیده، طبیعی است به عکس هایش نگاه کن، ممکن است بیشتر به آن اهتمام بورزی
(۳) هر گاه این پدیده طبیعی را باور نکردی، به تصاویرش نگاه کن، قطعاً توجهت را بسیار برمی انگیزد
(۴) اگر این پدیده طبیعی را باور نمی کنی، به عکس هایش بنگر، قطعاً توجهت را بیشتر برمی انگیزد

۸۶- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) نستغیث بأحبتنا حينما تحلّ بنا الصعاب؛ وقتی که مشکلات بر ما فرود می آیند، به دوستانمان کمک می کنیم
(۲) يتجلى اتحاد خمس سكاّن العالم في موسم الحجّ؛ یکپارچگی یک پنجم از ساکنان جهان در موسم حجّ جلوه گر می شود
(۳) ما من سمك طائر إلّا و له زعانف تعمل كجناحين؛ هیچ ماهی پرنده ای نیست مگر این که بال هایی دارد که مانند دو پارو عمل می کنند
(۴) تتغيّر أصوات و أوزان بعض الكلمات المعرّبة في الفارسيّة؛ صداها و وزن های بعضی کلمات عربی در فارسی دگرگون می شوند

۸۷- عین الخطأ:

- (۱) أخذت الوالدة تُنادي الأسرة ليتناولوا الطعام معاً؛ مادر شروع به صدا زدن خانواده کرد تا با هم دیگر غذا بخورند
 (۲) أعيونني بوع و سداد و تقوى في الأمور؛ با پرهیزگاری و درستی و تقوا در کارها به من یاری رسانند
 (۳) مجيب الدعوات هو الذي يملأ صدور المؤمنين انشراحاً؛ پاسخ‌دهنده خواسته‌ها همان کسی است که سینه‌های مؤمنین را از شادمانی آکنده می‌سازد
 (۴) للوقاية من الإصابة ببعض الأمراض عليك بالاستفادة من الأعشاب الطبية؛ برای پیشگیری از دچار شدن به برخی بیماری‌ها، باید از گیاهان دارویی استفاده کنی
- ۸۸- «یک سنجاب را دیدم که از درختی به درختی دیگر می‌پرد»:

- (۱) كنتُ أشاهد سنجاباً واحداً قفز من شجرة إلى شجرة أخرى
 (۲) رأيتُ السنجاب الواحد قفز من شجرة إلى شجرة غيرا
 (۳) شاهدتُ سنجاباً يقفز من شجرة إلى شجرة أخرى
 (۴) قد رأيتُ سنجاباً يقفز من الشجرة إلى شجرة أخرى

۸۹- «العالم بلا عمل كالشجر بلا ثمر» عین غیر المناسب للمفهوم:

- (۱) به عمل کار برآید به سخنرانی نیست
 (۲) بار درخت علم ندانم به جز عمل / با علم اگر عمل نکنی شاخ بی‌بری
 (۳) چو علمت هست جانا در عمل کوش / که تا پندت بود چون حلقه بر گوش
 (۴) کسی کو خرد را ندارد ز پیش / دلش گردد از کرده خویش ریش

■ إقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة بما يناسب النص (۹۴ - ۹۰):

«الطاقة المتجددة طاقة ناتجة عن مصادر طبيعية كاشعة الشمس والرياح و هي موجودة و وفيرة في كل مكان حولنا و سُميت أيضاً بالطاقة البديلة. بالمقابل الوقود الأحفوري كالفحم (زغال سنگ) و النفط و الغاز من موارد غير متجددة يستغرق تشكيلها مئات الملايين من السنة. في بداية القرن الحادي و العشرين كان ثمانون في المئة من استهلاك الطاقة في العالم مستمدة من الوقود الأحفوري ولكن الآن بدأ العالم يتجه إلى استخدام الطاقة البديلة لما له من أضرار أقل للبيئة و كما أن الوقود الأحفوري ينتهي أجلاً أم عاجلاً»:

- ۹۰- عین الخطأ الطاقة البديلة
 (۱) مستمدة من مصادر قابلة للتجدد
 (۲) هي نفس الطاقة المتجددة
 (۳) سوف تنتهي بعد مئات السنين
 (۴) لها أضرار ولكنها قليل جداً
- ۹۱- في بداية القرن الحادي و العشرين
 (۱) لم تكن الطاقة المتجددة تُستخدم
 (۲) انتهت مصادر الوقود الأحفوري
 (۳) كان استخدام الطاقة المتجددة أقل من الوقود الأحفوري
 (۴) بدأت الدول تستخدم الطاقة البديلة استخداماً واسعاً
- ۹۲- على مر الزمان
 (۱) تشكّلت مصادر الطاقة المتجددة و أخذت مكان الوقود الأحفوري
 (۲) فهم البشر أنّ استخدام الوقود الأحفوري فقط ليس عملاً عقلانياً
 (۳) إنتهت مصادر الوقود الأحفوري كالفحم و النفط و الغاز
 (۴) ضرت الطاقة البديلة البيئة فتركها البشر جانباً

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۹۴ و ۹۳):

۹۳- «الطاقة - مصادر - أشعة - موجودة»:

- (۱) أشعة: اسم - جمع مكسر أو تكسير - معرب / كاشعة: جار و مجرور
 (۲) موجودة: اسم - مفرد مؤنث - اسم المفعول (من المجزئ الثلاثي) - نكرة / خبر و مرفوع
 (۳) مصادر: اسم - معرب - جمع تكسير - اسم المكان / مجرور بحرف الجر
 (۴) الطاقة: اسم - مؤنث - معرب - معرفة (علم) / مبتدأ و مرفوع بالضمة

۹۴- سَمِيت - يستغرق - كان - ينتهي:

(۱) يستغرق: فعل مضارع - مزيد ثلاثي («س» من حروفه الزائدة) - لازم - للمفرد الغائب / فاعله «تشكيل»

(۲) كان: فعل ماضي - للغائب - مجرد ثلاثي / من الأفعال الناقصة، اسمه: ثمانون

(۳) ينتهي: مضارع - لازم - للمفرد الغائب - مزيد ثلاثي / خبر «أن» المشبه بالفعل

(۴) سَمِيت: فعل ماضي - للغائبة - مجهول - متعد / مع نائب فاعله جملة فعلية

■ عَيِّن المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۱۰۰ - ۹۵):

۹۵- عَيِّن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

(۱) يُؤدِّي سَمَكُ القِرشِ ذَوْراً مُهِمّاً في الحَرْبِ و السِّلْمِ

(۲) عَلَيْنَا تَعْلُمُ القَنُونِ التَّافِعَةِ و الابتِعادَ عَنِ الأَراذِلِ و التَّقَرُّبَ إِلَى الأَفْاضِلِ

(۳) يَجِبُ أَنْ لا تَرْفَعَ صَوْتَكَ فَوْقَ صَوْتِ مَنْ تَتَكَلَّمُ مَعَهُ

(۴) مَنْ أخْلَقَ الجاهِلِ المُعَارِضَةَ قَبْلَ أَنْ يَفْهَمَ الكلامَ

۹۶- عَيِّن الاسم المبني يختلف محلّه الإعرابي:

(۱) سبب نجاح هؤلاء اجتهدا كثير و صبر جميل

(۳) أعقل الناس أنظرهم في عواقب الأمور

۹۷- «كاد الولد يغرق في ماء البحر» عَيِّن المقصود من العبارة:

(۱) كان من القريب غرق الولد في البحر

(۳) غرق الولد في البحر قريب جداً

۹۸- عَيِّن الصحيح في نفي الأفعال:

(۱) إقرأ هذه العبارة = لا إقرأ هذه العبارة

(۲) أغيّر مصيري في الحياة = لا أغيّر مصيري في الحياة

(۳) سافرت إلى طهران = لم سافرت إلى طهران

(۴) سيصفر الحكم بعد دقيقة = لكيلا يصفر الحكم بعد دقيقة

۹۹- عَيِّن الصحيح في الجزء الذي قد أُكِّد:

(۱) إستغفر أبي الله طول حياته استغفاراً (الله)

(۲) إنَّ حسن الأدب يستر قبح النسب (حسن الأدب)

(۳) لا أستمع إلى أقوالك القبيحة استماعاً (فعل العبارة)

(۴) يعيش البخيل في الدنيا كالبخلاء عيشاً (الجملة بأجمعها)

۱۰۰- عَيِّن ما ليس فيه المنادى:

(۱) لا تنس وليد أنَّ خير الإخوان أقدمهم

(۳) اللهم سمعنا منادياً ينادي للإيمان

(۲) أنادي ربّي و أرجو أن تشملني رحمته

(۴) رجل حافظ على الصلاة في أوقاتها

تاريخ

۱۰۱- با توجه به تاریخ ایران باستان در عهد ساسانی، ترتیب وقوع رخدادهای زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

الف) حمایت فرمانروای ساسانی از مانی

ب) شورش بهرام چوبین و به دست گرفتن قدرت

ج) سلطه ساسانیان بر باب‌المنذب و خلیج عدن

(۱) «الف» پس از «ج» و پیش از «ب»

(۲) «ج» پس از «الف» و پیش از «ب»

(۳) «الف» پیش از «ج» و پس از «ب»

(۴) «ب» پیش از «الف» و پس از «ج»

۱۰۲- کدام گزاره‌ها عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«درباره نحوه اداره کشور و تشکیلات اداری دوره ماد، نمی‌توان گفت که»

(الف) شاهان ماد به تقلید از شاهان پیشین و معاصر خود حکومت می‌کردند.

(ب) یک گروه مشورتی از بلندپایگان سیاسی و نظامی در مورد مسائل مهم حکومتی با شاه مشورت می‌کرده‌اند.

(ج) ارائه تصویری روشن و کامل از نحوه اداره کشور و تشکیلات اداری این دوره به دلیل کمبود اسناد و مدارک امکان‌پذیر نیست.

(د) پادشاه در کنار برخی صاحب‌منصبان درباری، فرماندهان نظامی و حاکمان محلی حکومت می‌کرده است.

(۱) الف - ب (۲) الف - د (۳) ب - ج (۴) ج - د

۱۰۳- به ترتیب، نظام طبقاتی عصر ساسانی مبتنی بر چه بود و پیامد اجتماعی این نظام طبقاتی کدام است؟

(۱) آموزه‌های زرتشت - افزایش نفوذ و اختیارات روحانیون زرتشتی

(۲) اصالت نسب و خون - تمرکز قدرت و ثروت در دست خاندان شاهی و هفت خانواده بزرگ دیگر

(۳) آموزه‌های زرتشت - افزایش نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی

(۴) اصالت نسب و خون - عدم امکان تحرک اجتماعی و رفتن از طبقه‌ای به طبقه دیگر

۱۰۴- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱)، برای ذکر کدام یک از موقعیت‌های زیر به آثار مکتوب به زبان ایرانی استناد کرده‌اند؟

(الف) رواج گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان

(ب) حضور اقوام مادی پیش از تشکیل حکومت، در کنار بومیان ساکن در غرب و مرکز فلات ایران

(ج) وجود قوانینی که قدرت و اختیارات پادشاه را در عصر هخامنشی محدود می‌کرده است.

(د) فتح صلح‌آمیز بابل توسط کوروش هخامنشی

(۱) فقط د (۲) فقط الف (۳) الف - د (۴) ب - ج

۱۰۵- آیات قرآن و آثار سیره‌نویسان از جمله منابع اطلاعاتی مهم در مطالعه رویدادهای تاریخ اسلام به شمار می‌روند. با توجه به این موضوع، به

ترتیب در بررسی هر یک از موارد زیر کدام یک از منابع مذکور، کاربرد دارد؟

(الف) رفتارهای منافقان مدینه

(ب) وضعیت اجتماعی و فرهنگی شبه‌جزیره عربستان پیش از ظهور اسلام

(ج) اختلافات اوس و خزرج پیش از هجرت پیامبر (ص) به یثرب

(د) عقد پیمان برادری میان مهاجرین و انصار

(۱) آیات قرآن - آثار سیره‌نویسان - آثار سیره‌نویسان - آیات قرآن

(۲) آثار سیره‌نویسان - آیات قرآن - آثار سیره‌نویسان - آیات قرآن

(۳) آیات قرآن - آیات قرآن - آثار سیره‌نویسان - آثار سیره‌نویسان

(۴) آثار سیره‌نویسان - آثار سیره‌نویسان - آیات قرآن - آیات قرآن

۱۰۶- در بررسی درجه قطعیت و صحت موارد زیر، مورخان در درستی کدام عبارت‌ها تردید دارند؟

(الف) لشکرکشی داریوش اول هخامنشی به آسیای صغیر و عقب‌نشینی سپاه ایران در برابر آتنی‌ها

(ب) وجود تمدن پیشرفته در فلات ایران پیش از مهاجرت اقوام آریایی

(ج) اعزام باذان حاکم ایرانی یمن به حجاز، از سوی خسرو پرویز برای دستگیری پیامبر (ص)

(د) افول شعر و ادبیات فارسی در عصر صفوی

(۱) فقط ج (۲) الف - ب (۳) ج - د (۴) الف - ج

۱۰۷- به ترتیب هر یک از توصیفات زیر، مربوط به کدام دوره از تاریخ ایران دوره اسلامی است؟

(الف) یکی از فرمانروایان این سلسله درصدد حمله به بغداد و جنگ با خلیفه عباسی برآمد.

(ب) در این دوره، زبان و ادب فارسی اوج گرفت و امیران و وزیران ایران دوست این سلسله، زحمات فراوانی برای ترویج این زبان کشیدند.

(ج) فرمانروایان این سلسله برای اداره قلمرو رو به توسعه خود، برخی از دیوان سالاران سامانی و آل بویه را به خدمت گرفتند.

(د) در این دوره، شکلی از زمین داری با عنوان «اقطاع» مرسوم بود.

(۱) صفاریان - غزنویان - سلجوقیان - آل بویه

(۲) سلجوقیان - غزنویان - غزنویان - سلجوقیان

(۳) زیاریان - سامانیان - غزنویان - آل بویه

(۴) خوارزمشاهیان - سامانیان - سلجوقیان - سلجوقیان

۱۰۸- با توجه به رابطه «علت - معلول» چه تعداد از عبارتهای زیر صحیح است؟

(الف) رونق شهرهای اروپایی و افزایش ثروت و رشد جمعیت شهری در نیمه دوم قرون وسطا - گشایش نخستین مراکز آموزش عالی اروپایی و توسعه مدارس

(ب) انحصار تجارت در دریای مدیترانه و سرزمینهای پیرامون آن توسط دولت شهرهای ایتالیایی - انگیزه و شوق پرتغالی و اسپانیایی ها برای کشف راهها و سرزمینهای جدید

(ج) اکتشافات جغرافیایی و دستیابی اروپاییان به منابع ثروت در سرزمینهای جدید - رونق اقتصادی و رشد تجارت شهرهای اروپایی

(د) جنگهای صلیبی و گسترش روابط تجاری میان اروپا و شرق - افزایش آشنایی و آگاهی های اروپاییان با ابعاد مختلف تمدن اسلامی

(۴) ۱

(۲) ۳

(۳) ۲

(۴) ۱

۱۰۹- به ترتیب آثار کدام مورخان به لحاظ زمانی، در نزدیک ترین فاصله زمانی ممکن با رویدادهای زیر نوشته شده است؟

(الف) چگونگی عقد قرارداد فین کنشتاین

(ب) شکست مغولان در عین جالوت در برابر سپاه مملوکان مصر

(ج) پیروزی شاه اسماعیل اول صفوی در برابر شیبک خان ازبک

(د) قتل علمای ری به بهانه اسماعیلی بودن توسط سلطان محمود غزنوی

(۱) خاوری شیرازی - عطاملک جوینی - غیاث الدین خواندمیر - بیهقی

(۲) خاوری شیرازی - عطاملک جوینی - حسن بیگ روملو - انوری

(۳) خورموجی - حمدالله مستوفی - اسکندربیک منشی - ابن عربشاه

(۴) خورموجی - حمدالله مستوفی - میرعلی هروی - بلعمی

۱۱۰- درستی (ص) یا نادرستی (غ) عبارتهای زیر درباره «لنین»، در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(الف) پیش از جنگ جهانی اول، به کمک بلشویکها بر روسیه حاکم شد.

(ب) پس از قدرت گیری، طرح اشتراکی کردن مزارع کشاورزی را آغاز کرد.

(ج) ضمن انعقاد قرارداد ۱۹۱۵ با انگلستان، بخشهای وسیعی از نیمه شمالی ایران را اشغال کرد.

(د) در جریان جنگ جهانی اول، با واگذاری متصرفات وسیعی به متفقین، با آنها قرارداد مصالحه امضا کرد.

(۱) ص - ص - ص - غ

(۲) غ - غ - ص - غ

(۳) غ - غ - ص - ص

(۴) ص - غ - غ - ص

۱۱۱- کدام موارد زیر، «نتیجه مستقیم» تحولات سیاسی دوره فتحعلی شاه قاجار بود؟

(الف) تلفیق عناصر معماری فرنگی با معماری ایرانی و ساخت بناهای کارت پستالی

(ب) گسترش نفوذ اقتصادی روسها در ایران و تسلط آنها بر بازار نیمه شمالی کشور ما

(ج) جلب توجه نخبگان ایرانی به دنیای غرب و تلاش برای فهم علل پیشرفت جوامع غربی

(د) ورود روحانیت شیعه به صحنه سیاسی کشور در مواجهه با استبداد داخلی و استعمار خارجی

(۱) الف - د

(۲) ب - ج

(۳) الف - ب

(۴) ج - د

۱۱۲- چه تعداد از عبارات‌های داده‌شده دربارهٔ مجلس خبرگان قانون اساسی و عملکرد اعضای آن درست است؟

- الف) اعضای این مجلس، توسط امام خمینی (ره) انتخاب شدند تا کار تدوین قانون اساسی جدید را آغاز کنند.
 ب) از تسخیر سفارت آمریکا توسط دانشجویان موسوم به پیرو خط امام حمایت کرد.
 ج) پس از تدوین قانون اساسی، آن را برای تصویب در اختیار مجلس شورای اسلامی قرار دادند.
 د) همزمان با آغاز به کار این مجلس، مهندس بازرگان و اعضای کابینه‌اش از سبقت خود استعفا دادند.
- ۴ (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴)

۱۱۳- با توجه به تاریخ تحولات انقلاب اسلامی ایران، امکان وقوع کدام حوادث و رویدادهای زیر دور از ذهن نیست؟

- الف) امام خمینی (ره) ضمن مصاحبه با خبرنگاران در فرانسه، از مردم خواست تا در اعتراضات خود، خواهان برکناری دولت آشتی ملی شوند.
 ب) دولت نظامی از هاری در واکنش به اعتراضات علیه انتشار مقالهٔ توهین‌آمیز نسبت به امام، در اصفهان حکومت نظامی برقرار کرد.
 ج) آیت‌الله خامنه‌ای در دورهٔ ریاست جمهوری خود از سوی اعضای سازمان مجاهدین خلق، هدف حملهٔ تروریستی قرار گرفت و به شدت مجروح شد.
 د) انتخابات اولین دورهٔ مجلس خبرگان رهبری در ایران در حالی برگزار شد که ارتش بعثی به استفاده از بمب‌های شیمیایی در جنگ علیه ایران روی آورده بود.

۴ - ب - د

۳ - الف - ج

۲ - ب - ج

۱ - الف - د

جغرافیا

۱۱۴- عبارات‌های زیر مرتبط با پژوهشی تحت عنوان «محدودیت‌های توسعهٔ کشاورزی در ایران» است. با توجه به این عبارات‌ها و مراحل انجام

پژوهش در جغرافیا کدام گزینه صحیح است؟

- الف) با توجه به مشکل کاهش منابع آبی کشور، توصیه می‌شود محور توسعهٔ کشاورزی از زراعت به توسعهٔ باغداری با روش‌های نوین آبیاری تغییر یابد.

ب) به نظر می‌رسد بحران کم‌آبی و خشکسالی در ایران، مشکلاتی را در زمینهٔ توسعهٔ کشاورزی ایجاد کرده است.

۱) در صورتی‌که «الف» نتیجه‌گیری و «ب» فرضیه باشد، ضروری است پیش از این دو گام، ابتدا جمع‌آوری اطلاعات و سپس پردازش آن‌ها انجام شود.

۲) چنان‌چه «الف» نتیجه‌گیری و «ب» مرتبط با گام دوم پژوهش باشد، لازم است پیش از این دو مرحله، پژوهشگر خبرهای اولیه را در چارچوب مسئلهٔ پژوهش خود ارائه کند.

۳) چنان‌چه «ب» فرضیه و «الف» مرتبط با گام پنجم پژوهش باشد، ضروری است پژوهشگر در حد فاصل این دو مرحله، از روش کتابخانه‌ای برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده کند.

۴) در صورتی‌که «ب» مرتبط با گام دوم پژوهش و «الف» پیشنهاد پژوهشگر باشد، لازم است در حد فاصل این دو گام، پژوهشگر مسئلهٔ خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.

۱۱۵- با توجه به «تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌های مختلف از هم در هر مکان» کدام گزینه منطبق با عبارات‌های زیر است؟

(ب)

(الف)

«در منطقهٔ کوهستانی البرز، گسترش شهرهای پررونق اقتصادی، احداث سدها و هدایت رودخانه‌ها ناهمواری‌های این منطقهٔ کوهستانی را به شکل ناپایدار درآورده است و موجب شده مخاطراتی هم‌چون طغیان رودها و بروز سیلاب و همانند آن‌ها حادث شود.»

(ج)

۱) مکان - تأثیرگذاری پدیدهٔ انسان‌ساخت بر محیط جغرافیایی - تأثیرپذیری پدیده‌های طبیعی از محیط جغرافیایی

۲) مکان - تأثیرپذیری پدیدهٔ طبیعی از محیط انسانی - تأثیرگذاری محیط جغرافیایی بر پدیده‌های انسان‌ساخت

۳) محیط طبیعی - تأثیرگذاری پدیدهٔ انسان‌ساخت بر پدیدهٔ طبیعی - تأثیرپذیری محیط طبیعی از پدیده‌های طبیعی

۴) پدیدهٔ طبیعی - تأثیرپذیری محیط طبیعی از پدیدهٔ انسان‌ساخت - تأثیرگذاری پدیده‌های انسان‌ساخت بر محیط جغرافیایی

۱۱۶- با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه نادرست است؟

«این دریاچه بین دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان قرار گرفته است.»

(۱) این دریاچه هم‌چون دریاچه فامور، فصلی است و در سال‌های کم‌بارش به شکل باتلاق درمی‌آید.

(۲) به لحاظ آب و هوایی در ناحیه‌ای قرار گرفته که با اختلاف شدید دما مواجه است.

(۳) برخی سال‌ها در دوره گرم، به دلیل بارش باران‌های سیلابی در منطقه، وسعت بیشتری پیدا می‌کند.

(۴) در اطراف آن، رشته‌کوه‌هایی وجود دارد که فرسایش موجب ایجاد شکل‌های زیبایی در آن‌ها شده است.

۱۱۷- کدام گزینه عبارت داده‌شده را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

«در سواحل ، غارهای دریایی همانند در بیان‌ها، در اثر پدید آمده‌اند.»

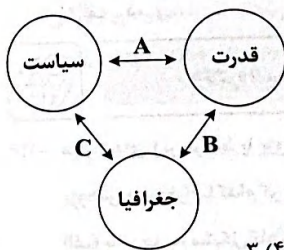
(۱) پست و ماسه‌ای - ستون‌های سنگی - فرسایش کاوشی

(۲) صخره‌ای - رگ‌ها - فرسایش ناشی از رسوب‌گذاری مواد

(۳) صخره‌ای - کولت‌ها - فرآیندهای فرسایشی ناشی از کنده شدن ذرات از یک مکان

(۴) پست و ماسه‌ای - چاله‌های بادی - فرآیندهای ناشی از خرد و متلاشی شدن سنگ‌ها

۱۱۸- با توجه به روابط متقابل پدیده‌ها در طرح‌واره زیر براساس موارد ترسیم‌شده، چه تعداد از عبارت‌ها درست است؟

(الف) رابطه A در ژئوپلیتیک، B در جغرافیای طبیعی و C در جغرافیای سیاسی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

(ب) دلیل توجه قدرت‌های جهانی به اتحادیه اروپا مرتبط با رابطه B است.

(ج) رابطه C فقط در جغرافیای سیاسی و A و B به طور مشترک در جغرافیای سیاسی و ژئوپلیتیک مطالعه می‌شود.

(د) روابط بین‌المللی و رفتار کشورها با یک‌دیگر، متأثر از رابطه A است.

۳ (۴)

۴ (۳)

۱ (۲)

۲ (۱)

۱۱۹- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام رابطه صحیح است؟

(الف) افزایش تعداد سخنگو در برخی زبان‌ها

(ج) پخش فرهنگی غیرمستقیم

(۱) «الف» علت «ج» و «د» پیامد «ب» است.

(۳) «ج» پیامد «ب» و «الف» نتیجه «ج» است.

(ب) رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات

(د) کاهش وسعت برخی نواحی زبانی در جهان

(۲) «ب» معلول «ج» و «د» علت «الف» است.

(۴) «د» نتیجه «ب» و موارد «الف» و «ج» معلول «د» است.

۱۲۰- با توجه به «انواع نواحی و انواع مختلف مرزها» کدام گزینه درباره عبارت‌های زیر درست است؟

(الف) مزارع محصولات خاص نواحی گرم و مرطوب استوایی در کشورهای مجاور استوا در قاره‌های آسیا، آفریقا و آمریکای جنوبی قرار دارند.

(ب) پس از جنگ جهانی دوم، در زمان تقسیم کره به دو کشور، آمریکا و اتحاد جماهیر شوروی سابق توافق کردند مرز دو کشور روی مدار ۴۸ درجه تعیین شود.

(۱) مورد «الف» از انواع نواحی طبیعی است و شرایط ناحیه‌بندی آن منطبق با مرزهای سیاسی و اداری نیست.

(۲) مورد «ب» از نوع غیرطبیعی است و برخلاف مورد «الف» قابل تغییر است.

(۳) تعیین دقیق مرز در نواحی «الف» دشوارتر از «ب» است و مرز «ب» از نوع غیرطبیعی و غیرتطبیقی است.

(۴) تعیین مرز در نواحی مربوط به «ب» مصنوعی و تطبیقی است و شرایط ناحیه‌بندی آن برخلاف «الف»، مبتنی بر تصمیم‌گیری انسان‌هاست.

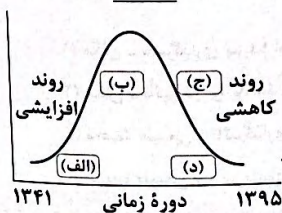
۱۲۱- طرح‌واره زیر به «تغییرات جمعیت شهری و روستایی در ایران و پیامدهای آن» اشاره دارد. با توجه به آن، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) مورد «الف» به افزایش مهاجرت روستاییان به شهرها در نتیجه اصلاحات ارضی در روستاها اشاره می‌کند.

(۲) مورد «ب» منطبق بر رشد مطلق جمعیت شهری و گسترش بخش غیررسمی اسکان در شهرها است.

(۳) مورد «ج» به وضعیت فرصت‌های شغلی و رشد بخش غیررسمی اشتغال در شهرها اشاره دارد.

(۴) مورد «د» می‌تواند از پیامدهای افزایش جمعیت در شهرها در زمینه وسعت و فضای سکونت و فعالیت باشد.

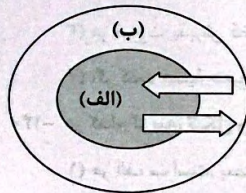

۱۲۲- با توجه به انواع روش‌های حمل و نقل دریایی (الف)، هوایی (ب) و ریلی (ج) کدام گزینه درست است؟

- (۱) حمل کالاهای فاسدشدنی به روش «الف» و «ب» به ترتیب نامناسب و مناسب بوده و حمل آن‌ها به روش «ج» از نظر اقتصادی نسبت به این دو روش، مقرون به صرفه‌تر است.
- (۲) روش «ب» و «ج» به طور مشترک برای احداث مسیر نیازمند سرمایه‌گذاری زیادی هستند اما از نظر هزینه و زمان حمل کالا دارای صرفه‌جویی هستند.
- (۳) اگرچه که سابقه استفاده از روش «الف» نسبت به روش «ج» بیشتر است، اما سرعت جابه‌جایی در روش «ج» از «الف» بالاتر است.
- (۴) استفاده از روش «ب» و «ج» برخلاف روش «الف» برای همه کشورهای امکان‌پذیر نیست.

۱۲۳- طرح واره زیر منطبق با «انواع نواحی از نظر نوع مبادلات تجاری جهانی» است. با توجه به آن، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) عمده کشورهای «الف» کالاهای حاصل از فعالیت‌های اقتصادی نوع اول را از طریق حمل و نقل دریایی به کشورهای صنعتی هم‌چون استرالیا ارسال می‌کنند.
- (۲) کشورهای گروه «ب» کالاهای صنعتی تولیدشده خود را به کشورهای گروه «الف» از قبیل مراکش و پرو صادر می‌کنند.
- (۳) برخی از کشورهای گروه «ب» منابع انرژی تولیدی خود را از طریق کشتی‌های فله‌بر و خطوط لوله به کشورهای «الف» صادر می‌کنند.
- (۴) از دهه ۱۹۷۰م، عمده خودروهای تولیدی کشورهای گروه «الف» از طریق کشتی‌های کروز وارد بنادر کشورهای گروه «ب» می‌شود.

۱۲۴- کدام عبارت(ها) گزاره زیر را به نادرستی کامل نمی‌کنند؟

- (الف) جنوبی البرز - حجم زیادی از رسوبات فرسایش یافته و پیوسته سطح آن‌ها را پوشانده
- (ب) غربی زاگرس - درز و شکاف کم‌تری دارند
- (ج) شمالی البرز - پوشیده از گیاهان متراکم‌اند
- (د) شرقی زاگرس - در مناطق مرطوب قرار دارند
- (۱) فقط ج (۲) ب - ج (۳) الف - د (۴) فقط د

۱۲۵- کدام یک از فعالیت‌های انسانی زیر، موجب افزایش سرعت رواناب حاصل از بارش و در نتیجه تشدید سیل می‌شود؟

- (۱) از بین بردن پوشش گیاهی
- (۲) احداث سازه‌های مناسب در مسیر رودها
- (۳) تخلیه زباله‌های شهری در آبراهه‌ها
- (۴) کشت محصولات کشاورزی در سطح بستر سیلابی

فلسفه و منطق

۱۲۶- در هر یک از موارد زیر به ترتیب امکان بروز چه مغالطه‌ای وجود دارد؟

- (الف) عشق شوری در نهاد ما نهاد / جان ما در بوتۀ سودا نهاد
- (ب) آهو حیوان است. حیوان دارای سه نقطه است. پس: آهو دارای سه نقطه است.
- (۱) اشتراک لفظ - عدم تکرار حد وسط
- (۲) اشتراک لفظ - اشتراک لفظ
- (۳) عدم تکرار حد وسط - شیوه نگارش کلمات
- (۴) ابهام در مرجع ضمیر - توسل به معنای ظاهری کلمات

۱۲۷- در هر یک از تعاریف زیر کدام یک از شرایط تعریف درست رعایت نشده است؟

- (الف) اتفاق: انکار اصلي علیت، وجوب علی و معلولی و سنخیت علت و معلول.
- (ب) برهان: یکی از روش‌های استدلال از نظر محتوا با نتیجه به دست آمده از مقدمات آن.
- (۱) مانع نیست - مانع نیست.
- (۲) جامع نیست - مانع نیست.
- (۳) مانع نیست - جامع نیست.
- (۴) جامع نیست - دوری است.

۱۲۸- کدام گزینه قابلیت صدق و کذب را دارد؟

- (۱) بس کن ز سخن‌گویی، از گفت چه می‌جویی / ای باد بپیموده، رو «کم تر کوا» برخوان
- (۲) آن کیست کاندلر رفتنش صبر از دل ما می‌برد / ترک از خراسان آمدست از پارس یغما می‌برد
- (۳) ای تو بداده در سحر از کف خویش بادهام / ناز رها کن ای صنم راست بگو که دادهام
- (۴) دل پی دلدار رفت و دیده چو این حال دید / اشک به دندان گرفت دامن و در پی دوید

۱۲۹- با توجه به قانون صدق و کذب قضایا، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) اگر درستی قضیه «هر شاعری دارای قوه تخیل است» را بپذیریم باید نادرستی قضیه «برخی شاعران دارای قوه تخیل نیست» را قبول کنیم.
- (۲) اگر قضیه «برخی اشیا دارای وزن کمی نیستند» درست است، پس قضیه «هیچ یک از اشیا دارای وزن کمی نیستند» نیز درست است.
- (۳) در صورت پذیرش قضیه «همه دانش‌آموزان در آزمون شرکت می‌کنند» می‌توان پذیرفت که «برخی شرکت‌کنندگان در آزمون دانش‌آموز هستند».
- (۴) اگر کذب قضیه «هیچ انسانی شاعر نیست» را بپذیریم، مطمئن نیستیم که قضیه «هر انسانی شاعر است» یک قضیه کاذب است.

۱۳۰- در کدام گزینه، شکل و اعتبار یا عدم اعتبار قیاس درست ذکر شده است؟

- (۱) هر الف ب است. بعضی ب ج است. پس: بعضی ج الف است. نامعتبر / شکل اول
- (۲) هر الف ب است. هیچ الف ج نیست. پس: هیچ ب ج نیست. معتبر / شکل سوم
- (۳) هیچ الف ب نیست. هر ب ج است. پس: بعضی ج الف نیست. معتبر / شکل چهارم
- (۴) هر الف ب است. هیچ ج ب نیست. پس: هیچ الف ج نیست. نامعتبر / شکل دوم

۱۳۱- با توجه به قضیه «یا رنگ غیرسفید و یا غیرسیاه است» کدام گزینه می‌تواند درست باشد؟

- (۱) اگر رنگ غیرسفید نیست آن‌گاه غیرسیاه است.
- (۲) اگر رنگ غیرسفید است آن‌گاه غیرسیاه نیست.
- (۳) اگر غیرسیاه نیست آن‌گاه غیرسفید هم نیست.
- (۴) اگر غیرسیاه است آن‌گاه غیرسفید نیست.

۱۳۲- براساس دیدگاه ملاصدرا، کدام گزینه، به نحو مناسب‌تری نشان‌دهنده گذر از فطرت اول به فطرت ثانی است؟

- (۱) کسی که در میان اندیشه‌های روزانه، ناگهان پرسشی مانند «زندگی کردن چه فایده‌ای دارد؟» را جدی بگیرد و از طریق تفکر به دنبال یافتن پاسخ آن برآید.
- (۲) کسی که گاهی ذهنش درگیر موضوعات مهمی مانند آزادی و جبر و اختیار می‌شود و می‌کوشد آرای فیلسوفان در این زمینه را به خوبی بیاموزد و توضیح دهد.
- (۳) کسی که گاه و بی‌گاه درباره رفتارهای اخلاقی اطرافیان خود بحث و گفت‌وگو می‌کند، اما این بحث‌ها را بدون ورود به پرسش‌های بنیادین انجام می‌دهد.
- (۴) کسی که در زندگی روزانه خویش به کارهای عادی مانند خریدن و غذا خوردن مشغول است، اما هیچ‌گاه به حقیقت وجود انسان یا جهان هستی نمی‌اندیشد.

۱۳۳- پارمنیدس چگونه به این نتیجه رسید که «نیستی» نمی‌تواند «وجود» داشته باشد؟

- (۱) از طریق وحدت اضداد هراکلیتوس.
- (۲) به واسطه حواس و ادراکات حسی
- (۳) به واسطه امکان تفکر درباره نیستی
- (۴) از طریق امتناع اجتماع نقیضین

۱۳۴- کدام یک از گزاره‌های زیر به درستی رابطه بین قوه حس و قوه عقل را بیان می‌کند؟

- (۱) تنها با کمک هر دو قوه است که می‌توان حقایق محسوس و طبیعی و حقایق غیرمحسوس و ماوراءطبیعی را شناخت.
- (۲) هر کدام از این دو قوه به شیوه‌ای متفاوت و همواره کاملاً مستقل از هم به درک و فهم جهان پیرامون ما می‌پردازند.
- (۳) تشخیص موارد استفاده از اشیای گوناگون مانند نوشیدن آب برای رفع تشنگی فقط از طریق یکی از آن‌ها ممکن است.
- (۴) حس و عقل به عنوان دو منبع مستقل شناخت، با تعاملی سازنده در نوعی شناخت موجب پی بردن به بسیاری از اسرار طبیعت می‌شوند.

۱۳۵- تنازع و جدال عقل‌گرایان و تجربه‌گرایان ناظر به کدام یک از پرسش‌های اصلی معرفت‌شناسی است؟

- (۱) در کسب معرفت، کدام منبع، ارزش و اعتبار بیشتری دارد و بهتر انسان را به حقایق می‌رساند؟
- (۲) شناخت چیست و آیا شناخت جهان خارج، اساساً برای همه ما انسان‌ها قابل دستیابی است؟
- (۳) آیا برای کسب معرفت نسبت به جهان خارج می‌توان از ابزارهای مختلف شناخت بهره برد؟
- (۴) کدام شناخت از طریق عقل محض و کدام یک از طریق حس، برای انسان حاصل می‌شود؟

۱۳۶- کدام عبارت درست است؟

- (۱) بررسی آرای ملاصدرا و دکارت از جهت انسان‌شناسی فلسفی نشان می‌دهد که آن دو فیلسوف، هیچ‌گونه قرابت فکری ندارند.
- (۲) نزد هابز، مسئله نحوه ارتباط نفس و بدن آن‌گونه که در فلسفه دکارت، ابن‌سینا و ملاصدرا مطرح است، از ریشه منتفی است.
- (۳) تأثیر و تأثر متقابل نفس و بدن در مقام افعال، موضوعی است که برای اولین بار در انسان‌شناسی فلسفی ملاصدرا مطرح شد.
- (۴) سهروردی تحت تأثیر اندیشه‌های ابن‌سینا، حقیقت انسان را با توجه به نحوه وجودی‌اش در ساختار نور و ظلمت تبیین می‌کند.

۱۳۷- در نظر توماس هابز، دلیل اصلی‌ای که «باید به دیگران حق بدهیم آزاد باشند» کدام است؟

- (۱) اگر می‌پنداریم آزاد هستیم.
- (۲) چون آزادی حقیقتاً فضیلت شمرده می‌شود.
- (۳) اگر می‌خواهیم آزاد باشیم.
- (۴) چون عاملان به آزادی تحسین می‌شوند.

۱۳۸- براساس نسبت‌های سه‌گانه در قضایا، حمل‌های صورت‌گرفته در قضایای زیر، به ترتیب از چه نوعی است؟

- (الف) هر واجب‌الوجودی، پیش از به وجود آمدن، در مرحله تساوی میان وجود و عدم قرار داشته است.
- (ب) ممکن‌الوجود برای خروج از حالت تساوی، نیازمند علت تامه است.

(ج) اسب تک‌شاخ، ممتنع‌الوجود بالذات است.

- (۱) وجوبی - وجوبی - امتناعی
- (۲) امتناعی - وجوبی - امتناعی
- (۳) امکانی - امکانی - وجوبی
- (۴) امتناعی - امکانی - وجوبی

۱۳۹- کدام گزینه از ویژگی‌های اختصاصی «معلول» است؟

- (۱) واجب‌الوجود بالغیر محسوب می‌شود.
- (۲) نسبت به علت، تأخر زمانی دارد.
- (۳) همه آن‌ها در بقا وابسته به علت هستند.
- (۴) واجب‌الوجود بالذات نیست.

۱۴۰- کدام گزاره مشابه برهان خداشناسی درجات کمال ارسطو تنظیم شده است؟

- (۱) هر خیر دنیوی‌ای که شر را روا می‌دارد یا لازمش دارد، از آن به حد زیاد توسط خیری خالص از همان نوع که مستقل از خدا است، سرچشمه می‌گیرد.
- (۲) هر خیری که وجود دارد، از آن به حد زیاد، توسط خیری خالص از همان نوع که در خدا همواره موجود بوده است، سرچشمه گرفته شده است.
- (۳) خدا می‌تواند از وجود دنیاها و عالی‌تر اطمینان حاصل سازد و می‌تواند بی‌حد و حصر این‌طور کند تا سراسر جهان هستی را خیر مطلق فرا بگیرد.
- (۴) خداوند خیر مطلق است و عالی‌ترین درجه را میان موجودات دارد؛ پس اگر شر در دنیا هست، خداوند دلیل خوبی برای اجازه دادن آن دارد.

۱۴۱- کدام گزینه درست است؟

- (۱) از آن‌جا که ابن‌سینا امتناع تسلسل علل نامتناهی را نپذیرفته بود، آن را در استدلال خداشناسی خود استفاده نکرد.
- (۲) هدف اصلی برهان فارابی، اثبات محال بودن تسلسل علل نامتناهی بود که در ضمن آن، علت‌العلل را نیز اثبات کرد.
- (۳) مقدمه اول برهان خداشناسی ملاصدرا، حاکی از لزوم متصل بودن موجودات نیازمند، به یک موجود ذاتاً بی‌نیاز است.
- (۴) وجه مشترک دیدگاه فارابی، ابن‌سینا و ملاصدرا را می‌توان لزوم اثبات عقلی خداوند برای معنابخشی به زندگی دانست.

۱۴۲- شناخت کدام مورد به عقل نظری مربوط است؟

- (۱) از میان فرد و جامعه، نهایتاً اصالت با کدام یک است؟
- (۲) اعتدال قوای سه‌گانه نفس، چگونه حاصل می‌شود؟
- (۳) قوانینی که در تأمین عدالت مؤثر هستند، چیست؟
- (۴) ملاک بخشنده بودن یک انسان چه چیزی است؟

۱۴۳- کدام عبارت درباره عقل از نظر فیلسوفان مسلمان درست است؟

- (۱) عقل دهم یا عقل فعال، تدبیرکننده سایر عقول محسوب می‌شود.
- (۲) شناخت حقایق جهان، مستقیماً توسط عقل فعال برای انسان صورت می‌گیرد.
- (۳) عقل اول یا همان خداوند، آغازکننده سلسله طولی میان عقول ده‌گانه محسوب می‌شود.
- (۴) عقل انسان در صورتی که تربیت شود، در شیوه درک حقایق با عقول متعالی شباهت پیدا می‌کند.

۱۴۴- کدام گزاره می‌تواند توصیف‌کننده تفاوت موجودات در حکمت اشراق باشد؟

- (۱) هستی غیر از نور چیزی نیست و هر چه در جهان است و بعد از این به وجود می‌آید، نور است.
 - (۲) انسان می‌تواند به دیگران نور برساند و از نور سایرین روشن شود؛ پس نور مقوم هر چیزی در جهان است.
 - (۳) بعضی از نورها رقیق است و برخی غلیظ و برخی از انوار ذرات پراکنده دارد و پاره‌ای دیگر دارای ذرات متراکم است.
 - (۴) موجودات در جهان هستی از نور به وجود آمده، و انوار، به یک‌دیگر می‌تابند و آن تابش متقابل اشراق نور خوانده می‌شود.
- ۱۴۵- کامل‌ترین استدلال برای «وحدت حقیقت وجود» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) ابوالعباس قصاب در قرن چهارم می‌گوید: در دو عالم به‌جز پروردگار من وجود ندارد و همه موجودات غیر از وجود او معدوم هستند.
- (۲) امام محمد غزالی در قرن پنجم می‌گوید: عرفا از طریق یک شهود بی‌واسطه مشاهده می‌کنند که هیچ‌چیز در جهان به‌جز خدا وجود ندارد.
- (۳) ابن‌عربی در قرن هفتم می‌گوید: عارف کامل کسی است که هر معبودی را که در هر صورت و شکلی می‌بیند، جلوه حق بداند و آن را عبادت کند.
- (۴) ملاصدرا در قرن یازدهم می‌گوید: معلول، دارای وجود مستقل نیست و شأن مستقل ندارد؛ پس هر چیزی در جهان جلوه‌ای از حقیقت واحد است.

اقتصاد

۱۴۶- کدام گزینه مبین پاسخ کامل و درست پرسش‌های زیر است؟

- (الف) یک کارآفرین برای داشتن یک انتخاب درست باید چگونه عمل کند؟
 - (ب) مهم‌ترین انگیزه کارآفرینان برای شروع یک فعالیت چیست؟
 - (۱) الف: محاسبه هزینه و درآمد ب: رفع نیازهای مختلف مردم
 - (۲) الف: شناسایی رقبا و بازار فروش محصولات ب: احتمال موفقیت و سودآوری
 - (۳) الف: شناسایی رقبا و بازار فروش محصولات ب: رفع نیازهای مختلف مردم
 - (۴) الف: محاسبه هزینه و درآمد ب: احتمال موفقیت و سودآوری
- ۱۴۷- هر یک از موارد زیر به کدام یک از انواع کسب و کار اشاره می‌کند؟

- (الف) جهت بهره‌مندی از مزایای فعالیت‌های اقتصادی یا مقیاس بزرگ، گرد هم می‌آیند و با اقدامات جمعی، منفعت خود را بیشینه می‌کنند.
- (ب) اموری هم‌چون آموزش، توسعه علمی و دینی، بهداشت و سلامت و ... زمینه‌های فعالیت این کسب و کار هستند.
- (ج) زمینه‌های تخصصی هم‌چون پزشکی و حسابداری از نمونه‌های این کسب و کار هستند.

- (۱) الف: تعاونی تولید ب: کسب و کار شخصی ج: مؤسسات غیرانتفاعی
- (۲) الف: مؤسسات غیرانتفاعی ب: کسب و کار شخصی ج: تعاونی‌ها
- (۳) الف: شرکت سهامی ب: مؤسسات غیرانتفاعی ج: کسب و کار شخصی
- (۴) الف: تعاونی تولید ب: مؤسسات غیرانتفاعی ج: کسب و کار شخصی

۱۴۸- فردی در انتهای سال مالی قبلی خود، پس از پرداخت واجبات مالی‌اش ۲۷۰ میلیون تومان برایش باقی ماند. او با این پول، ۳۰۰۰ ورقه سهام خرید و انتهای سال همه سهام خود را به مبلغ ۶۰۰ میلیون تومان فروخت. چنان‌چه منبع درآمد او فقط از طریق سرمایه‌گذاری در بورس باشد و مجموع هزینه‌های وی ۱۱۰ میلیون تومان بشود، به ترتیب قیمت بازاری هر سهم و خمس سالیانه او در این سال چند تومان است؟

- (۱) ۳۳,۰۰۰,۰۰۰ - ۹۰,۰۰۰ (۲) ۴۴,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۲۰,۰۰۰ (۳) ۳۳,۰۰۰,۰۰۰ - ۹۹۰,۰۰۰ (۴) ۴۴,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۰۰,۰۰۰

۱۴۹- هر یک از موارد زیر به کدام یک از اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

- من واقعاً این کلاس آموزشی را دوست ندارم، اما به دلیل پول زیادی که برای آن داده‌ام، ترجیح می‌دهم بمانم.
- من موسیقی را دوست دارم و مطمئنم که می‌توانم فروشگاه وسایل موسیقی باز کنم و پول در بیاورم، لذا فکر می‌کنم بهتر است دانشگاه را ترک کنم و مغازه وسایل موسیقی راه بیندازم.

- این لباس را به قیمت خیلی ارزان خریدم زیرا در حراجی بود.

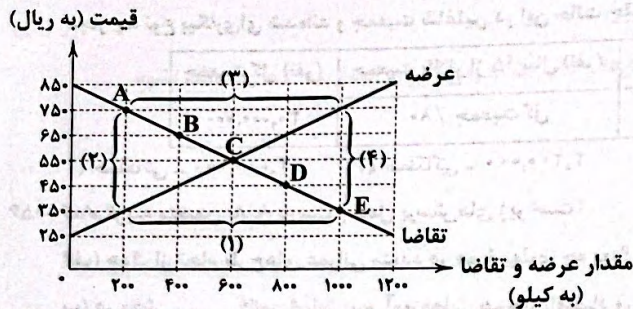
- (۱) توجه به هزینه‌های هدررفته - اعتماد به نفس بیش از حد - اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها

- (۲) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری - بی‌صبری زیاد - توجه به هزینه‌های هدررفته

- (۳) توجه به هزینه‌های هدررفته - بی‌صبری زیاد - چسبیدن به وضعیت فعلی

- (۴) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری - اعتماد به نفس بیش از حد - چسبیدن به وضعیت فعلی

۱۵۰- با توجه به جدول و نمودار زیر، به ترتیب (از راست به چپ) «کمبود عرضه»، «نقطه تعادلی قیمت و مقدار» و «مازاد عرضه» کدام است؟
 (۱) ۱ - C - ۳
 (۲) ۱ - D - ۳
 (۳) ۴ - C - ۲
 (۴) ۲ - D - ۴

۱۵۱- با توجه به مندرجات جدول زیر، کدام گزینه بیانگر پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

۳۵۰	قیمت تولید در مرحله A
۲۱۰	ارزش افزوده در مرحله B
۷۰۰	قیمت تولید در مرحله C
۲۸۰	ارزش افزوده در مرحله D

الف) ارزش افزوده مرحله C چقدر است؟

ب) قیمت نهایی کالا کدام است؟

(۱) الف: ۴۶۰ ب: ۹۸۰

(۲) الف: ۱۴۰ ب: ۸۹۰

(۳) الف: ۱۴۰ ب: ۹۸۰

(۴) الف: ۴۶۰ ب: ۸۹۰

۱۵۲- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح عبارت‌های ذیل است؟

الف) در کدام گزینه، تعریف جامع و صحیح‌تری از «بازار» ارائه داده شده است؟

ب) مزیت داشتن یک محصول به چه معناست؟

ج) کدام گزینه در مورد پیمان‌گات نادرست است؟

(۱) الف: مجموع خریداران و فروشندگان که در محل عرضه کالایی خاص جمع می‌شوند. ب: تولید آن محصول نسبت به کالاهای مشابه دیگر مقرون به صرفه‌تر باشد. ج: هدفش جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر بود.

(۲) الف: محلی که خریداران و فروشندگان گرد هم می‌آیند و عملی اقتصادی انجام می‌دهند. ب: تولید آن محصول نسبت به تولید کالاهای دیگر و یا تولید آن در کشورهای دیگر، مقرون به صرفه‌تر است. ج: ابتدا قراردادی غیررسمی با هدف حفظ روابط تجاری بین اعضایش بود.

(۳) الف: خریداران و فروشندگانی که به صورت مجازی یا حضوری در مکان ثابت به مبادله می‌پردازند. ب: تولید آن محصول نسبت به کالاهای مشابه دیگر مقرون به صرفه‌تر باشد. ج: گات، بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.

(۴) الف: به مجموعه خریداران و فروشندگان چیزی در هر جای ممکن اطلاق می‌شود. ب: تولید آن محصول نسبت به تولید کالاهای دیگر و یا تولید آن در کشورهای دیگر، مقرون به صرفه‌تر است. ج: این پیمان در سال ۱۹۴۷، توسط ۳۲ کشور امضا شد.

۱۵۳- در مورد نقش و عملکرد دولت در زمینه بهبود عملکرد بازار، کدام مورد نادرست است؟

(۱) دولت در زمینه بهبود عملکرد بازار، صرفاً از مصرف‌کنندگان و خانواده‌ها حمایت می‌کند.

(۲) در این حالت، دولت به عنوان یک داور، در میدان فعالیت‌های اقتصادی، حضور دارد.

(۳) حضور دولت و عملکرد قوی آن سبب می‌شود افراد به حقوق یکدیگر تعرض نکنند.

(۴) دولت اجازه نمی‌دهد تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، آن را بفروشد.

۱۵۴- کدام گزینه بیانگر پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

الف) وقتی می‌گوییم: «در هلند زمین‌های حاصلخیز و آب کافی برای محصولات کشاورزی وجود دارد» بیانگر کدام یک از دلایل روی آوردن کشورها به تجارت بین‌الملل و مبادله است؟

ب) اگر مزیت‌های مطلق و نسبی رعایت نشود، چه پیامدی را به دنبال دارد؟

(۱) الف: شرایط اقلیمی متفاوت ب: امکان تأمین نیازهای اساسی در داخل کشور فراهم نمی‌شود.

(۲) الف: یکسان نبودن منابع و عوامل تولید ب: استقلال و اقتدار اقتصادی خود را از دست می‌دهند.

(۳) الف: شرایط اقلیمی متفاوت ب: امکان رقابت با تولیدکنندگان دیگر وجود ندارد.

(۴) الف: یکسان نبودن منابع و عوامل تولید ب: از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شود.

۱۵۵- اطلاعات یک جامعه فرضی مطابق جدول زیر است. اگر بیست درصد از جمعیت شاغلین، به امید یافتن شغلی بهتر، کار خود را ترک کنند، دچار چه نوع بیکاری ای شده اند و جمعیت شاغلین در این حالت چقدر است؟

جمعیت کل (نفر)	جمعیت بالاتر از ۱۵ سال (نفر)	جمعیت فعال	جمعیت بیکار (نفر)
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۸۰٪ جمعیت کل	۲۵٪ جمعیت بالای ۱۵ سال	۲,۰۰۰,۰۰۰

(۱) اصطکاک - ۴,۰۰۰,۰۰۰ (۲) اصطکاک - ۳,۲۰۰,۰۰۰ (۳) ساختاری - ۳,۲۰۰,۰۰۰ (۴) ساختاری - ۴,۰۰۰,۰۰۰

۱۵۶- کدام گزینه متضمن پاسخ درست و کامل پرسش های زیر است؟

(الف) هدف از انجام طرح های عمرانی متعدد در دوره پهلوی چه بود؟

(ب) در بخش قانون اساسی، بر آموزه هایی هم چون اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان و استقلال اقتصادی، و عدالت تأکید شده است.

(۱) الف: جدا کردن اقتصاد از ابعاد فرهنگی، اجتماعی و مذهبی ب: اقتصادی - حقوق اقتصادی شهروندان - اجتماعی

(۲) الف: ایجاد توسعه نمایی در کشور ب: اقتصادی - حقوق اقتصادی شهروندان - اقتصادی

(۳) الف: جدا کردن اقتصاد از ابعاد فرهنگی، اجتماعی و مذهبی ب: ابتدایی - آزادی سیاسی - اجتماعی

(۴) الف: ایجاد توسعه نمایی در کشور ب: ابتدایی - آزادی سیاسی - اقتصادی

۱۵۷- با توجه به جدول توزیع درآمد زیر که بیانگر توزیع درآمد یک کشور در سال ۲۰۲۳ میلادی است:

(الف) سهم دهک سوم چقدر است؟ (تفاوت سهم دهک دوم و پنجم ۶ درصد است)

(ب) اگر درآمد ملی کشور برابر با ۸۵ هزار دلار باشد، سهم دهک هفتم از درآمد ملی را تعیین نمایید.

(۱) الف: ۵ ب: ۵۹۵۰

(۲) الف: ۴ ب: ۱۱,۹۰۰

(۳) الف: ۵ ب: ۱۱,۹۰۰

(۴) الف: ۴ ب: ۵۹۵۰

سهم دهک اول	۲ درصد
سهم دهک دوم	۳ درصد
سهم دهک سوم	؟
سهم دهک چهارم	۵ درصد
سهم دهک پنجم	؟
سهم دهک ششم	۱۳ درصد
سهم دهک هفتم	۱۴ درصد
سهم دهک هشتم	۱۵ درصد
سهم دهک نهم	۱۶ درصد
سهم دهک دهم	۱۸ درصد
جمع	۱۰۰

۱۵۸- هر یک از عبارات زیر به ترتیب مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

- معمولاً مقدار حداقلی باید در این حساب ها باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.

- می توانید پولتان را بدون هیچ جریمه ای برداشت کنید.

- مقدار وام و دوره بازپرداخت آن تابع مقدار سپرده و مدت زمان سپرده گذاری است.

- نرخ سود این سپرده ها می تواند همزمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک ها کاهش یابد.

نوع حساب	مزایای حساب سپرده گذاری	معایب حساب سپرده گذاری
کوتاه مدت	(ب)	(ه)
بلند مدت	(الف)	(ج)
قرض الحسنه	(د)	(و)

(۱) ج - الف - د - ب

(۲) ج - ب - د - ه

(۳) ه - ب - الف - د

(۴) ه - الف - ب - ج

۱۵۹- پاسخ درست عبارت‌های زیر در کدام گزینه مطرح شده است؟

الف) پیشرفت و رونق اقتصادی هر فرد با چه چیزی گره خورده است؟

ب) مصرف ، مصرفی است که اجازه می‌دهد چرخه تبدیل‌ها و تغییرات طبیعی همواره ادامه پیدا کند و متوقف نشود.

۱) الف: افزایش مهارت‌های خرید هوشمندانه و آگاهانه ب: مسئولانه

۲) الف: پیشرفت و رونق اقتصادی خانواده و جامعه فرد ب: بهینه

۳) الف: افزایش مهارت‌های خرید هوشمندانه و آگاهانه ب: بهینه

۴) الف: پیشرفت و رونق اقتصادی خانواده و جامعه فرد ب: مسئولانه

۱۶- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر پیرامون سطح عمومی قیمت‌ها در سه سال مشخص به ترتیب:

الف) نرخ تورم در کدام سال بیشتر است؟

ب) قیمت ابتدای سال در سال ۱۳۹۰ کدام است؟

سال	قیمت	ابتدای سال	نرخ تورم	انتهای سال
۱۳۸۹		۶۵۰	x	۸۲۰
۱۳۹۰		?	%۱۵	۹۶۰
۱۳۹۱		۹۶۰	y	۱۲۳۰

۴) الف: ۱۳۸۹ ب: ۸۲۰

۳) الف: ۱۳۹۱ ب: ۸۲۰

۲) الف: ۱۳۸۹ ب: ۸۳۵

۱) الف: ۱۳۹۱ ب: ۸۳۵

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۴/۰۲/۰۵

پاسخنامه آزمون دفترچه شماره (۳) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم انسانی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۶۰	مدت پاسخگویی: ۱۶۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضیات	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵ دقیقه
۴	روان‌شناسی	۱۵	۶۶	۸۰	
۵	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۶	تاریخ	۲۰	۱۰۱	۱۱۳	۲۰ دقیقه
۷	جغرافیا	۲۰	۱۱۴	۱۲۵	
۸	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
۹	اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه

تابع مساحت زمین را که می‌خواهیم بیشینه شود تشکیل می‌دهیم:

$$S = xy \stackrel{(*)}{=} x(600 - 2x)$$

$$\Rightarrow S = -2x^2 + 600x$$

حال طول رأس سهمی را به دست می‌آوریم که مطابق شکل، عرض زمین است:

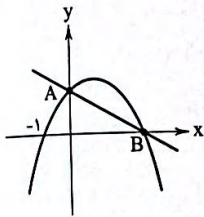
$$x_S = \frac{-b}{2a} = \frac{-600}{2(-2)} = 150$$

بنابراین طول زمین در این حالت، برابر است با:

$$y = 600 - 2x = 600 - 300 = 300$$

ابتدا با استفاده از نقاط $(2, 1)$ ، $(9, -\frac{5}{9})$ ، ضابطه تابع

خطی f را می‌نویسیم:

$$m = \frac{1 - (-\frac{5}{9})}{2 - (-1)} = \frac{\frac{14}{9}}{3} = \frac{14}{27}$$

$$f(x) - 1 = -\frac{1}{9}(x-2)^2$$

$$\Rightarrow f(x) = -\frac{1}{9}x^2 + \frac{4}{9}$$

حال محل تلاقی نمودار f با محورهای مختصات را به دست می‌آوریم:

$$f(x) = -\frac{1}{9}x^2 + \frac{4}{9}$$

$$x=0 \Rightarrow y=\frac{4}{9} \Rightarrow A(0, \frac{4}{9}), h=\frac{4}{9}$$

$$y=0 \Rightarrow -\frac{1}{9}x^2 + \frac{4}{9} = 0 \Rightarrow -\frac{1}{9}x^2 = -\frac{4}{9} \Rightarrow x^2 = 4 \Rightarrow x=2 \Rightarrow B(2, 0)$$

با توجه به این که سهمی محور x ها را در طول‌های -1 و 4 و محور y ها را در عرض 2 قطع می‌کند، معادله سهمی را می‌نویسیم:

$$f(x) = a(x+1)(x-4)$$

$$\stackrel{(0,2)}{\rightarrow} 2 = a(0+1)(0-4) \Rightarrow 2 = -4a \Rightarrow a = -\frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow f(x) = -\frac{1}{2}(x^2 - 3x - 4) \Rightarrow f(x) = -\frac{1}{2}x^2 + \frac{3}{2}x + 2$$

$$\Rightarrow a = -\frac{1}{2}, b = \frac{3}{2}, c = 2$$

$$\frac{c+h}{a+b+m} = \frac{2+\frac{4}{9}}{-\frac{1}{2}+\frac{3}{2}-\frac{1}{2}} = \frac{\frac{22}{9}}{\frac{1}{2}} = \frac{44}{9} = 4.88$$

و در نهایت، خواهیم داشت:

مقدار $x-2$ و همچنین x در بازه $-\frac{11}{4} < x < -\frac{5}{4}$ منفی

است، پس داریم:

$$f(x) = [3x - |x-2|] + |x| = [3x + x - 2] - x = [4x] - 2 - x$$

از طرفی واضح است که:

$$-\frac{11}{4} < x < -\frac{5}{4} \xrightarrow{\times 4} -11 < 4x < -10 \Rightarrow [4x] = -11$$

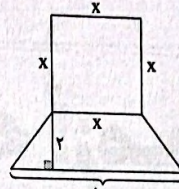
بنابراین ضابطه تابع به صورت زیر خواهد بود:

$$f(x) = -11 - 2 - x = -x - 13 = ax + b \Rightarrow \begin{cases} a = -1 \\ b = -13 \end{cases} \Rightarrow ab = 13$$

ریاضیات

۱ طول ضلع مربع را برابر x در نظر می‌گیریم. به کمک اطلاعات مساله داریم:

$$x^2 = 2 \left[\frac{x+10}{2} \times 2 \right] - 10$$

$$\Rightarrow x^2 = 2x + 20 - 10 \Rightarrow x^2 - 2x - 10 = 0$$

$$\Rightarrow (x+3)(x-5) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 5 \checkmark \\ x = -3 \text{ غ ق} \end{cases}$$

بنابراین نسبت محیط مربع به قاعده بزرگ دوزنقه برابر خواهد بود با:

$$\frac{4x}{10} = \frac{20}{10} = 2$$

۲ در نقطه سربه‌سر، داریم:

$$R(x) = C(x) \Rightarrow -\frac{1}{5}x^2 + 10x = 5x + m$$

$$\xrightarrow{\times 5} -x^2 + 50x = 25x + 5m$$

$$\Rightarrow x^2 - 25x + 5m = 0$$

$$\text{فاصله دو نقطه سربه‌سر} = 15 \Rightarrow \frac{\sqrt{\Delta}}{|a|} = 15$$

$$\Rightarrow \frac{\sqrt{625 - 4(1)(5m)}}{1} = 15$$

$$\Rightarrow 625 - 20m = 225 \Rightarrow 20m = 400 \Rightarrow m = 20$$

$$\text{تابع هزینه: } C(x) = 5x + 20$$

$$C(76) = 5(76) + 20 = 400$$

۳ طرفین معادله را در $x+4$ ضرب می‌کنیم:

$$\frac{x^2+1}{x+4} + x = \frac{11x-1}{x+4} \xrightarrow{\times(x+4)} x^2+1+x(x+4) = 11x-1$$

$$\Rightarrow x^2+1+x^2+4x-11x+1=0 \Rightarrow 2x^2-7x+2=0$$

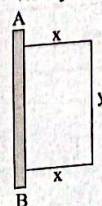
$$\Rightarrow \begin{cases} \alpha + \beta = \frac{-(-7)}{2} = \frac{7}{2} \\ \alpha\beta = \frac{2}{2} = 1 \end{cases}$$

بنابراین، داریم:

$$\frac{1}{\alpha} + \frac{1}{\beta} = \frac{\alpha + \beta}{\alpha\beta} = \frac{\frac{7}{2}}{1} = \frac{7}{2} = 3.5$$

۴ طول کابل ۶۰۰ متر است پس مطابق شکل، داریم:

$$2x + y = 600 \Rightarrow y = 600 - 2x \quad (*)$$

اینک هر یک از گزاره‌ها را بررسی می‌کنیم:

الف) $p \Leftrightarrow q \equiv F \Leftrightarrow T \equiv F$ *

ب) $(p \Rightarrow q) \Rightarrow \sim r \equiv (F \Rightarrow T) \Rightarrow F \equiv F$ *

ج) $\sim(p \Rightarrow q) \vee r \equiv (F \Rightarrow T) \vee T \equiv F \vee T \equiv T$ ✓

د) $(q \Leftrightarrow \sim p) \wedge \sim r \equiv (T \Leftrightarrow T) \wedge F \equiv T \wedge F \equiv F$ *

بنابراین فقط مورد «ج» درست است.

روش اول: ابتدا از میان ۸ زوج، تعداد ۴ زوج انتخاب می‌کنیم.

سپس از میان ۴ زوج انتخاب شده، ۲ زوج انتخاب می‌کنیم و از میان ۲ زوج دیگر از هر زوج یک نفر را انتخاب می‌کنیم:

$$\binom{8}{4} \times \binom{4}{2} \times \binom{2}{1} \times \binom{2}{1} = 70 \times 6 \times 2 \times 2 = 1680$$

روش دوم: از بین ۸ زوج، ۲ زوج را انتخاب می‌کنیم و سپس از بین ۶ زوج باقی‌مانده دو زوج دیگر را انتخاب می‌کنیم و از هر زوج یک نفر را انتخاب می‌کنیم:

$$\binom{8}{2} \binom{6}{2} \binom{2}{1} \binom{2}{1} = \frac{8 \times 7}{2} \times \frac{6 \times 5}{2} \times 2 \times 2 = 1680$$

زمانی مجموع دو عدد زوج می‌شود که هر دو زوج باشند یا هر دو فرد باشند. پس دو مهره خارج شده یا باید از میان مهره‌های ۱، ۳، ۵ و ۷ باشند یا از میان مهره‌های ۲، ۴، ۶ و ۸ داریم:

$$n(A) = \binom{4}{2} + \binom{4}{2} = 6 + 6 = 12$$

فضای نمونه‌ای آزمایش هم انتخاب ۲ مهره از میان ۸ مهره است و داریم:

$$n(S) = \binom{8}{2} = 28$$

و در نهایت احتمال خواسته شده برابر است با:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{12}{28} = \frac{3}{7}$$

۱۴ اگر چهار دانشجو را A_1, A_2, A_3, A_4 و دو استاد را B_1 و B_2 نمایش دهیم، یک حالت از پیشامد مطلوب، به صورت زیر است:

$$\boxed{B_1 A_1 B_2} A_2 A_3 A_4$$

و حالا به کمک شمارش، داریم:

(۱) B_1 و B_2 با هم ۲! جایگشت دارند.

(۲) برای تعیین A_1 بایستی یک نفر از ۴ دانشجو را انتخاب کنیم که می‌شود $\binom{4}{1}$

(۳) دسته $\boxed{B_1 A_1 B_2}$ با A_2, A_3, A_4 به میزان ۴! نیز جایگشت دارند.

بنابراین فضای نمونه‌ای و پیشامد این پدیده تصادفی، عبارت است از:

$$n(A) = \binom{4}{1} \times 2! \times 4! = 4 \times 2 \times 24$$

و احتمال مورد نظر، برابر است با:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{2 \times 4 \times 4!}{6!} = \frac{8 \times 24}{720} = \frac{8}{30} = \frac{4}{15}$$

۷ با توجه به توابع $f = \{(1,3), (2,6), (-3,6)\}$ و $g = \{(-3,2), (1,-4), (2,0)\}$ داریم:

$$D_f \cap D_g = \{-3, 1\}$$

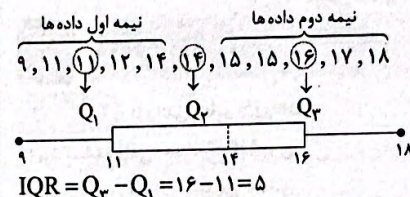
$$\left(\frac{f}{g}\right)(1) = \frac{f(1)}{g(1)} = \frac{3}{-4}$$

$$\left(\frac{f}{g}\right)(-3) = \frac{f(-3)}{g(-3)} = \frac{6}{2} = 3 \Rightarrow a = -3$$

پس داریم: $a + 4 = -3 + 4 = 1$ و مقدار $\left(\frac{f+g}{f-g}\right)(1)$ برابر است با:

$$\frac{f(1)+g(1)}{f(1)-g(1)} = \frac{3+(-4)}{3-(-4)} = \frac{-1}{7}$$

۸ ابتدا داده‌ها را به صورت صعودی مرتب کرده و با تعیین میانه و چارک‌ها، نمودار جمعی‌ای را رسم می‌کنیم:

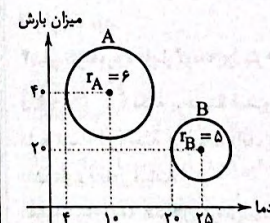
و برای داده‌های داخل جعبه $\{15, 15, 14, 14, 12\}$ داریم:

$$\bar{x} = \frac{12 + 2(14) + 2(15)}{5} = \frac{70}{5} = 14$$

$$\sigma^2 = \frac{(12-14)^2 + 2(14-14)^2 + 2(15-14)^2}{5} = \frac{4+0+2}{5} = \frac{6}{5} = 1.2$$

$$\Rightarrow \frac{\sigma^2}{IQR} = \frac{1.2}{3} = \frac{2}{5} = 0.4$$

۹ با توجه به نمودار، داریم:

$$\frac{A \text{ رطوبت}}{B \text{ رطوبت}} = \frac{A \text{ مساحت دایره}}{B \text{ مساحت دایره}} = \left(\frac{r_A}{r_B}\right)^2$$

$$= \left(\frac{6}{5}\right)^2 = \left(\frac{12}{10}\right)^2 = 1.44$$

۱۰ ابتدا شاخص در سال مورد نظر را حساب می‌کنیم:

$$1401 \text{ شاخص} = \frac{200 \times 12000 + 400 \times 16000}{200 \times 5000 + 400 \times 8500} \times 100 = 200$$

بنابراین تورم در سال ۱۴۰۱ را به دست می‌آوریم:

$$100 \times \frac{\text{شاخص در سال پایه} - \text{شاخص در سال مورد نظر}}{\text{شاخص در سال پایه}} = \text{تورم}$$

$$\Rightarrow 1401 \text{ در سال} = \frac{200 - 140}{140} \times 100 = \frac{60}{140} \times 100$$

$$= \frac{3}{7} \times 100 \approx 42.85$$

۱۱ از نادرستی گزاره $\sim p \wedge q \Rightarrow \sim r$ نتیجه می‌شود

که $p \wedge q \sim r$ درست و $\sim r$ نادرست است و این یعنی $\sim p$ درست، q درست و r درست است و داریم:

$$p \equiv F, q \equiv T, r \equiv T$$

$$\Rightarrow m^{-1} = \left(\frac{m^{\frac{1}{4}}}{m^{\frac{1}{6}}}\right)^x \Rightarrow m^{-1} = \left(\frac{m^{-\frac{1}{6}}}{m^{-\frac{1}{6}}}\right)^x$$

$$\Rightarrow m^{-1} = (m^{-\frac{1}{6} - (-\frac{1}{6})})^x \Rightarrow m^{-1} = (m^{-\frac{1}{3}})^x$$

$$\Rightarrow m^{-1} = m^{-\frac{x}{3}} \Rightarrow -1 = -\frac{x}{3} \Rightarrow x = 3$$

۲۰ با توجه به اطلاعات مساله داریم:

$$f(t) = c(1+r)^t$$

$$f(8) = 200,000(1+0.2)^8 = 200,000(1.2)^8$$

$$= 200,000((1.2)^2)^4 = 200,000(1.44)^4$$

$$= 200,000 \times 4/3 = 860,000$$

علوم و فنون ادبی

۲۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بزه گمشده را می: هوشنگ گلشیری

(۳) شهری چون بهشت: سیمین دانشور

(۴) آینه‌های ناگهان: قیصر امین‌پور

۲۲ زمینه‌های گرایش به رمان‌نویسی و نثر داستانی را به معنای نوین آن، عبدالحکیم طالبوف و زین العابدین مراغه‌ای با سفرنامه‌های خیالی خود ایجاد نمودند.

۲۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) از نظر شاعران دوره بیداری، شعر بیان هنرمندانه واقعیات بود.

(۲) یکی از عوامل ایجاد نهضت بازگشت ادبی «توجه به ادبیات در دربار قاجاریه» بود.

(۴) در نثر دوره معاصر گونه‌های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارد.

۲۴ نکته برجسته قلمرو فکری در شعر عطار «ارزش و ارزشمندی دل» است. این نکته در ابیات (الف و ج) وجود دارد.

مفهوم سایر ابیات:

مفهوم بیت (ب): غیرقابل درمان بودن درد عشق

مفهوم بیت (د): وجود انسان بدون عشق بی‌ارزش است.

۲۵ نخستین نمونه نثر فنی کتاب «کلیله و دمنه» از ابوالمعالی نصرالله منشی است.

۲۶ «حذف افعال به قرینه» مربوط به نثر دوره غزنوی و سلجوقی و «تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی» مربوط به نثر دوره سامانی است.

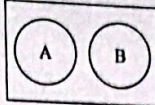
۲۷

۲۸ با توجه به ویژگی‌های سطح فکری، این بیت مربوط به دوره بیداری است. در این بیت به وقایع دوره مشروطه و به دار کشیدن آزادی‌خواهان اشاره شده است.

۲۹ بررسی تشبیه در گزینه‌ها:

- (۱) تو چون عشق - تو چون عقل - تو چون روح - تو چون عمر (تشبیه)
 (۲) تو مانند سرو - تو مانند جان - تو مانند ماه - تو مانند ماء (آب) (تشبیه)
 (۳) نفس مانند فرعون - دین مانند موسی - توبه مانند عصا (تشبیه)
 (۴) تو مانند شاه - حسن مانند لشکر - سینه مانند طبل - دل مانند نفیر (تشبیه)

۱۵ اگر A و B دو پیشامد ناسازگار در فضای نمونه‌ای S باشند داریم:

$$1) A \cap B = \emptyset$$

$$2) A - B = A, B - A = B$$

$$3) A \subseteq B', B \subseteq A'$$

$$4) P(A \cup B) = P(A) + P(B)$$

$$\Rightarrow P(A' \cap B') = P(A \cup B)' = 1 - P(A) - P(B)$$

بنابراین فقط گزینه (۱) نادرست است.

۱۶

$$a_{n+1} = \begin{cases} 2a_n - 1 & \text{زوج } n \\ \frac{1}{2}a_n & \text{فرد } n \end{cases}$$

با استفاده از رابطه بازگشتی و دو ضابطه‌ای دنباله و این که $a_3 = 9$ داریم:

$$n=2: a_3 = 2a_2 - 1 \Rightarrow 9 = 2a_2 - 1 \Rightarrow a_2 = 5$$

$$n=1: a_2 = \frac{1}{2}a_1 \Rightarrow 5 = \frac{1}{2}a_1 \Rightarrow a_1 = 10$$

۱۷ به کمک اطلاعات مساله داریم:

$$S_1 = 365 \Rightarrow \frac{1}{2}(2a_1 + 9d) = 365 \Rightarrow 2a_1 + 9d = 730$$

$$\begin{cases} 2a_1 + 9d = 73 \\ a_1 + 8d = 61 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2a_1 + 9d = 73 \\ 2a_1 + 16d = 122 \end{cases}$$

$$\Rightarrow 7d = 49 \Rightarrow d = 7$$

$$a_1 + 8d = 61 \xrightarrow{d=7} a_1 + 56 = 61 \Rightarrow a_1 = 5$$

بنابراین داریم:

$$\frac{a_{11}}{a_1} = \frac{a_1 + 10d}{a_1} = \frac{5 + 10(7)}{5} = \frac{75}{5} = 15$$

۱۸ ابتدا نسبت مشترک دنباله را حساب می‌کنیم:

$$a_3 = 20, a_5 = 80$$

$$r^5 - r^3 = \frac{a_5}{a_3} \Rightarrow r^2 = \frac{80}{20} = 4 \Rightarrow r = \pm 2$$

$$\xrightarrow{\text{دنباله غیرصودی}} r = -2$$

حالا جمله اول دنباله را حساب می‌کنیم:

$$a_3 = 20 \Rightarrow a_1 r^2 = 20 \Rightarrow a_1 \times (-2)^2 = 20 \Rightarrow a_1 = 5$$

و در نهایت، مجموع ده جمله اول دنباله را محاسبه می‌کنیم:

$$S_{10} = a_1 \times \frac{1-r^{10}}{1-r} = 5 \times \frac{1-(-2)^{10}}{1-(-2)} = 5 \times \frac{1-1024}{3}$$

$$= 5 \times \frac{-1023}{3} = 5 \times (-341) = -1705$$

۱۹ با استفاده از روابط بین توان‌های گویا داریم:

$$m^{-1} = \left(\frac{\sqrt[m]{m \times m^{\frac{-1}{6}}}}{m^{\frac{-1}{6}}}\right)^x \Rightarrow m^{-1} = \left(\frac{m^{\frac{1}{6}} \times m^{\frac{-1}{6}}}{m^{\frac{-1}{6}}}\right)^x$$

۳۶ ۴ بررسی آرایه‌ها

تشبیه: رخ یار به خورشید و ماه
مجاز: «هر روز و شب» مجاز از همیشه
لف و نشر مرتب: لف‌ها: روز و شب، نشرها: خورشید و ماه
جناس اشتقاق: جمال، جمیل

۳۷ ۱ قربان: دستان - ترکستان - کاروان - ساروان (قاعده ۲)

جفا: بلا - ماجرا - ما - یغما (قاعده ۱)

در بیت «ب» قافیه دارای حروف الحاقی است و نمی‌تواند با «قربان» قافیه باشد.

۳۸ ۴ قافیه‌ها با الگوی «مصوّت + صامت + صامت»: ابیات (ب، ه)

(ب) مست، دست: حروف اصلی: - س ت

(ه) برفت، هفت: حروف اصلی: - ف ت

ذوقافیتین: ابیات (الف، د، و):

(الف) قافیه (۱): غم، ستم، قافیه اصلی: رسیده، چشیده

(د) قافیه (۱): طالب، مطرب: قافیه اصلی: جوینده، گوینده

(و) قافیه (۱): ساغر، راهبر، قافیه اصلی: پیشین، دین

۳۹ ۴ بررسی قافیه‌ها

(۱) وزن این بیت همسایه یکلختی و از تکرار چهار بارهٔ مفاعیلن ساخته شده است.

(۲) وزن این بیت همسایه یکلختی است. (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)

(۳) به، که (نادرست): به علت قافیه ساختن حروف الحاقی و منطبق نبودن با

هیچ یک از قواعد قافیه) وزن بیت همسایه یکلختی است.

(۴) شکسته، خجسته (درست)

وزن بیت گزینۀ (۴):

ش	دَز	ب	ها	ر	خ	جَس	ت	س	پا	ه	بَر	د	ش	کس	ت
ب	رو	س	تا	د	م	وَف	ق	ب	ها	ر	با	د	خ	جَس	ت
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

(وزن همسایه دولختی)

۴۰ ۴ قافیه میانی در همهٔ گزینۀها

(۱) بیگاه، راه، شاه (قاعده ۲)

(۲) ارتقا، بقا، لقا (قاعده ۱) این بیت دارای اختیار شاعری (تغییر کمیت مصوّت‌ها) است.

(۳) ماهی، آهی، راهی (قاعده ۲)

(۴) کوی، بوی، روی (قاعده ۱) و (ی) حرف الحاقی است.

تقطیع هجایی گزینۀ (۴):

چَن	او	خ	دی	دَر	کُو	ی	دِل	تا	مَن	شَن	نِی	دَم	بُو	ی	دِل
-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-
هر	جا	ک	کَر	دَم	رو	ی	دِل	فِی	زُو	زُ	مَن	صَو	رَا	م	دَم
-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

فاقد اختیار شاعری «تغییر کمیت مصوّت‌ها»

۴۱ ۲ بررسی وزن ابیات این گزینۀ

(ب)

جا	م	م	ی	خو	ن	دل	هَر	یک	ب	ک	سی	دا	دَند
دَر	دا	ی	ر	ی	قَس	مَت	اَو	ضَا	ع	ج	نِین	با	شد
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-

وزن (۱): مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

وزن (۲): مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن

۳۰ ۳ بررسی آرایهٔ «ایهام» در سایر گزینۀها

(۱) استقبال: ۱- آینده ۲- خوش آمدگویی، استقبال کردن

(۲) بی‌نوا: ۱- فقیر، نیازمند ۲- بی‌صدا

(۴) قلب: ۱- دل ۲- سکهٔ قلبی، زر ناخالص

۳۱ ۴ بررسی آرایه‌ها

(الف) لف و نشر: لف‌ها: عقل، عشق / نشرها: این داد کند، آن بیداد کند

تشبیه: عقل و عشق مانند دو سلطان

تضاد: عقل ≠ عشق، آباد ≠ خراب، داد ≠ بیداد

(د) لف و نشر (۱): لف‌ها: ابر، گلبن / نشرها: می‌خندی، می‌گریم

لف و نشر (۲): لف‌ها: مهر، اختر / نشرها: می‌میرم، می‌آیی (هر دو لف و نشر

مشوش هستند)

تشبیه: من مانند ابر - تو مانند گلبن - تو مانند مهر - من مانند اختر

تضاد: می‌خندی ≠ می‌گریم - می‌میرم ≠ می‌آیی

(ه) لف و نشر: لف‌ها: ایمان، کفر / نشرها: می، آب زلال (لف و نشر مشوش)

تشبیه: ایمان چون آب زلال - کفر چون می

تضاد: ایمان ≠ کفر

۳۲ ۲ این بیت فاقد «جناس» است. تلمیح: اشاره به داستان فرهاد

بررسی سایر گزینۀها

(۱) تشبیه: ره عشق، عشق به راه (اضافهٔ تشبیهی)

استعاره: «بادیه» استعاره از عشق

(۳) سجع: گل، سنبل، بلبل

استعاره: نقاب گل (حذف مشبّه‌به)

(۴) کنایه: «سوختن و ساختن» کنایه از بردباری

لف و نشر: لف‌ها: می‌سوزم و می‌سازم / نشرها: سوخته‌اند، ساخته‌اند

۳۳ ۱ بررسی آرایه‌ها

تشخیص: چنگ این زمانهٔ بدساز

ایهام تناسب: «چنگ»، ۱- پنجه ۲- ساز که در این معنا با بدساز، مخالف، نوا

تناسب دارد.

«ساز»: ۱- سازگار ۲- ساز موسیقی که در این معنا با چنگ تناسب دارد.

«مخالف»: ۱- دشمن ۲- اصطلاحی در موسیقی که در این معنا با چنگ و ساز

و نوا تناسب دارد.

«بی‌نوا»: ۱- بی‌سامان ۲- بی‌صدا که در این معنا با چنگ و ساز و مخالف تناسب دارد.

۳۴ ۱ بررسی آرایه‌ها

تلمیح در بیت «ج»: اشاره به پدر حضرت ابراهیم (آزر) - اشاره به «مانی»

نقاش معروف عهد ساسانیان.

ایهام در بیت «د»: «هزاران» ۱- عدد هزار که بسیاری مرغان را در نظر دارد.

۲- بلبل‌ها

مجاز در بیت «ب»: «هزار» مجاز از بسیار، «زبان» مجاز از سخن

حسن تعلیل در بیت «ه»: علّت ادعایی و ادبی برای سرخی لبان یار

استعاره در بیت «الف»: ای ابر بهاری (حذف مشبّه‌به)

۳۵ ۳ بیت «د» فاقد «متناقض‌نما» است.

بررسی سایر آرایه‌ها

کنایه در بیت «الف»: «اسب تاختن» کنایه از قدرت‌نمایی کردن. «کسی را بر

خر خود نشانیدن» کنایه از سرکوب کردن

اسلوب معادله در بیت «ب»: مصراع دوم مصداقی برای مصراع نخست است.

استعاره در بیت «ج»: بی‌شرم بودن ابرو (حذف مشبّه‌به). «تیغ» استعاره از ابرو

نغمهٔ حروف در بیت «ه»: تکرار مصوّت (و)

۵۷ (۲) ارسطو، حاکمیت اکثریت مردم را براساس فضیلت، جمهوری (پولیتی) خواند.

سرمایه‌داری عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است. سکولاریسم پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر است. نظریه‌پردازان لیبرال، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند.

۵۸ (۴) بررسی عبارت‌هاک نادرست، الف) چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، نه از نوع چالش‌هایی که بین فرهنگ‌های مختلف، شکل می‌گیرد. د) این چالش در سراسر قرن بیستم تا زمان فروپاشی بلوک شرق در سال ۱۹۹۱م ادامه یافت.

۵۹ (۲) دانش عمومی، دانش غیرموتی و نامعتبر نیست، بلکه کم و بیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد.

۶۰ (۳) الف) علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

ب) علوم اجتماعی با فراهم ساختن زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر، به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند. ج) دانشمندان علوم اجتماعی با کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی می‌توانند تأثیر اجتماعات را بر زندگی ما توضیح دهند.

۶۱ (۳) جامعه‌شناسان انتقادی معتقدند گاهی جهان اجتماعی و ساختارهای آن که به دست خود انسان‌ها ایجاد شده‌اند، سازندگان خود را زیر سلطه درمی‌آورند.

جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد.

جامعه‌شناسان انتقادی همانند جامعه‌شناسان تفسیری بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی تأکید می‌کنند. جامعه‌شناسی تبیینی بر آن چه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آن چه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.

۶۲ (۴) غلبه رویکرد تبیینی باعث شد که کار داوری درباره ارزش‌ها خارج از قلمرو علوم اجتماعی قرار گیرد.

نسل‌کشی در کامبوج توسط خمرهای سرخ به مدل همانندسازی اشاره دارد. ابوریحان، پیچیدگی زبان و خط هندی و به نظم درآوردن متون علمی به قصد مصون ماندن از تحریف را عامل دشواری فهم معارف هندیان دانسته است.

۶۳ (۳) مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران موجب شد که براساس دو نظریه فقهی، دو انقلاب اجتماعی در یک قرن در جامعه ایران شکل بگیرد.

تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی موجب سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در بسیاری از عرصه‌ها شد.

فعالیت و خلاقیت کنشگران موجب پیدایش معانی گوناگون درون هر جهان اجتماعی شد.

تنوع و تکثر معانی موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آن‌ها می‌شود.

۶۴ (۲) الف) گافمن / ب) هارکس

ج) آیزایا برلین / د) ابن‌خلدون

۴۹ (۳) مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): «هر آسایشی در پی خود سختی دارد»

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) سخت‌گیری روزگار بر اهل دنیا

(۲) توصیه به دل‌ن بستن به دل‌خوشی‌ها

(۴) فراموش شدن انسان‌ها

۵۰ (۴) مفهوم گزینه (۴): دل‌نشینی سخن عشق

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: غیرقابل بیان بودن درد عشق

جامعه‌شناسی

۵۱ (۴) بررسی گزینه‌ها:

(۱) جهان دنیوی - جهان اساطیری - جهان توحیدی

(۲) جهان معنوی - جهان دنیوی - جهان اساطیری

(۳) جهان اساطیری - جهان دنیوی - جهان اساطیری

(۴) جهان اساطیری - جهان دنیوی - جهان معنوی

۵۲ (۴) بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست - نادرست (هویت اجتماعی افراد در پرتو هویت فرهنگی جهان اجتماعی شکل می‌گیرد).

(۲) درست - نادرست (هویت فرهنگی جهان اجتماعی پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت اجتماعی افراد است).

(۳) نادرست (هویت فرهنگی جهان اجتماعی، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی خانوادگی و غیره متناسب با خود را پدید می‌آورد). - درست

(۴) درست - درست

۵۳ (۳) قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد.

قدرت سخت در گذشته موجب سلطه سیاسی و اقتصادی یک کشور بر سایر کشورها می‌شد.

قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نام دارد.

مجموعه سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد، نظام سیاسی را شکل می‌دهد.

۵۴ (۲) بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست - درست

(۲) درست - نادرست (برای جلوگیری از قطبی شدن جهان، فرهنگ جهانی باید از ویژگی عدالت برخوردار باشد).

(۳) نادرست (ویژگی دیدگاه اول) - نادرست (فرهنگ جهانی در سطح اول عقلانیت به این پرسش‌ها پاسخ می‌دهد).

(۴) درست - درست

۵۵ (۳) در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجریان آشکار هستند.

امپریالیسم سیاسی با اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد.

استبداد قومی از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد. در استعمار فرانسه، جهان غرب به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد.

۵۶ (۱) موارد «الف» و «ج» ویژگی چالش فقر و غنا و موارد «ب»، «د» و «ه» ویژگی بحران‌های اقتصادی را بیان می‌کند.

۷۲ ۲ در متن ذکر شده به ترتیب روش‌های استفاده از چند روش حرکتی، بسط معنایی، تمایزبخشی، رمزگردانی معنادار و یادگیری عمیق به کار رفته است و مرور کارآمد جزء این روش‌ها نیست.

۷۳ ۱ در مسئله‌های خوب تعریف نشده، شناسایی موقعیت اولیه دشوار است که این مسائل عبارت‌اند از: چرا در جامعه عدالت اجتماعی برقرار نیست (مربوط به علوم انسانی می‌شود)، چرا شاگردانش درس نمی‌خوانند (مربوط به علوم انسانی می‌شود)، چرا دوستش چند روزی است که تلفن را جواب نمی‌دهد (مربوط به علوم انسانی می‌شود)، سایر مسئله‌های ذکر شده، خوب تعریف شده هستند که شناسایی موقعیت اولیه در آن‌ها ساده‌تر است.

۷۴ ۴ روش مطرح شده در صورت سؤال، اکتشافی و از نوع بارش مغزی است که هر سه ویژگی مطرح شده در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) را دارد. اما روش تحلیلی از قواعد مشخصی تبعیت می‌کند که جزء ویژگی‌های این روش نیست.

۷۵ ۴ تصمیم‌گیری ← همه راه‌ها برایم امکان‌پذیر است، ولی این از همه مطلوب‌تر است.

از کوره در رفتن و با قفل فرمان، شیشه ماشین را شکاندن ← سبک تصمیم‌گیری تکنانشی

ابراز خرسندی و رضایت از تصمیم‌گیری خود ← مرحله هفتم تصمیم‌گیری (بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر)
عبارت آخر به مانع تصمیم‌گیری کوچک شمردن خود و نداشتن اعتماد به نفس اشاره دارد.

۷۶ ۳ هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۴) اشاره به تعارض گرایش - اجتناب دارند، اما گزینه (۳) اشاره به تعارض اجتناب - اجتناب دارد، یعنی مجبور بودن به انتخاب یکی از دو موضوعی که هر دو ناخوشایند است.

۷۷ ۴ انگیزه معین بیرونی و انگیزه زهرا درونی است، پس زهرا براساس نیازهای فطری خود، ترغیب به انجام کاری خاص شده است. (انگیزه، موتور حرکتی انسان است و او را به انجام کاری خاص سوق می‌دهد).

۷۸ ۳ زمانی که انتظار داشته باشیم که کارایی و مهارت لازم را برای انجام یک کار داریم، با ادراک کارایی مواجه خواهیم بود.

۷۹ ۱ در عبارت‌های اول و دوم، متغیر روان‌شناختی عامل ایجاد بیماری جسمی است و در عبارت‌های سوم و چهارم، متغیر روان‌شناختی پیامد بیماری جسمی است.

۸۰ ۴ دوچرخه‌سواری، ورزش هوازی است که روش مقابله‌ای سازگارانه بلندمدت محسوب می‌شود.

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریف یا مفهوم مشخص کن (۸۹ - ۸۱):

۸۱ ۴ ترجمه کلمات مهم: هذا: این / یوم البعث: روز رستاخیز / کنتم لا تعلمون: نمی‌دانستید

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) این روز (← این، روز)

(۲) «همان» اضافی است، نمی‌دانید (← نمی‌دانستید؛ «کان + مضارع: ماضی استمراری»)

(۳) «افسوس که» اضافی است، نمی‌دانید (مانند گزینه (۲))

۶۵ ۲ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

(الف) حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی باعث شد لرد جان راسل، پدر بزرگ برتراند راسل، از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کند.

(ب) فرزند کشاورزی که استاد دانشگاه می‌شود، تحرک اجتماعی میان‌نسلی دارد.

(ج) شناسایی واقعیت‌هایی که مستقل از آگاهی و اراده انسان وجود دارد، به عهده عقل نظری است.

روان‌شناسی

۶۶ ۱ فرضیه‌ها ضمن این‌که در پاسخ به یک سؤال می‌آیند، می‌توانند باعث طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند.

تعریف یک مفهوم اشاره به توصیف دارد.

آخرین مفهوم در تعریف روش علمی، موقعیت نامعین است.

عبارت «سارا با عجله غذا می‌خورد» بیانگر رفتار است، چون فعالیت قابل مشاهده است.

۶۷ ۳ نوشتن، حرف زدن، راه رفتن و فعالیت‌هایی نظیر این نیاز به آمادگی خاص نهفته دارند.

خصوصیتی مانند همدلی بیشتر اکتسابی است.

راه رفتن بدون کمک ← میانگین سنی ۱۵ ماهه

باید کم‌کم زشتی‌ها را به کودک فهماند ← ۷ سال دوم ← ۷ تا ۱۴ سالگی
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دوقلوهای همسان (تک تخمکی) الزاماً هم‌جنس هستند.

میانگین سن بلوغ ← ۱۱ تا ۱۴ سالگی

(۲) سعید و سمانه ناهم‌جنس هستند پس دوتخمکی یا ناهمسان هستند و نمی‌توانند ویژگی‌های وراثتی یکسان داشته باشند.

عوامل محیطی تا حدودی می‌تواند روی رشد یا پختگی تأثیر بگذارد.

بزرگسالی دوم ← ۴۰ تا ۶۵ سالگی

(۴) دوقلوهای همسان حتماً تک تخمکی هستند.

آقا و سرور یعنی ۷ سال اول، پس نمی‌تواند ۹ ساله باشد.

۶۸ ۱ فرد ۱۵ ساله یعنی نوجوان که فراحافظه، توجه گزینشی‌تر و مشکل در تصمیم‌گیری روزمره مربوط به رشد شناختی اوست.

اما گزینه (۱) اشاره به پردازش ادراکی دارد، یعنی پردازش براساس اندازه و شکل ظاهری که مربوط به کودکی است، نه نوجوانی.

۶۹ ۲ سبک پردازش و انتظارات افراد باعث می‌شود تا محرک‌های خاصی انتخاب شود.

مطالعه بی‌وقفه و بدون استراحت ← یکنواختی و ثبات نسبی

در این‌جا علامت غایب را ردیابی نکرده‌ایم ← رد درست

جست‌وجو تابع تعداد عوامل انحرافی و ویژگی منحصر به فرد هدف است.

۷۰ ۴ در هر سه گزینه (۱) (دو تکلیف شبیه به هم نیستند)، گزینه (۲) (دو تکلیف دشوار هستند) و گزینه (۳) (فرد مهارت لازم را ندارد)، اثر منفی توجه تقسیم‌شده زیاد است، اما در گزینه (۴) که دو تکلیف شبیه به هم هستند، اثر منفی توجه تقسیم‌شده کم‌تر است و کارایی توجه بیشتر خواهد بود.

۷۱ ۳ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

- عبارت سوم ← «پرنده» و «زرد بودن» زودتر از «شیر» و «مورچه» (حیوان) با واژه «قناری» تداعی می‌شوند.

- عبارت پنجم ← تمرین و بازگویی (تکرار) از ساده‌ترین راه‌های انتقال اطلاعات از حافظه کوتاه‌مدت به بلندمدت است.

زبان عربی (اختصاصی) ۹۱

■ متن زیر را با دقت بخوان، سپس متناسب با آن به سؤال‌های زیر پاسخ بده (۹۴ - ۹۰):

ترجمه متن: «انرژی تجدیدپذیر، یک انرژی برگرفته از منابع طبیعی مانند پرتوهای خورشید و بادهاست و آن در هر جایی پیرامون ما موجود و فراوان است. همچنین [انرژی تجدیدپذیر] انرژی جایگزین هم نامیده شده است. در مقابل سوخت فسیلی مانند زغال سنگ و نفت و گاز از منابع تجدیدناپذیر هستند که تشکیلشان صدها میلیون سال زمان می‌برد. در ابتدای قرن بیست و یک، حدود هشتاد درصد از مصرف انرژی در جهان، از سوخت فسیلی تأمین می‌شد اما اکنون جهان شروع به توجه به استفاده از انرژی جایگزین کرده به دلیل ضررهای کم‌تری که برای محیط‌زیست دارد، همان‌طور که سوخت فسیلی دیر یا زود به پایان می‌رسد.

۹۰ (۳) گزینه نادرست را مشخص کن. ترجمه عبارت سؤال: انرژی

جایگزین

ترجمه گزینه‌ها،

(۱) برگرفته از منابع تجدیدپذیر است.

(۲) همان انرژی تجدیدپذیر است.

(۳) صدها سال بعد به پایان خواهد رسید.

(۴) ضررهایی دارد اما بسیار اندک است.

۹۱ (۳) ترجمه عبارت سؤال: «در آغاز قرن بیست و یک

ترجمه گزینه‌ها،

(۱) انرژی تجدیدپذیر استفاده نمی‌شد.

(۲) منابع سوخت فسیلی به پایان رسیدند.

(۳) استفاده از انرژی تجدیدپذیر کم‌تر از سوخت فسیلی بود.

(۴) کشورها به شکل گسترده‌ای شروع به استفاده از انرژی جایگزین کردند.

۹۲ (۲) ترجمه عبارت سؤال: «در گذر زمان

ترجمه گزینه‌ها،

(۱) منابع انرژی تجدیدپذیر تشکیل شدند و جای سوخت فسیلی را گرفتند.

(۲) بشر فهمید که استفاده صرف از سوخت فسیلی، کاری عقلانی نیست.

(۳) منابع سوخت فسیلی مانند زغال سنگ و نفت و گاز به پایان رسیدند.

(۴) انرژی جایگزین به محیط‌زیست آسیب رساند پس بشر آن را کنار گذاشت.

■ گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۹۴ و ۹۳):

۹۳ (۴) معرفة (علم) ← معرفة (بال)

۹۴ (۱) لازم ← متعذ

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۱۰۰ - ۹۵):

۹۵ (۴) «من: از» و «المُعَاذَةُ» (مصدر باب «مُفَاعَلَة» صحیح‌اند).

بررسی گزینه‌ها،

(۱) دلیل موفقیت این‌ها، تلاش فراوان و صبری زیباست. «هؤلاء» اسم مبنی و مضاف‌الیه است.

(۲) «این پندها، درس‌هایی ارزشمند به انسان می‌دهند»، «هذه» اسم مبنی و فاعل است.

(۳) «عاقبت‌ترین مردم، تیزبین‌ترین ایشان در فرجام کارهاست»، «هم» مبنی و مضاف‌الیه است.

(۴) «اخلاق آن مردان، هر کسی را به شگفت وادار می‌دارد، «أولئك» مبنی و مضاف‌الیه است.

۸۲ (۳) ترجمه کلمات مهم: مَنْ: کسی که، آن که / اسوا الأعمال:

بدترین کارها

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) هر کس (← کسی که؛ اسلوب شرط نداریم؛ اگر اسلوب شرط داشتیم، «فهو یواجه» می‌آمد)، «در قلبش» در جای نادرستی از ترجمه آمده.

(۲) اعمال بدتر (← بدترین اعمال؛ وقتی اسم تفضیل مضاف‌الیه بگیرد، با «ترین» ترجمه می‌شود)، درهای بسته‌شده زیاد (درهای بسته‌شده زیادی؛ ترکیب وصفی نکره داریم).

(۴) هر آن‌کس که (مانند گزینه (۱))؛ کارهای بد (مانند گزینه (۲))

۸۳ (۲) ترجمه کلمات مهم: إِنَّمَا: تنها، فقط / قُوَّة: نیرویی است که /

يُهْدِي إِلَيْهِ: به او هدیه می‌دهد / فوزوا به: آن را به دست آورید

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) تنها علم است که ... با نیرو و قوت (← علم، تنها نیرویی است که)، با آن رستگار گردید (← آن را به دست بیاورید)

(۳) جای «فقط» در ترجمه اشتباه است، او را ... راهنمایی می‌کند (← به او ...

هدیه می‌دهد)، جایگزین (← جایگزینی؛ «بدلاً» نکره است).

(۴) همانا (← فقط، تنها)، «هر» اضافی است. رستگار شوید (مانند گزینه (۱))

۸۴ (۱) ترجمه کلمات مهم: ضَيُّ: گرداند / تَلَوْتُ: آلودگی، آلوده شدن /

إِخْتَلَّ... إِخْتِلَالًا بَالِغًا: کاملاً (بسیار) مختل شد

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۲) «در» اضافی است، غبار آلودگی ایجاد کرد (← غبارآلود گرداند)، «فی» ترجمه نشده است.

(۳) آلوده کردن (← آلودگی)، بارش (← باریدند) اختلال زیادی ایجاد شد (← کاملاً مختل شد)

(۴) با... گردید (← گرداند)، به اختلال در... منجر شد (مانند گزینه (۳))

۸۵ (۱) ترجمه کلمات مهم: الظاهرة الطبيعية: پدیده طبیعی / قد

تثيّر: شاید (ممکن است) برانگیزد

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۲) این پدیده، طبیعی است (← این پدیده طبیعی)، به آن اهتمام بورزی (توجهت را برانگیزد)

(۳) هر گاه (← اگر، چنان‌چه)، باور نکردی (باور نمی‌کنی؛ «لا تصدّق» مضارع است)، قطعاً (← شاید؛ قد + مضارع: شاید + مضارع)، بسیار (← بیشتر)

(۴) قطعاً (مانند گزینه (۳))

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) به ... کمک می‌کنیم ← از یاری می‌جویم

(۳) (بال‌هایی ← باله‌هایی)، (دو پارو ← دو بال)

(۴) عربی ← عربی شده

۸۷ (۲) یاری رساندند ← یاری رسانید «اعینوا» فعل امر جمع مذكر

مخاطب از باب «إفعال» است.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) كُنْتُ أَشْهَدُ (← شاهدت)، قَفَّزَ (← يَقْفِزُ: این فعل جمله وصفیه است و قبلش در عبارت فعل ماضی آمده پس به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود)

(۲) قَفَّزَ (مانند گزینه (۱))، شجرة غير (شجرة أخرى)

(۴) قد رأيتُ (← رأيتُ)، الشجرة (شجرة)

۸۹ (۴) ترجمه عبارت سؤال: «عالم بدون عمل مانند درخت بدون

میوه است.»

گزینه (۴) به اهمیت و ستایش خرد و دانش اشاره کرده است.

۱۰۴ بررسی عبارت‌ها، ۲

الف) محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید نشان می‌دهند که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است ← مکتوب ایرانی

ب) مادها از جمله اقوام آریایی بودند که در بخش وسیعی از مناطق غربی و مرکزی ایران استقرار یافتند و در کنار بومیان ساکن این مناطق زندگی کردند. برای اولین بار در قرن ۹ ق.م. در سالنامه‌های شاهان آشوری به مادی‌ها اشاره شده است ← مکتوب غیرایرانی

ج) از اشارات نویسندگان یونانی معلوم می‌شود که در دوران هخامنشی، قوانینی وجود داشته که قدرت و اختیارات پادشاه را محدود می‌کرده است ← مکتوب غیرایرانی

د) کورش فرمان داد تا ماجرای فتح صلح‌آمیز بابل را بر لوحی استوانه‌ای از گل رس به زبان بابلی بنویسند ← مکتوب غیرایرانی

توجه: زبان‌های ایرانی رایج در عصر هخامنشی: فارسی باستان و اوستایی

۱۰۵ الف) رفتارهای منافقان مدینه ← آیات قرآن، کتاب‌های سیره و منابع حدیثی

ب) وضعیت اجتماعی و فرهنگی شبه‌جزیره عربستان پیش از ظهور اسلام ← آیات قرآن

ج) اختلافات اوس و خزرج پیش از هجرت پیامبر (ص) به یثرب ← آثار سیره‌نویسان و مورخان

د) عقد پیمان برادری میان مهاجرین و انصار ← آثار سیره‌نویسان

۱۰۶ بررسی عبارت‌ها، ۳

الف) مورخان یونان باستان و تاریخ‌دانان جدید اروپایی، در آثار خود به جنگ ماراتن میان ایران و یونان در عصر باستان اشاره کرده‌اند.

ب) کاوش‌های باستان‌شناسی و پژوهش‌های جدید نشان داد که چندین هزار سال پیش از مهاجرت اقوام آریایی، ساکنان فلات ایران به یکجانشینی و کشاورزی روی آورده و تمدن نسبتاً پیشرفته‌ای را بنیان نهاده بودند.

ج) مطلق برخی روایت‌ها، خسروپرویز از جمله فرمانروایی بود که توسط پیامبر (ص) به اسلام دعوت شد، اما دعوت پیامبر (ص) را نپذیرفت و به باذان، حاکم ایرانی یمن امر کرد که به حجاز رود و آن حضرت را دستگیر و روانه تیسفون کند. البته برخی از مورخان در درستی این روایت، تردید دارند.

د) برخی از محققان ایرانی و اروپایی، عصر صفوی را دوران افول شعر و ادبیات فارسی دانسته‌اند، اما تحقیقات جدید، قطعیت این نظر را مورد تردید قرار داده است.

۱۰۷ الف) یعقوب لیث صفاری، مرداوینج زیاری و سلطان محمد خوارزمشاه از جمله فرمانرواییانی بودند که درصدد حمله به بغداد و جنگ با خلیفه عباسی برآمدند.

ب) در عصر سامانیان، زبان و ادب فارسی اوج گرفت. امیران و وزیران ایران دوست و فرهنگ‌پرور سامانی زحمات فراوانی برای ترویج این زبان کشیدند. ج) فرمانروایان غزنوی برای اداره قلمرو رو به توسعه خود، تعدادی از دیوان‌سالاران سامانی و آل‌بویه را به خدمت گرفتند.

د) در عصر سلجوقی، شکلی از زمین‌داری با عنوان «اقطاع» که در دوره حکومت آل‌بویه رایج بود، گسترش یافت.

۱۰۸ همه عبارت‌های داده‌شده صحیح است. ۱

۹۷ ۱ ترجمه عبارت سؤال: «نزدیک بود پسر در آب دریا غرق شود»

ترجمه گزینہ‌ها،

۱) نزدیک بود که پسر در دریا غرق شود.

۲) پسر در آب دریا غرق شده بود.

۳) غرق شدن پسر در دریا بسیار نزدیک است.

۴) پسر در آب دریا غرق شد.

۹۸ ۲ بررسی گزینہ‌ها،

۱) «اقرأ: بخوان» امر و فعل نهی «لا تقرأ: نخوان» شکل منفی آن است.

۲) «أعزَّيْتُ: تغییر می‌دهم» فعل مضارع است که به درستی با «لا» منفی شده.

۳) «سافرت: سفر کردی» فعل ماضی است که باید با «ها» منفی شود ← ما سافرت

۴) «سَيَصْفُرُ: سوت خواهد زد» مستقبل است و شکل منفی آن «لَنْ يَصْفُرَ» می‌باشد.

۹۹ ۳ مفعول مطلق تأکیدی، بر انجام فعل عبارت تأکید دارد. «إِنَّ»

کَلَّ جمله را تأکید می‌کند (الجملة بأجمعها).

۱۰۰ ۲ در گزینه (۲) منادا (اسم مورد ندا قرار داده شده) نداریم؛

«أُنَادِي: صدا می‌زنم» فعل است. در گزینه (۱) «وَلَدِي: ای پسر» در اصل «یا ولدی»

بوده، در گزینه (۳) «اللَّهُمَّ: خدایا» همان «یا الله» است و در گزینه (۴) از «حَافِظُ:

نگهداری کن» می‌فهمیم که «رجل» مناداست و در اصل «یا رجل: ای مرد»

بوده است.

تاریخ

۱۰۱ ۲ الف ← ج ← ب

بررسی عبارت‌ها،

الف) مانی (۲۷۴ - ۲۱۶ م.) با ترکیب آموزه‌هایی از دین‌های زرتشتی، مسیحی و بودایی، آیین جدیدی را عرضه کرد. او از شاپور یکم اجازه گرفت که عقاید خود را تبلیغ کند.

ب) بهرام چوبین علیه هرمز چهارم (جانشین انوشیروان) شورش و قدرت را به دست گرفت.

ج) خسرو انوشیروان با استفاده از نیروی دریایی، یمن را از اشغال حبشیان نجات داد و باب‌المندب و خلیج عدن را به تسلط خود درآورد.

۱۰۲ ۳ گزاه‌های «ب» و «ج» عبارت سؤال را به درستی کامل می‌کنند.

ارائه تصویری روشن و کامل از نحوه اداره کشور و تشکیلات اداری در دوران ماد، به دلیل کمبود اسناد و شواهد مکتوب، بسیار دشوار است. به نظر می‌رسد که

شاهان ماد، به تقلید از شاهان پیشین و معاصر خود، حکومت می‌کردند و احتمالاً دربار و تشکیلات اداری محدود و کوچکی داشته‌اند که شامل پادشاه و برخی صاحب‌منصبان درباری، فرماندهان نظامی و حاکمان محلی می‌شده است.

توجه: در دوره هخامنشی، یک گروه مشورتی شامل بلندپایگان سیاسی، نظامی، اداری و احتمالاً مذهبی و حقوقی در کنار پادشاه حضور داشتند که وی درباره مسائل مهم حکومتی، به ویژه جنگ و صلح با آنان مشورت می‌کرد.

۱۰۳ ۴ نظام طبقاتی عصر ساسانی بر اصالت نسب و خون استوار بود.

اشراف و بزرگان نسب و خون خود را برتر از نسب و خون مردم عادی می‌دانستند و برخورداری از امتیازات ویژه را حق خود می‌شمردند. حکومت ساسانی، طبقات و گروه‌های اجتماعی را به شدت زیر نظر داشت. در چنین جامعه‌ای، تحرک اجتماعی و رفتن از طبقه‌ای به طبقه دیگر، ممنوع و یا دست کم، بسیار دشوار بود.

۱۱۳ | بررسی عبارت‌ها،

- (الف) درست: امام خمینی (ره) همزمان با دوره نخست‌وزیری جعفر شریف‌امامی (دولت آشتی ملی) از ترکیه به پاریس تبعید شد.
- (ب) نادرست: انتشار مقاله توهین‌آمیز نسبت به امام در روزنامه اطلاعات مربوط به دوره نخست‌وزیری جمشید آموزگار است.
- (ج) نادرست: آیت‌الله خامنه‌ای در تیر ۱۳۶۰ توسط اعضای سازمان مجاهدین خلق، هدف حمله تروریستی قرار گرفت.
- توجه:** آیت‌الله خامنه‌ای در مهر ۱۳۶۰ به ریاست جمهوری منصوب شد.
- (د) درست: انتخابات اولین دوره مجلس خبرگان رهبری در آذر ۱۳۶۱ در ایران برگزار شد.
- توجه:** ارتش یعنی پس از آزادسازی خرمشهر توسط رزمندگان ایرانی (خرداد ۱۳۶۱) به بمباران و موشک‌باران شهرها و استفاده از بمب‌های شیمیایی روی آورد.

جغرافیا

۱۱۴ | ۳

- عبارت «الف» نوعی پیشنهاد برای حل معضلات مربوط به محدودیت‌های توسعه کشاورزی در ایران و مربوط به گام پنجم پژوهش جغرافیایی (نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهاد) است.
- عبارت «ب» فرضیه‌ای است که برای مشکل محدودیت‌های توسعه کشاورزی در ایران ارائه شده و مربوط به گام دوم پژوهش جغرافیایی (تدوین فرضیه) است.
- توجه:** گام سوم پژوهش جغرافیایی، جمع‌آوری اطلاعات است که یکی از روش‌های آن، روش کتابخانه‌ای است که در تمامی پژوهش‌های علمی، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱۱۵ | ۳

- (الف) منطقه کوهستانی البرز ← مکان / محیط طبیعی / پدیده طبیعی
- (ب) گسترش شهرهای پرونق اقتصادی، احداث سدها و هدایت رودخانه‌ها ناهمواری‌های این منطقه را به شکل ناپایدار درآورده است ← تأثیرپذیری محیط طبیعی (پدیده طبیعی / مکان) از پدیده انسان‌ساخت / تأثیرگذاری پدیده انسان‌ساخت بر محیط طبیعی (پدیده طبیعی / مکان)
- (ج) موجب شده مخاطراتی همچون طغیان رودها و بروز سیلاب و همانند آن‌ها حادث شود ← تأثیرگذاری پدیده‌های طبیعی بر محیط طبیعی / تأثیرپذیری محیط طبیعی از پدیده‌های طبیعی

۱۱۶ | ۱

- دریاچه جازموریان** بین دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان واقع شده است.

بررسی گزینه‌ها،

- (۱) نادرست: دریاچه پریشان (فامور) از جمله دریاچه‌های دائمی ایران است، در حالی که دریاچه جازموریان، فصلی است.
- (۲) درست: دریاچه جازموریان در ناحیه آب و هوایی گرم و خشک قرار گرفته است و از جمله ویژگی‌های این ناحیه آب و هوایی، اختلاف شدید دماست.
- (۳) درست: برخی سال‌ها در دوره گرم، توده هوای مرطوب موسمی، از اقیانوس هند به ایران نفوذ و موجب باران‌های سیلابی در جنوب شرق ایران می‌شود.
- (۴) درست: در جنوب استان سیستان و بلوچستان و اطراف چاله جازموریان در کرمان، منطقه مکران واقع شده است که در آن، رشته‌کوه‌های بشاگرد و اطراف آن با ارتفاع نسبتاً کم و فرسوده‌ای وجود دارد. در این کوه‌ها، فرسایش، شکل‌های زیبایی با دره‌ها، چاله‌ها و گودال‌های عمیق ایجاد کرده است که آن‌ها را «ناهمواری‌های مریخی» می‌نامند.

۱۰۹ | الف) قرارداد فین‌کنشتاین در زمان فتحعلی شاه قاجار میان ایران و فرانسه به امضا رسید. / خاوری شیرازی از مورخان مشهور عصر فتحعلی شاه قاجار و مورخ کتاب «تاریخ ذوالقرنین» است.

ب) در سال ۵۶۴ ق. سپاه مغولان در زمان هولاکوخان در جریان پیشروی خود در عین جالوت از سپاه مملوکان مصر شکست خورد. / عظاملک جوینی (از دیوان‌سالاران ایرانی دربار مغولان) کتاب تاریخ جهانگشا را در سال ۵۸۸ ق. تألیف کرد.

ج) شاه اسماعیل صفوی در جنگ مرو، شیبک‌خان ازبک را شکست داد. / کتاب حبیب‌السیر توسط غیاث‌الدین خواندمیر در زمان سلطنت شاه اسماعیل اول تألیف شد.

د) سلطان محمود غزنوی تعدادی از علما و ساکنان شهر ری را به بهانه اسماعیلی بودن به قتل رساند. / تاریخ بیهقی نوشته ابوالفضل بیهقی یکی از تاریخ‌های سلسله‌ای مربوط به عصر غزنویان است.

۱۱۰ | ۲

- بلشویک‌ها به رهبری لنین، تزار را دستگیر و در نهایت کشتند. بلشویک‌ها بر روسیه حاکم شدند و شیوه اداره حکومت را کمونیستی اعلام کردند. دولت جدید تلاش کرد تا اراضی کشاورزی را از دست مالکان و اربابان، خارج ساخته و اداره آن‌ها را به شورای کشاورزان بسپارد. (طرح اشتراکی کردن مزارع)

بررسی عبارت‌ها، نادرست،

الف و ج) لنین در جریان اعتراضات عمومی در سال ۱۹۱۷م در روسیه به قدرت دست یافت.

د) لنین، متصرفات وسیعی را به متحدین واگذار کرد و در مقابل با آن‌ها قرارداد صلح بست.

۱۱۱ | ۲

- بررسی عبارت‌ها،**
- الف) تلفیق عناصر معماری فرهنگی با معماری ایرانی و ساخت بناهای کارت‌پستالی **نتیجه** اختراع دوربین عکاسی در زمان ناصرالدین شاه و گرفتن عکس از بناهای فرهنگی توسط مسافران

ب) گسترش نفوذ اقتصادی روس‌ها در ایران و تسلط آن‌ها بر بازار نیمه شمالی کشور ما **نتیجه** ضمیمه شدن قرارداد تجاری توسط روس‌ها به عهدنامه ترکمانچای در زمان فتحعلی شاه قاجار

ج) جلب توجه نخبگان ایرانی به دنیای غرب و تلاش برای فهم علل پیشرفت جوامع غربی **نتیجه** جنگ‌های ایران و روس در عصر فتحعلی شاه

د) ورود روحانیت شیعه به صحنه سیاسی کشور در مواجهه با استبداد داخلی و استعمار خارجی **نتیجه** پیروزی روحانیت در جنبش تنباکو در عصر ناصرالدین شاه

۱۱۲ | ۴

- چند ماه پس از همه‌پرسی، مردم با حضور در پای صندوق‌های رای، ۷۲ نماینده مجلس خبرگان قانون اساسی را برگزیدند تا قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران را تدوین و تصویب کنند. این مجلس، از مرداد ۱۳۵۸ کار تدوین قانون اساسی جدید را آغاز کرد.

پس از آن که نمایندگان مجلس خبرگان، قانون اساسی جدید را تدوین و تصویب کردند، این قانون به همه‌پرسی گذاشته شد. (آذر ۱۳۵۸) و مورد تأیید اکثر مردم ایران قرار گرفت.

در زمان تدوین قانون اساسی و در پی تسخیر سفارت آمریکا توسط دانشجویان، مهندس بازرگان و اعضای کابینه او استعفا کردند. (آبان ۱۳۵۸) مجلس خبرگان قانون اساسی از تسخیر سفارت آمریکا توسط دانشجویان حمایت کرد.

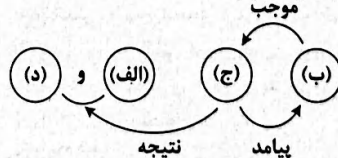
توجه: انتخابات اولین دوره مجلس شورای اسلامی در اسفند ۱۳۵۸ برگزار شد.

۱۱۷ ۳ فرسایش عبارت است از جدا شدن ذرات سنگ و خاک از بستر خود و جلبه جایی آن‌ها توسط عوامل مختلف چون آب و باد؛ اشکال فرسایشی ناشی از دو فرآیند کاوشی (ناشی از حفر مواد) و تراکمی (ناشی از رسوبگذاری مواد) است. از اشکال فرسایش کاوشی (ناشی از حفر مواد) در سواحل صخره‌ای می‌توان به ستون‌های سنگی دریایی، غارها و طاق‌های دریایی اشاره کرد. **توجه:** اشکال فرسایش کاوشی (کنده شدن ذرات از یک امکان و انتقال آن‌ها به مکان‌های دیگر) در بیابان: دشت ریگی (رگ)، چاله‌های بادی، کلویت (باردانگ)، گرز دیو و ستون‌های سنگی.

۱۱۸ ۱ بررسی عبارت‌ها:

(الف) نادرست: همه روابط در جغرافیای انسانی مورد بررسی قرار می‌گیرد.
(ب) نادرست: اتحادیه اروپا، خلیج فارس و دریای خزر و قفقاز از جمله نواحی ژئوپلیتیک جهان به شمار می‌روند که به دلیل ارزش‌های جغرافیایی خود، توجه حکومت‌ها و قدرت‌های جهانی را به خود جلب کرده‌اند.
توجه: ژئوپلیتیک شاخه‌ای از دانش جغرافیای سیاسی است که با موضوع قدرت و ارتباط آن با جغرافیا و سیاست سر و کار دارد و روابط متقابل این سه عنصر (سیاست، قدرت و جغرافیا) را مطالعه می‌کند.
(ج) درست: با توجه به تعریف ژئوپلیتیک، روابط A و B هم در جغرافیای سیاسی و هم در علم ژئوپلیتیک مطالعه می‌شود اما رابطه C فقط در جغرافیای سیاسی مطرح می‌شود.
(د) درست: قدرت ملی، قدرت یک ملت یا کشور برای رسیدن به اهداف و تحقق آرمان‌هایش است. روابط بین‌المللی و رفتارها کشورها با یکدیگر از میزان قدرت آن‌ها تأثیر می‌پذیرد.

۱۱۹ ۳ امروزه در اثر رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات، برخی از زبان‌ها در جهان غلبه بیشتری پیدا کرده‌اند. هم‌چنین، پیش‌بینی می‌شود که در آینده برخی از زبان‌های بومی و محلی در نواحی مختلف از بین بروند (کاهش وسعت برخی از نواحی زبانی در جهان). به همین دلیل، اغلب کشورهای جهان یا نواحی سعی می‌کنند زبان ملی و زبان‌های بومی و محلی خود را حفظ کنند تا هویت فرهنگی‌شان پابرجا بماند.

توجه: گاهی پخش و انتشار از یک فرهنگ به فرهنگ‌های دیگر بدون آن‌که فرهنگ‌ها در تماس مستقیم با یکدیگر باشند، اتفاق می‌افتد. امروزه برخلاف گذشته، با توجه به گسترش رسانه‌ها، نوع دوم پخش فرهنگی غالب است (غیرمستقیم).

۱۲۰ ۳ عبارت «الف» از جمله نواحی انسانی (مبتنی بر نوع فعالیت‌های اقتصادی) است. تعیین مرز نواحی انسانی دشوارتر از نواحی طبیعی و سیاسی است. مرز این نواحی قابل تغییر است. **توجه:** مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند.

عبارت «ب» از جمله نواحی سیاسی است. مرز آن از نوع مصنوعی (غیرطبیعی)، تحمیلی و غیرتطبیقی است. مرز این نواحی قابل تغییر است. تعیین مرز نواحی سیاسی از طبیعی و انسانی آسان‌تر است؛ زیرا مبتنی بر تصمیم‌گیری انسان‌هاست.

۱۲۱ ۳ افزایش مهاجرت روستاییان به شهرها موجب افزایش جمعیت شهری شد. یکی از پیامدهای این مسئله، افزایش مشاغل غیررسمی (غیرقانونی) در شهرها به علت کمبود فرصت‌های شغلی بود. **توجه:** عبارت «رشد بخش غیررسمی اشتغال» روند افزایشی دارد؛ از این رو در مورد «الف» و «ب» قابل بررسی است.

۱۲۲ ۳ بررسی گزینه‌ها:

(۱) نادرست: حمل و نقل ریلی برای مسافت‌های نسبتاً دور مناسب است. از این رو برای حمل کالاهای فاسدشدنی قابل استفاده نیست.
(۲) نادرست: حمل کالا به روش هوایی گران است.
(۳) درست: تقریباً از عهد باستان برای حمل کالا از روش حمل و نقل دریایی استفاده می‌شد در حالی که حمل و نقل ریلی از قرن ۱۹ به بعد مرسوم شد. سرعت جابه‌جایی در روش ریلی از دریایی بیشتر است.
(۴) نادرست: حمل و نقل به روش دریایی تنها برای کشورهایی که به دریا (رودخانه عمیق یا اقیانوس) دسترسی دارند، امکان‌پذیر است.

۱۲۳ ۳ قسمت «الف»:

قسمت «الف» - کشورهای مرکز: اقتصاد و درآمد آن‌ها مبتنی بر تولید و صدور انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی است.
قسمت «ب» - کشورهای پیرامون: اقتصاد آن‌ها به طور عمده مبتنی بر تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی (کالاهای حاصل از فعالیت‌های اقتصادی نوع اول) است.

۱۲۴ ۱ بررسی گزینه‌ها:

(۱) نادرست: استرالیا، خود از جمله کشورهای مرکز است و در گروه کشورهای گروه «الف» قرار می‌گیرد.
(۲) کشورهای گروه «الف» کالاهای صنعتی خود را به کشورهای «ب» از جمله پرو و مراکش صادر می‌کنند.
(۳) درست: یکی از روش‌های انتقال منابع انرژی (نفت، گاز و ...) استفاده از خطوط لوله و کشتی‌های فله‌بر است.
(۴) نادرست: کشتی‌های کروز از جمله کشتی‌های تفریحی و مسافری هستند.

۱۲۴ ۱ تنها عبارت «ج» صحیح است.

دامنه‌هایی که شیب زیادی دارند و حجم زیادی از رسوبات فرسایش یافته و ناپیوسته سطح آن‌ها را پوشانده است، برای لغزش مستعدترند. هم‌چنین مقدار نفوذ باران در دامنه‌هایی که در مناطق مرطوب قرار دارند و یا پوشیده از درختان و گیاهان متراکم‌اند و یا درز و شکاف بسیار دارند، بیشتر و احتمال وقوع لغزش در آن‌ها بالاتر است؛ زیرا نفوذ آب باران نه تنها وزن دامنه را افزایش می‌دهد بلکه باعث کاهش اصطکاک بین توده لغزشی و زیربنا و در نتیجه لغزش می‌شود.

توجه: بارش‌ها در دامنه‌های شمالی البرز و دامنه‌های غربی زاگرس بیشتر است.

۱۲۵ ۱ از بین بردن پوشش گیاهی، بوته‌کنی یا چرای بی‌رویه دام‌ها در حوضه آبخیز موجب تشدید سیل می‌شود؛ زیرا با از بین رفتن پوشش گیاهی، نفوذپذیری خاک کاهش می‌یابد و در نتیجه، سرعت رواناب حاصل از بارش بیشتر می‌شود.

فلسفه و منطق

۱۲۶ ۱ (الف) کلمه «نهاد» به ترتیب دارای معانی: «درون» و «بیجا» کردن، قرار دادن» است. در نتیجه مغالطه اشتراک لفظ روی داده است. (ب) مغالطه عدم تکرار حد وسط روی داده است. لازم به توضیح است اگر در یک استدلال حد وسط یک معنا نداشته باشد، مغالطه عدم تکرار حد وسط ارجح‌تر از مغالطه اشتراک لفظ است، چون مغالطه اشتراک لفظ مربوط به حوزه الفاظ است و مغالطه عدم تکرار حد وسط در استدلال روی می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۲) مباحثی مانند آزادی و جبر و اختیار مباحث فلسفی هستند، اما صرف توجه به آن‌ها کافی نیست و هر کس بخواهد از فطرت اول بگذرد و به فطرت ثانی برسد، باید از طریق طرح پرسش‌های اساسی در مورد این مفاهیم فلسفی، درباره آن‌ها به طور جدی بیندیشد و به دنبال یافتن پاسخ آن‌ها برآید.

(۳) ملاصدرا، فطرت ثانی را چنین تعریف می‌کند: «ورود به پرسش‌های اساسی و تفکر در آن‌ها» پس لازمه عبور از فطرت اول به فطرت ثانی، ورود به پرسش‌های اساسی و تفکر در آن‌ها است.

(۴) نزد ملاصدرا، مشغول بودن انسان به امور عادی زندگی و تفکر در آن‌ها همان فطرت اول است.

۱۳۳ (۴)

پارمنیدس برخلاف هراکلیتوس، می‌گفت که هستی، یک امر واحد ثابت است و حرکت و شدن ندارد. او می‌گفت در جهان واقع، نیستی راه ندارد و نمی‌توان گفت «نیستی، هست»، زیرا این جمله تناقض‌آمیز است. ما با یک واقعیت بدون تغییر و جاودان و فناپذیر روبه‌رو هستیم. البته از طریق حواس نمی‌توان به این واقعیت رسید. تنها با تفکر عقلی است که این حقیقت را می‌توان دریافت. پس این سخن که «نیستی، هست» مستلزم تناقض است.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) پارمنیدس برخلاف هراکلیتوس به یک واقعیت بدون تغییر و جاودان و فناپذیر معتقد بود، در حالی که هراکلیتوس تغییر دائمی و وحدت اضداد را اصل بنیادین جهان می‌دانست. پس نمی‌توان گفت که پارمنیدس از طریق وحدت اضداد هراکلیتوس به این نتیجه رسید که «نیستی» نمی‌تواند «وجود» داشته باشد.

(۲) از دیدگاه پارمنیدس، حواس نمی‌توانند به ما کمک کنند تا به این نتیجه برسیم که «نیستی، هست»، بلکه تنها با تفکر عقلی می‌توان به این درک رسید.

(۳) از نظر پارمنیدس، نیستی نمی‌تواند وجود داشته باشد، زیرا تفکر درباره آن مستلزم وجود آن است و این یک تناقض است.

۱۳۴ (۴)

عقل با کمک حواس و تحلیل عقلانی یافته‌های حسی می‌تواند به بسیاری از اسرار و رموز طبیعت پی ببرد و قوانین طبیعی را بشناسد. این نوع شناخت را که عقل با همکاری حس به دست می‌آورد، «شناخت تجربی» می‌گوییم.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) حس، فقط ابزار انتقال امور محسوس به ذهن آدمی است؛ مثلاً حس بینایی تصویر اشیا را به ذهن منتقل می‌کند؛ یعنی ما را از اشیای خاص و جزئی آگاه می‌کند؛ این کتاب، این درخت، این میز و بنابراین قادر به شناخت حقایق غیرمحسوس و ماوراءطبیعی نیست. اما علاوه بر قوه حس، انسان دارای قوه‌ای است که با آن تفکر و تعقل می‌کند. او با کمک این قوه می‌تواند حقایق را درک کند که توانایی درک آن از راه احساس ممکن نیست. این حقایق، هم می‌تواند امور محسوس و طبیعی را شامل شود و هم امور غیرمحسوس و غیرطبیعی را دربر می‌گیرد. البته «شناخت حقایق غیرمحسوس و ماوراءطبیعی» از طریق شهود نیز ممکن است.

(۲) در شناخت تجربی، عقل با همکاری حس به شناخت می‌رسد. پس نمی‌توان گفت حس و عقل همواره کاملاً مستقل از هم به درک جهان می‌پردازند.

(۳) «تشخیص موارد استفاده از اشیای گوناگون» هم از طریق حواس و هم از طریق عقل ممکن است.

۱۳۵ (۲) الف) جامع نیست، چون شامل اتفاق به معنای چهارم (حادثه)

از پیش تعیین شده) نمی‌شود.

ب) این تعریف مانع نیست، چون شامل سخنرانی، جدل و سفسطه هم می‌شود.

۱۳۸ (۴) در منطق، فقط قضیه است که قابلیت صدق و کذب دارد.

جملات انشایی قابلیت صدق و کذب ندارند.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱ و ۲) جملات امری و پرسشی هستند، در نتیجه قابلیت صدق و کذب ندارند و انشایی محسوب می‌شوند.

۳) جمله، منادا است در نتیجه قابلیت صدق و کذب ندارد و انشایی محسوب می‌شود.

۱۳۹ (۲) در گزینه (۲) دو قضیه رابطه تداخل با هم دارند. در تداخل از

صدق قضیه جزئی نمی‌توان صدق قطعی قضیه کلی را پذیرفت.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) این دو قضیه رابطه تناقض با هم دارند. در تناقض از صدق و یا کذب هر یک از قضایا به صدق یا کذب قطعی قضیه دیگر می‌توان رسید.

(۳) این دو قضیه، رابطه عکس مستوی با هم دارند. در عکس مستوی اگر صدق قضیه اصلی را بپذیریم، ناگزیر باید صدق عکس مستوی آن را نیز بپذیریم.

(۴) این دو قضیه رابطه تضاد با هم دارند. در تضاد اگر قضیه اصلی کاذب باشد، قضیه متضاد آن صدق و کذبش قطعی نیست بلکه ممکن است صادق و یا کاذب باشد.

۱۴۰ (۳) گزینه (۳) قیاس شکل چهارم است چون حد وسط در مقدمه

اول در جایگاه موضوع و در مقدمه دوم در جایگاه محمول آمده است و معتبر است؛ هر ب ج است. هیچ الف ب نیست. پس: بعضی ج الف نیست.

تذکره: تعیین مقدمه اول و یا دوم قیاس با توجه به موضوع نتیجه است؛ موضوع نتیجه در هر مقدمه‌ای بیاید، آن مقدمه، مقدمه اول است و محمول نتیجه در هر مقدمه‌ای بیاید، آن مقدمه، مقدمه دوم است.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) نامعتبر است اما قیاس شکل چهارم است، نه اول.

(۲) شکل سوم است اما نامعتبر است، چون موضوع نتیجه یعنی «ب» در نتیجه، علامت مثبت گرفته است، اما در مقدمات علامت منفی گرفته است. هم‌چنین در شکل سوم همیشه نتیجه جزئی است.

(۴) شکل دوم و معتبر است.

۱۴۱ (۱) قضیه «یا رنگ غیرسفید و یا غیرسیاه است» مانع‌الرفع است.

بنابراین از کذب قطعی هر جزء، صدق قطعی جزء دیگر به دست می‌آید؛ اما از صدق یک جزء، کذب قطعی جزء دیگر به دست نمی‌آید.

۱۴۲ (۱) ملاصدرا، فیلسوف بزرگ اسلامی مشغول بودن به امور عادی

زندگی و تفکر در آن‌ها را «فطرت اول» و ورود به آن پرسش‌های اساسی و تفکر در آن‌ها را «فطرت ثانی» می‌نامد. وی مانند در فطرت اول را شایسته انسان نمی‌داند و از انسان‌ها می‌خواهد که بکوشند از فطرت اول عبور کنند و به فطرت ثانی که مرحله‌ای برتر و عالی‌تر است، برسند. پس نزد ملاصدرا گذر از فطرت اول به فطرت ثانی یعنی گذر از مسائل زندگی روزمره و سؤال‌های معمولی و روزانه یا تفکر غیرفلسفی به سؤال‌های اساسی و بنیادی یا تفکر فلسفی است.

بر همین اساس می‌توان گفت هر کس در میان اندیشه‌های روزانه، ناگهان پرسشی مانند «زندگی کردن چه فایده‌ای دارد؟» را جدی بگیرد و از طریق تفکر به دنبال یافتن پاسخ آن برآید، از فطرت اول گذر کرده و به فطرت ثانی رسیده است. در سایر گزینه‌ها، افراد هنوز در فطرت اول به سر می‌برند.

۱۳۷ ۳) توماس هابز می‌گوید: هرگاه انسانی بخواهد در برابر دیگران آزادی زیادی داشته باشد، باید به دیگران هم حق بدهد که در برابر او به همان میزان آزاد باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱ و ۴) توماس هابز، آزادی را یک پندار نمی‌داند. حتی نمی‌گوید چون عوامل به آزادی تحسین می‌شوند، باید به دیگران حق بدهیم آزاد باشند بلکه وی معتقد است که منفعت افراد در رعایت آزادی است، زیرا هرگاه انسانی بخواهد در برابر دیگران آزادی زیادی داشته باشد، باید به دیگران هم حق بدهد که در برابر او به همان میزان آزاد باشند.

۲) از نظر فیلسوفان ماتریالیست و از جمله توماس هابز، انسان از زمانی که دریافته نفع او در گرو نفع دیگران است، قواعد اخلاقی را ابداع کرده و مثلاً گفته است: باید با دیگران راستگویی پیشه کرد و باید با دیگران به عدل رفتار نمود. بر این اساس اموری مانند صداقت، عدالت و امانت‌داری در واقع ارزش حقیقی ندارند و حقیقتاً فضیلت شمرده نمی‌شوند، اما چون برای زندگی اجتماعی ضروری هستند و منفعت افراد در رعایت آن‌هاست، باید آن‌ها را مراعات کرد.

۱۳۸ ۲) حمل‌های موجود در صورت سؤال، به ترتیب «امتناعی - وجوبی - امتناعی» هستند.

الف) حمل موجود در قضیه «الف» از نوع امتناعی است؛ زیرا گزاره مذکور نادرست است و نمی‌توان مدعی شد که همه واجب‌الوجودها، قبلاً در حالت تساوی قرار داشته‌اند. برای مثال خداوند که واجب‌الوجود بالذات است، همواره در حالت وجوبی قرار داشته و هیچ‌گاه سابقه امکانی نداشته است.

ب) حمل موجود در قضیه «ب» از نوع وجوبی است؛ زیرا گزاره مذکور درست است. از آن‌جا که ممکن‌الوجود، ذاتاً در حالت تساوی میان وجود و عدم قرار دارد، تنها زمانی از حالت تساوی خارج می‌شود که علت تامه برای آن فراهم شود.

ج) حمل موجود در قضیه «ج» از نوع امتناعی است؛ زیرا گزاره مذکور نادرست است. در واقع اسب تک‌شاخ، متمنع‌الوجود بالغیر است؛ نه متمنع‌الوجود بالذات.

۱۳۹ ۴) معلول، هیچ‌گاه نمی‌تواند واجب‌الوجود بالذات باشد؛ زیرا واجب‌الوجود بالذات صرفاً خداوند است.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱) برخی علت‌ها نیز واجب‌الوجود بالغیر هستند. مثلاً نجاری که علت ساخت یک میز است، واجب‌الوجود بالغیر است. پس گزینه (۱) از ویژگی‌های اختصاصی معلول نیست.

۲) معلول نسبت به علت، تأخر ذاتی و وجودی دارد؛ نه تأخر زمانی. به عبارت دیگر، از نظر زمانی آن‌ها همزمان به وجود آمده و تقارن دارند؛ اما از نظر ذاتی، علت بر معلول، اولویت دارد.

۳) برخی معلول‌ها، فقط در وجود به علت وابستگی دارند؛ نه در بقا. برای مثال اگر نجار از دنیا برود، میزهای او نابود نمی‌شوند و در بقا به نجار وابسته نیستند.

توجه: مشابه این تست که باید ویژگی اختصاصی چیزی را پیدا کنید، پیش از این نیز در کنکور سراسری مورد سؤال واقع شده است. در حل چنین سؤالانی، توجه کنید که احتمالاً بیش از یک گزینه از نظر محتوایی درست است؛ اما فقط یک گزینه مستقیماً از ویژگی‌های اختصاصی آن مفهوم است.

۱۴۰ ۲) گزاره موجود در گزینه (۲) اشاره به آن دارد که خداوند، خیر خالص و بالاترین خیرها (خوب مطلق) است؛ در نتیجه هر خیر در دنیا، از خداوند سرچشمه می‌گیرد. این گزاره، دقیقاً مشابه برهان درجات کمال ارسطو است.

۱۳۵ ۱) دوره جدید فلسفه در اروپا که از قرن شانزدهم با پیشگامی فرانسیس بیکن و دکارت آغاز و به معرفت‌شناختی توجه ویژه‌ای شد و از این دوره به بعد، مسئله معرفت‌شناسی در کانون مباحثات فلسفی اروپا قرار گرفت. در این بحث و جدال فلسفی، نزاع بر سر این بود که در کسب معرفت، آیا حس و تجربه ارزش و اعتبار بیشتری دارد و بهتر ما را به حقایق می‌رساند یا استدلال عقلی؟ گروهی که برای تجربه اهمیت بیشتری قائل بودند و آن را اساس کسب معرفت می‌دانستند، به «تجربه‌گرایان» مشهور شدند و گروهی به تفکر عقلی اهمیت بسیار می‌دادند که به «عقل‌گرایان» مشهورند. پس جدال این دو گروه، بر سر این است که کدام یک از ابزارهای شناخت، معتبر است و ما را بهتر موفق به شناخت حقایق و واقعیات و امور مختلف می‌کند؟ به عبارت دیگر، کدام ابزار ما را به علمی می‌رساند که بر واقعیت قابل انطباق است؟ سایر گزینه‌ها جدال عقل‌گرایان و تجربه‌گرایان را در این زمینه‌ها منعکس نمی‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۲) این‌که «آیا شناخت اساساً ممکن است؟» از پرسش‌های مربوط به دانش معرفت‌شناسی است که مورد بحث و جدال عقل‌گرایان و تجربه‌گرایان نیست، زیرا هر دو گروه، شناخت را امکان‌پذیر می‌دانند اما در مورد ماهیت شناخت و این‌که چه نوع منبعی در کسب شناخت معتبرتر و ارزشمندتر است، اختلاف نظر دارند.

۳) تجربه‌گرایان برای تجربه اهمیت بیشتری قائل بودند و آن را اساس کسب معرفت می‌دانستند لذا شناخت جهان از طریق منابع و ابزارهای مختلف را نمی‌پذیرفتند.

۴) این پرسش که «کدام شناخت از طریق عقل محض و کدام یک از طریق حس برای انسان حاصل می‌شود؟» نمی‌تواند محل جدال دو گروه عقل‌گرایان و تجربه‌گرایان باشد، زیرا تجربه‌گرایان، شناخت عقلی محض را قبول ندارند و به همین دلیل، این پرسش که کدام شناخت از طریق عقل محض به دست می‌آید، مورد توجه آن‌ها نیست.

۱۳۶ ۲) توماس هابز بر پایه دیدگاه مادی‌اش معتقد بود که انسان صرفاً یک موجود مادی است. وی ذهن بشر را یک ماشین پیچیده مادی تلقی می‌کرد که شبیه یک دستگاه مکانیکی، مثل موتور اتومبیل، کار می‌کند. این در حالی است که فلاسفه‌ای هم چون دکارت، ابن‌سینا و ملاصدرا برای انسان دو بُعد روحی و مادی قائل بودند و بنابراین برای کسی هم چون هابز، نحوه ارتباط نفس و بدن از اساس مردود است.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱) هم دکارت و هم ملاصدرا برای انسان دو بُعد روحی و مادی قائل هستند و حقیقت انسان را همان روح و نفس وی می‌دانند و این مطلب، اولین وجه اشتراک فکری آن‌هاست.

۳) تأثیر و تأثر متقابل نفس و بدن در مقام افعال، موضوعی است که قبل از ملاصدرا در انسان‌شناسی فلسفی مطرح بود.

۴) شیخ شهاب‌الدین سهروردی که یکی از فیلسوفان بزرگ جهان اسلام است و یک عارف و سالک الهی‌الله نیز محسوب می‌شود، با بهره‌مندی از الهامات و اشعار معنوی خود، بسیاری از حقایق را از طریق شهود درونی به دست می‌آورد و تلاش می‌کند آن‌ها را به زبان فلسفه و استدلال بیان کند. وی به جای مفهوم «وجود»، بیشتر از مفهوم «نور» استفاده می‌کرد. او عقیده داشت که نفس انسان، همان جنبه نورانی وجود و جسم و بدن او، همان جنبه ظلمانی اوست. این نفس، اگر نورانیت بیشتری کسب کند، حقایق هستی را بهتر رؤیت می‌کند و می‌تواند با کسب شایستگی و لیاقت بیشتر، مسیر کمال را طی کند. پس سهروردی بیشتر تحت تأثیر اندیشه‌های عرفانی تا ابن‌سینا، حقیقت انسان را با توجه به نحوه وجودی‌اش در ساختار نور و ظلمت تبیین می‌کند.

اقتصاد | ۱۵

۱۴۵) گزاره موجود در گزینه (۴) برای وحدت حقیقت وجود، به نحوی استدلال ارائه کرده و اصالت را از معلول سلب و به علت داده و از آنجا که همه معلولها، نهایتاً به یک علت بازمی‌گردند، هر چیزی در جهان را جلوه‌ای از حقیقتی واحد دانسته و از این طریق، وحدت حقیقت وجود را اثبات کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱ و ۲) این دو گزاره، تکرار لفظی وحدت حقیقت وجود و تعریفی عارفانه برای آن هستند؛ نه این‌که استدلالی برای وحدت حقیقت وجود باشد.
 ۳) این گزاره نیز به معنای آن است که همه جهان خداست و خدای همه ادیان یکی است؛ چرا که سراسر جهان همان ذات خداوند است. پس این گزاره همانند گزینه‌های (۱) و (۲) به تعریف لفظی وحدت حقیقت وجود پرداخته و نهایتاً صرفاً تعبیری عرفانی و لفظی از آن بیان کرده است.
توجه: صورت سؤال از شما «استدلال» خواسته، نه تعریف. پس به دنبال گزینه‌ای باشید که به چرایی وحدت حقیقت وجود بپردازد، نه چیستی آن.

اقتصاد

۱۴۶) الف) یک کارآفرین موفق برای انتخاب صحیح و درست، باید هزینه‌ها و درآمدهایش را محاسبه کند.

ب) مهم‌ترین انگیزه کارآفرینان برای شروع یک فعالیت احتمال موفقیت و سودآوری است.

۱۴۷) الف) جهت بهره‌مندی از مزایای فعالیت‌های اقتصادی با مقیاس بزرگ، گرد هم می‌آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می‌کنند: تعاونی تولید

ب) اموری هم‌چون آموزش، توسعه علمی و دینی، بهداشت و سلامت و ... زمینه‌های فعالیت این کسب و کار هستند: مؤسسات غیرانتفاعی

ج) زمینه‌های تخصصی هم‌چون پزشکی و حسابداری از نمونه‌های این کسب و کار هستند: کسب و کار شخصی

۱۴۸) در پایان سال، فرد همه سهام خود را به ارزش ۶۰۰ میلیون تومان فروخته است که از طریق زیر می‌توان ارزش هر سهم را به دست آورد:

ارزش سهام خریداری شده توسط فرد در پایان سال = ارزش بازاری هر سهم × تعداد سهام خریداری شده

$$x = \frac{600,000,000}{3000} = 200,000 \text{ تومان}$$

برای آن‌که میزان خمس را به دست آوریم، ابتدا باید میزان سود وی را محاسبه کنیم. برای این کار باید ارزش اسمی را از ارزش بازاری کم کنیم:

$$\frac{270,000,000}{3000} \Rightarrow \text{ارزش سهام خریداری شده} = \frac{\text{ارزش اسمی هر سهم}}{\text{تعداد سهام خریداری شده}}$$

$$= 90,000 \text{ تومان}$$

ارزش کل اسمی - ارزش کل بازاری = سود فرد

$$x \Rightarrow 600,000,000 - 270,000,000 \Rightarrow 330,000,000 \text{ تومان}$$

میزان سود فرد در پایان سال برابر با ۳۳۰ میلیون تومان است که پس از کسر مخارج به آن خمس تعلق می‌گیرد، در نتیجه:

$$\frac{220}{5} = 44 \text{ میلیون تومان} \Rightarrow \frac{1}{5} \times (330 - 110) = \text{میزان خمس پرداختی}$$

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱) این گزینه، خیر مطلق را مستقل از خدا دانسته است؛ در حالی که در برهان ارسطو، خداوند همان خیر مطلق بوده است.

۳) در این گزینه، به قادر مطلق بودن خداوند اشاره شده و توانایی‌های او مورد تأکید قرار گرفته است؛ نه این‌که به درجات کمال در جهان اشاره شود.

۴) در این گزینه، به علت وجود شر و بدی در جهان اشاره شده است؛ نه این‌که به درجات کمال در جهان اشاره شود.

۱۴۱) وجه مشترک دیدگاه فیلسوفان مسلمان آن است که باید ابتدا وجود خدا را از طریق عقل و تفکر و اندیشه پذیرفت و سپس با وی ارتباط معنوی برقرار کرد و یک زندگی معنادار و متعالی را سامان داد.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱) این سینا امتناع تسلسل علل نامتناهی را پذیرفته بود؛ اما آن را در استدلال خداشناسی خود استفاده نکرد. بنابراین، بخش اول گزینه (۱) نادرست و بخش دوم آن درست است.

۲) این گزینه برعکس ذکر شده است. هدف اصلی برهان قارایی، اثبات علت‌العلل بود که در ضمن آن، محال بودن تسلسل علل نامتناهی نیز اثبات شد.

۳) گزاره موجود در گزینه (۳) حاکی از مقدمه دوم برهان ملاصدرا است؛ نه مقدمه اول آن.

۱۴۲) عبارت موجود در گزینه (۱)، حاکی از مسئله‌ای فلسفی است که به اختیار انسان ربطی ندارد و مسئله‌ای اساسی و عقلی محض است. پس مربوط به عقل نظری می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۲) حد اعتدال قوای سه‌گانه نفس انسانی به رسیدن آدمی به فضیلت مربوط بوده و مربوط به عقل عملی است. قبلاً این نکته در گزینه (۱) تستی از کنکور خراج ۱۴۰۱ نیز مطرح شده بود.

۳ و ۴) این دو گزاره مربوط به رفتارهای اختیاری انسان و باید و نبایدها هستند؛ پس به عقل عملی مربوط است.

توجه: تست مذکور مشابه کنکور سراسری داخل و خارج از کشور ۱۴۰۱ طرح شده است. در کنکورهای مذکور، «دانش عملی» مورد توجه قرار گرفته بود؛ اما در این تست به «عقل نظری» اشاره شده است.

۱۴۳) فیلسوفان مسلمان می‌گویند عقلی که در انسان هست و به او توانمندی اندیشیدن می‌دهد، نیز پرتوی از همان عالم عقول است که اگر تربیت شود و رشد کند، علاوه بر استدلال کردن، می‌تواند حقایق را آن‌گونه که آن موجودات درک و شهود می‌کنند، بباید و شهود نماید.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱) عقل فعال، تدبیرکننده جهان طبیعت است؛ نه سایر عقول.

۲) عقل فعال، صرفاً توانایی اندیشیدن و درک مفاهیم کلی را به انسان می‌دهد؛ نه این‌که مستقیماً خودش حقایق را برای آدمی شناسایی کند.

۳) عقل اول، مخلوق خداوند است؛ نه خود خداوند.

۱۴۴) تفاوت موجودات در فلسفه اشراق به میزان و درجه نورانیت آن‌ها بازمی‌گردد که در گزینه (۳) به آن اشاره شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱) این گزاره به شباهت موجودات در اصل نورانیت اشاره دارد؛ نه تفاوت آن‌ها.

۲) این گزاره به نقش نور در بقای جهان و نورافشانی متقابل موجودات اشاره دارد.

۴) این گزاره، بیانی از اشراق نور می‌باشد و ارتباطی با تفاوت موجودات ندارد.

توجه: بیست درصد از جمعیت شاغلین به امید یافتن شغل بهتر، کار خود را ترک کرده‌اند یعنی بیست درصد بیکار شده‌اند. (بیکار اصطلاحی) پس ۸۰٪ شاغل هستند.

$$\text{نفر} = 3,200,000 = \frac{80}{100} \times 4,000,000 = \text{جمعیت شاغل جدید}$$

۱۵۶ ۲ الف) هدف دولت در دوره پهلوی از انجام طرح‌های عمرانی متعدد: ایجاد توسعه نمایشی، بود. (گزینه‌های (۱) و (۳) به ویژگی اصلی اقتصاد در دوره پهلوی اشاره دارد.)

ب) در بخش اقتصادی قانون اساسی، بر آموزه‌هایی هم‌چون اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان و استقلال اقتصادی، حقوق اقتصادی شهروندان و عدالت اقتصادی تأکید شده است.

۱۵۷ ۳

الف) سهم دهک پنجم: $x - 3 = 6 \Rightarrow 6 + 3 = 9$

سهم دهک سوم: $100 - (2 + 3 + 5 + 9 + 13 + 14 + 15 + 16 + 18) = 5$

ب) سهم دهک هفتم از درآمد ملی: $85,000 \times \frac{14}{100} = 11,900$

۱۵۸ ۲ معمولاً مقدار حداقلی باید در این حساب‌ها باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد: «ج»

می‌توانید پولتان را بدون هیچ جریمه‌ای برداشت کنید: «ب»
مقدار وام و دوره بازپرداخت آن تابع مقدار سپرده و مدت زمان سپرده-گذاری است: «د»

نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد: «ه»

۱۵۹ ۴ الف) پیشرفت و رونق اقتصادی هر فرد با پیشرفت و رونق اقتصادی خانواده و جامعه فرد گره خورده است.

ب) مصرف مسئولانه، مصرفی است که اجازه می‌دهد چرخه تبدیل‌ها و تغییرات طبیعی همواره ادامه پیدا کند و متوقف نشود.

۱۶۰ ۱ الف) به ترتیب شروع به محاسبه می‌کنیم.

$$100 \times \frac{\text{قیمت ابتدای سال} - \text{قیمت انتهای سال}}{\text{قیمت ابتدای سال}} = \text{نرخ تورم در سال } 1389$$

$$\Rightarrow \frac{820 - 650}{650} \times 100 = 26\%$$

$$1391 \text{ در سال تورم} = \frac{1230 - 960}{960} \times 100 = 28\%$$

$$1390 \text{ در سال تورم} = 15\%$$

نرخ تورم در سال ۱۳۹۱ بیشتر است.

ب) حال به سراغ محاسبه قیمت ابتدای سال در سال ۱۳۹۰ می‌رویم:

$$\frac{15}{100} = \frac{960 - x}{x} \Rightarrow 15x = 96,000 - 100x$$

$$\Rightarrow 115x = 96,000$$

$$\Rightarrow x = \frac{96,000}{115} = 835$$

۱۴۹ ۱ من واقعاً این کلاس آموزشی را دوست ندارم، اما به دلیل پول زیادی که برای آن داده‌ام، ترجیح می‌دهم بمانم: توجه به هزینه‌های هدررفته من موسیقی را دوست دارم و مطمئنم که می‌توانم فروشگاه وسایل موسیقی باز کنم و پول دربیاورم، لذا فکر می‌کنم بهتر است دانشگاه را ترک کنم و مغازه وسایل موسیقی راه بیندازم: اعتماد به نفس بیش از حد این لباس را به قیمت خیلی ارزان خریدم زیرا در حراجی بود: اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها

۱۵۰ ۱ کمبود عرضه: جایگاه شماره ۱

نقطه تعادلی قیمت و مقدار: نقطه C

مازاد عرضه: جایگاه شماره ۳

۱۵۱ ۳ الف) ارزش افزوده مرحله اول برابر است با قیمت مرحله اول که برابر است با ۳۵۰، سپس قیمت کالای B را به دست می‌آوریم:

$$B = 350 + 210 = 560$$

ارزش محصول در مرحله قبل - ارزش (قیمت) محصول در آن مرحله = ارزش افزوده هر مرحله

$$C = 700 - 560 = 140 = \text{ارزش افزوده مرحله C}$$

ب) ارزش (قیمت) کالا در مرحله C + ارزش افزوده مرحله D = قیمت نهایی $\Rightarrow 280 + 700 = 980$

۱۵۲ ۴ الف) بازار معنای خاصی در اقتصاد دارد: بازار به مجموعه

خریداران و فروشندگان چیزی در هر جای ممکن اطلاق می‌شود. مبادلات در بازار ممکن است حضوری نباشد و به صورت مجازی و در اینترنت صورت گیرد. شما ممکن است با تلفن و در حالی که در پشت میز در خانه نشسته‌اید، سفارش دهید. ب) مزیت داشتن یک محصول یعنی: تولید آن محصول نسبت به تولید کالاهای دیگر و یا تولید آن در کشورهای دیگر، مقرون به صرفه‌تر است.

ج) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان، قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات»، مشهور شد و بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.

۱۵۳ ۱ مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان (نه این که صرفاً از یک گروه حمایت کند) است و از بروز شرایطی که به مبادلات آن‌ها آسیب می‌زند، جلوگیری می‌کند.

۱۵۴ ۴ الف) وقتی می‌گوییم «در هلند زمین‌های حاصلخیز و آب کافی برای محصولات کشاورزی وجود دارد»، بیانگر یکسان نبودن منابع و عوامل تولید است.

ب) اگر مزیت‌های مطلق و نسبی رعایت نشود، اولاً از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شود که به نوعی هدررفت آن‌ها محسوب می‌شود. ثانیاً با تولید محصولات کم‌تر و بی‌کیفیت‌تر، رفاه جامعه کاهش می‌یابد.

۱۵۵ ۲ بیکاری اصطلاحی: این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند و نیز کسانی که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند.

$$\text{نفر} = 24,000,000 = \frac{80}{100} \times 30,000,000 = \text{جمعیت بالاتر از ۱۵ سال}$$

$$\text{نفر} = 6,000,000 = \frac{25}{100} \times 24,000,000 = \text{جمعیت فعال}$$

$$\text{جمعیت بیکار} - \text{جمعیت فعال} = \text{جمعیت شاغل}$$

$$6,000,000 - 2,000,000 = 4,000,000 \text{ نفر}$$